

Redakcja i Administracja:
Warszawa, Wierzbowa 11, tel. 202-15.
Izba Handlowa Polsko-Italska:
Warszawa, Wierzbowa 11, tel. 202-15

Redazione ed Amministrazione:
Venezia, via Wierzbowa 11, tel. 202-15.
Camera di Commercio Polacco-Italiana:
Venezia, via Wierzbowa 11, tel. 202-15.

Zalozyciel - Fondatore:
Dr. ANTONIO MENOTTI CORVI

Redaktor Naczelny - Direttore Responsabile:
Dr. LEON PACZEWSKI

Komitet Redakcyjny - Comitato di Redazione

Rs. Franciszek Radziwiłł, Prezes Izby Handlowej Polsko-Italskiej — Presidente della Camera di Commercio Polacco-Italiana

Dr. Antonio Menotti Corvi, Prezes Honorowej Izby. — Presidente Onorario della Camera

Ind. Józef Dworaczek, Prezes Komitetu Prowincjonalnego w Katowicach Izby Handlowej Polsko-Italskiej w Warszawie — Presidente del Comitato a Katowice della Camera di Commercio Polacco-Italiana a Venezia.

Baron Józef Dangel, Wiceprezes Izby Handlowej Polsko-Italskiej — vice-Presidente della Camera di Commercio Polacco-Italiana

Ind. Renato Samblich, Wiceprezes Izby Handlowej Polsko-Italskiej — vice-Presidente della Camera di Commercio Polacco-Italiana.

Dr. Wacław Olszewicz.

WARUNKI PRENUMERATY:

Cały rok: zł. 40, pół roku: zł. 20, kwartalnie: zł. 10.

Numer pojedynczy: zł. 4.

Konto P. K. O. 14.614.

ABBRONAMENTI:

Un anno: L. 100, Sei mesi L. 50, tre mesi L. 25.

Un numero separato: L. 10.

Conto-Corrente: P. K. O. 14.614 (Cassa Postale di Risparmio)

Treść:

Sommario:

	Str.		Pag.
Dr. LEON PACZEWSKI: Handel polsko-italijski w latach 1929 — 30	186	Dott. L. PACZEWSKI: Il commercio polacco-italiano nel biennio 1929 — 30	186
Przemysł lotniczy w Polsce	200	L'industria aeronautica in Polonia	200
Italski przemysł sztucznego jedwabiu	202	L'industria della seta artificiale in Italia	202
Przemysł mineralny w Italji	206	L'industria mineraria in Italia	206
Przemysł cementowy w Polsce	208	L'industria cementizia in Polonia	208
Italski przemysł szklarski	209	L'industria vetraria in Italia	209
KRONIKA POLSKA: Stan gospodarczy Polski	214	NOTIZIARIO POLACCO: Lo stato economico della Polonia	214
Rolnictwo	215	Agricoltura	215
Przemysł i handel	215	L'industria e commercio	215
Ustawodawstwo celne	221	Legislazione doganale	221
Wystawy i targi	224	Fiere ed esposizioni	224
Kredyt i finanse	225	Credito e finanze	225
Różne	225	Varie	225
KRONIKA ITALSKA: Przemysł i handel	227	NOTIZIARIO ITALIANO: Industria e commercio	227
Kronika korporacyjna	230	Cronaca corporativa	230
Kronika społeczna	231	Cronaca sociale	231
Kredyt i finanse	232	Credito e finanze	232
Ceny	233	Prezzi	233
Zapotrzebowania, oferty oraz przedstawicielstwo	235	Domande ed offerte di merci e rappresentanze	235

HANDEL POLSKO-ITALSKI W LATACH 1929 — 30

(IL COMMERCIO POLACCO-ITALIANO NEL BIENNIO 1929—30).

I. UWAGI OGÓLNE.

Rozwój handlu polsko - włoskiego w ostatnich ośmiu latach otwiera tabelka następująca (w milj. złotych).

Rok	Przywóz	Wyróz	Dzienny przywóz do wywozu	Udział %-owy	
	milj. fr. złotych			przywozu	wywozu
1922	15.0	2.2	14.6	1.8	0.8
1923	21.7	6.8	31.3	1.9	0.6
1924	74.5	6.7	81.0	5.0	0.5
1925	66.2	9.1	75.7	4.1	0.7
1926	42.3	25.7	68.0	4.7	2.0
1927	48.7	30.6	79.3	2.9	2.1
1928	48.6	28.5	77.1	2.5	2.0
1929	48.7	28.2	76.9	2.7	1.4

Celem umożliwienia odtworzenia sobie pełnego obrazu rozwoju stosunków handlowych polsko - włoskich zamieszczamy niżej dane statystyczne w złotych obiegowych oraz kwintalach za ostatnie 6 lat:

Lata	Przywóz		Wyróz	
	kwint.	tys. zł.	kwint.	tys. zł.
1924	578.870	74.532	195.774	6.679
1925	686.601	69.852	931.880	10.090
1926	479.996	72.802	10.083.686	44.837
1927	630.591	83.993	11.948.949	52.776
1928	609.911	83.046	4.989.949	48.671
1929	717.578	83.974	5.975.735	40.150

Zawarty w powyższych zestawieniach materiał liczbowy pozwala na wyciągnięcie całego szeregu niezmiernie ciekawych wniosków co do dynamiki handlu polsko - włoskiego w ostatnich latach, które krótko omówimy niżej:

1) Najbardziej zmienną cechą obrotów handlowych polsko - włoskich w ostatnich latach jest pewna ich stabilizacja pod względem wartościowym. Przywóz od 3 lat utrzymuje się na poziomie 83 milj. zł., wyróz zaś w granicach 40 do 50 milj. zł.

2) W r. 1929 w porównaniu z r. 1928 przywóz wzrósł się o 928 tys. zł., i wrócił do poziomu z r. 1927, wyróz zaś zmniejszył się o 5,521 tys. zł. Jednakże pod względem ilościowym zwiększył się zarówno przywóz, jak i wyróz: przywóz — o 107.667 q., wyróz zaś — o 991.786 q. O ile przywóz pod względem wartościowym po znacznym spadku w r. 1926 stał się wzmagać, wyróz, osiągnąwszy w r. 1927 dość

wysoki poziom, w latach następnych wykazuje tendencję spadku. Jedną z głównych przyczyn zmniejszenia się wywozu do Italii jest spadek wywozu artykułów spożywczych, o czym szczegółowo będzie mowa w dalszym ciągu.

3) Saldo bilansu handlu polsko - włoskiego, podobnie, jak w latach poprzednich, wypada na niekorzyść Polski i wynosiło w r. 1929—20,5 milj. fr. złotych lub 43,8 milj. złotych obiegowych. Jest ono większe, niż w latach 1928, 1927 i 1926, jednakże znacznie mniejsze, niż w latach 1924 i 1925. To też stosunek przywozu i wywozu utrzymuje się obecnie na poziomie 58%, zaś w latach 1924 i 1925 wynosił on 9,0 i 13,7%.

4) Udział handlu polsko - włoskiego w ogólnych obrotach handlowych Polski z zagranicą w dalszym ciągu jest niedostateczny. W r. 1929 zwiększył się on odnośnie do przywozu, zaś zmniejszył się odnośnie do wywozu. W porównaniu z innymi krajami Italia wciąż kroczy na jednym z dalszych miejsc.

Jeśli chodzi o przywóz, pozostaje ona w tyle za Niemcami (27,3%), Stanami Zjedn. A. P. (12,3), Anglią (8,5), Francją (6,9), Austrią (5,8), Czechosłowacją (7,3), Holandją (3,6) i Szwajcarią (3,4) i zajmuje podobnie, jak w r. ub., dziewiąte miejsce, zaś, jeśli chodzi o wyróz, ustępuje ona miejsca Niemcom (31,2%), Anglii (10,3), Austrii (10,5), Belgii (2,4), Czechosłowacji (10,5), Danii (3,9), Francji (2,2), Holandji (2,8), Łotwie (3,0), Rosji (2,9), Rumunii (2,3); Szwecji (3,8) i Węgrom (2,0) zajmuje zatem 14 miejsce (w roku 1928 — 9 miejsce). Jeżeli chodzi o rozmiary całkowitych obrotów między Polską a Italią (a więc przywóz i wywóz łącznie), Italia, z którą obrót wynosi 124 milj. zł., zajmuje 12 miejsce, pozostając w tyle za Niemcami (1.728 milj. zł.), W. Brytanią (553 milj. zł.), Czechosłowacją (524 milj. zł.), Austrią (476), St. Zjedn. (414), Francją (275), Holandją (192), Szwecją (164), Danią (160), Szwajcarią (145) i Belgią (139).

5) Na uwagę zasługuje wzmagający się przywóz i wyróz do Italii przez Gdańsk i Gdynię. W roku 1929 na ogólną ilość 717.578 q. (83.974 tys. zł.), przywiezionych towarów, przez Gdańsk, przywieziono 279.850 q. (4.028 tys. zł.) i przez Gdynię—15.949 q. (3.316 tys. zł.). Na ogólną ilość 5.575.735 q. (40.150 tys. zł.) wywiezionych towarów przez Gdańsk wywieziono 3.465.162 q. (10.156 tys. zł.) i przez Gdynię 196.305 q. (495 tys. zł.). Łącznie więc przez Gdańsk i Gdynię przywieziono 325.799 q. (7.344 tys. zł.), co stanowi przeszło 8% wartości ogólnego przywozu z Italii, wywieziono zaś 3.659.467 q. (10.651 tys. zł.),

czyli 26,5% ogólnego wywozu do Italji. Wywóz zatem przez porty znacznie przewyższa przywóz.

Widzimy więc, iż obroty handlowe Polski z Italją nie odgrywają należytej roli w ogólnym bilansie handlowym Polski i że rok 1929 w tym względzie nie przyniósł żadnej poprawy.

II. WYWÓZ DO ITALJI.

Kiedy w r. 1928 w bilansie handlu polsko-italjskiego najważniejszą rolę odgrywały artykuły spożywcze, wynosząc ok. 50% ogólnego wywozu do Italji, w r. 1929, podobnie, jak w latach 1926 i 1927, na pierwsze miejsce znowu wysunął się wywóz surowców i półfabrykatów, którego wartość stanowi 40% wartości ogólnego wywozu do Italji (w r. 1928—ok. 30%). Wartość wywozu wyrobów gotowych wzrosła z 10,2 milj. do 11,8 milj. i stanowi obecnie przeszło 29% ogólnego wywozu do Italji (w r. 1928—ok. 20%).

1. Zwierzęta i artykuły spożywcze.

Podobnie, jak w latach poprzednich, wywóz zwierząt w r. 1929 był znikomym. Wywieziono zwierząt (konie) zaledwie za 48 tys. zł. (w 1928 za 232 tys. zł.). Od pewnego czasu sfery zainteresowane czynią starania, w kierunku wzmocnienia tego wywozu, a zawarta w lipcu r. b. umowa weterynaryjna polsko-italjska niewątpliwie nie pozbawia bez wpływu na rozwój handlu wywozowego w kierunku Italji w zakresie zwierząt, tem bardziej, że Italja coraz żywiej zaczyna interesować się rynkiem Polski. W r. b. statystyka już wykazuje znaczny wzrost wywozu zwierząt. Wśród artykułów spożywczych najważniejsze znaczenie w wywozie z Polski do Italji odgrywają strączkowe i jaja. Strączkowych wywieziono w roku 1929 za 5,6 milj. zł. (w r. 1928 — za 6 milj. zł.), jaj zaś za 5,5 milj. zł. (w r. 1928 — za 10,6 milj. zł.). Ze strączkowych głównie wywozi się do Italji fasolę. W r. 1926 wywieziono jaj za 2,077 milj. zł., w r. 1927 — za 4,322 tys. zł., w r. 1928 — za 7,628 tys. zł. i w r. 1929 — za 5,441 tys. zł. Italja jako rynek zbytu dla fasoli polskiej ustępuje jedynie miejsca Niemcom, które w r. 1929 sprowadziły z Polski fasoli za 10,765 tys. złotych.

Wywóz jaj, który w r. 1928 osiągnął wartość 10,6 milj. zł., w r. 1929 spadł do 5,5 milj. Spadek wywozu tłumaczy się wzmoczoną konkurencją innych krajów oraz wzrostem produkcji krajowej.

Jaja polskie w większych ilościach wywozi się do Italji dopiero od kilku lat (w r. 1926 wywóz wynosił jeszcze zaledwie 676 tys. zł.) i w szybkim czasie utrwaliły się na rynku italjskim.

Z innych artykułów spożywczych poważniejszą rolę w wywozie do Italji mogłby odgrywać wywóz mięsa i przetworów mięsnych. Dotychczas czynione są jedynie próby, które z czasem niewątpliwie doprowadzą do zdobycia na trwałe rynku italjskiego.

2. Surowce i półfabrykaty.

Podobnie, jak w latach ubiegłych, wśród surowców i półfabrykatów najważniejszym artykułem wywozu jest węgiel. Z ogólnej wartości wywozu 16,780 tys. zł. na węgiel przypada 13,503 tys. zł., czyli 80%. W porównaniu z r. 1928 wywóz węgla do Italji wzmożił się o 1850 tys. zł. Udział Italji w ogólnym wywozie węgla z Polski wynosił w r. 1924 — 0,12%, 1925 — 1,06, 1926 — 6,79, 1927 — 10,07, 1928 — 3,75 i 1929 — 4%. Obecnie Italja jako rynek zbytu dla węgla polskiego zajmuje wśród innych krajów ósme miejsce po Austrii, Szwecji, Danii, Czechosłowacji, Węgrzech, Norwegii i Francji. Węgiel polski mimo silnej konkurencji innych krajów i w szczególności Anglii utrzymuje się na rynku italjskim i można mniemać, że utrzyma się na stałe.

W grupie przetworów naftowych, obejmujących, jeśli chodzi o wywóz do Italji, ropę, naftę, oleje pędne, gazolinę i benzynę oraz wosk ziemny poważniejszym artykułem wywozu jest jedynie benzyna.

Kiedy w r. 1928 wywieziono do Italji benzyny za 225 tys. zł., w r. 1929 wartość wywozu tego wyniosła 497 tys. zł. W ogólnym wywozie benzyny (14,9 milj. zł.) pozycja ta wygląda skromnie, lecz pocieszającym objawem jest stały jej od kilku lat wzrost. Wśród surowców i półfabrykatów ważnym również artykułem wywozu są nadal nasiona buraków cukrowych. Wartość ich wywozu w r. 1926 wyniosła 717 tys. zł. (5.733 q.), w r. 1927—720 tys. zł. (5.157 q.), w r. 1928 — 727 tys. zł. (4.303 q.) i w r. 1929 875 tys. zł. (5.657 q.).

Rok ubiegły, jak widzimy, dla wywozu buraków cukrowych z Polski do Italji był bardzo pomyślny. Wzrost ich wywozu świadczy, iż artykuł ten zdobył sobie na rynku italjskim zasłużone uznanie i posiada tam chętnych odbiorców.

Z innych nasion w większych ilościach wywożymy do Italji nasiona roślin pastewnych i traw. Ich wywóz w r. 1927 wyniósł 185 tys. zł. (5.869 q.), w r. 1928 — 501 tys. zł. (11.121 q.) i w r. 1929 — 542 tys. zł. (4.922 q.). Wzrost ich wartości wywozu należy uznać za dobry prognostyk na przyszłość.

Z surowców do wyrobu papieru wywożymy przeważnie szmaty. W r. 1928 wywieziono ich za 130 tys. zł., w r. zaś 1929 za 779 tys. zł.

W grupie metalowej wybitniejszą rolę odgrywa jedynie ołów, którego większe ilości po raz pierwszy wywieziono dopiero w r. ub. (512 q. za 539 tys. zł.). Jednocześnie zupełnie zanikł wywóz cynku, który był przedmiotem wywozu do Italji w latach 1927 i 1928. Tłumaczy to się podwyższeniem w Italji cła na cynk.

3. Wyroby gotowe.

Wywóz wyrobów gotowych do Italji wzrasta się z każdym rokiem i w r. 1929 wyniósł już przeszło 29% ogólnego wywozu do Italji (w r. 1927 — 17% i w r. 1928 — 20%). Jest to objaw niezmiernie pocieszający, świadczący, iż Italja nie tylko stanowi może rynek zbytu dla polskich surowców i artykułów spożywczych, lecz również dla wyrobów prze-

myślu polskiego. W r. 1929 sprzedano do Italji wyrobów gotowych za 11,8 mil. zł., zaś w r. 1928 — za 10,2 milj. Przypuszczać należy, iż wzrost wywozu wyrobów gotowych, jaki miał miejsce w r. 1929, będzie nadal się wzmagał, lecz wymaga to znacznych wysiłków ze strony zainteresowanych sfer w kierunku spolaryzowania ich na rynku italskim.

Głównemi artykułami wywozu w zakresie wyrobów gotowych są, podobnie, jak w latach ubiegłych, niektóre wyroby przemysłu drzewnego, parafina, żelazo i stal wszelka, blacha żelazna, wyroby z cynku oraz niektóre wyroby przemysłu włókienniczego.

Z wyrobów przemysłu drzewnego najważniejszym artykułem naszego wywozu do Italji są dykty klejone. W r. 1926 wartość ich wywozu wynosiła 293 tys. zł., w r. 1927 — 418 tys. zł., w r. 1928 — 984 tys. zł. i w r. 1929 — 1267 tys. zł. Jest to jedna z gałęzi przemysłu polskiego, która zdobyła sobie na trwałe prawo obywatelstwa na rynku italskim, coraz większy znajdując w Italji zbył dla swych wyrobów.

Poza dyktami klejonymi wywozimy również w dość znacznych ilościach meble gięte. O wzroście tego wywozu świadczą liczby następujące: w r. 1924 wywieźliśmy tych mebli za 450 tys. zł., w r. 1925 — za 665 tys. zł., w r. 1926 — za 551 tys. zł., w r. 1927 — za 491 tys. zł., w r. 1928 za 984 i w r. 1929 — za 1323 tys. zł. Pewna ilość mebli giętych wywożona jest przez Tryjst do krajów Lewantu.

Wywóz parafiny w r. 1929 uległ pewnemu zmniejszeniu, mianowicie z 1814 tys. zł. do 1548 tys. zł.

Z pośród wyrobów przemysłu metalowego wywozem naszym do Italji objęte są: żelazo i stal, blacha żelazna i stalowa, wyroby z blachy oraz wyroby z cynku. Największe pozycje odnoszą się jedynie do żelaza i stali, których wywóz w r. 1929 wyniósł 1676 tys. zł. (w r. 1928 — 419 tys. zł., 1927 — 57 tys. zł. i 1926 — 100 tys. zł.) oraz wyrobów z cynku, których w r. 1929 sprzedano do Italji za 1162 tys. zł. (w r. 1928 — za 1280 tys. zł., w r. 1927 — 1307 tys. zł. i w r. 1926 — za 777 tys. zł.). Kiedy wywóz żelaza i stali wybitnie się wzmagają, wywóz wyrobów z cynku coraz bardziej się kurczy. Wywóz blachy żelaznej i stalowej, którego wartość osiągnęła najwyższy poziom w r. 1926 (1406 tys. zł.), w latach następnych znacznie zmalał (r. 1927 — 652 tys. zł. i 1928 — 953 tys. zł.), w r. ub. znowu się wzmożył, osiągając sumę 600 tys. zł. Wywóz innych artykułów przemysłu metalowego nie zasługuje na uwagę.

Z wyrobów przemysłu włókienniczego poważniejsze znaczenie w naszym wywozie obecnie posiadają jedynie tkaniny wełniane (głównie wagi od 1m² do 250 gr.), których wywóz w r. 1929 wzmożył się z 674 tys. zł. do 1597 tys. zł. (w r. 1926 — 281 tys. zł. i w r. 1927 — 700 tys. zł.). Poza tem wywozem naszym objęte są liny, powrozy, sznurki i szpagat (w r. 1929 — 309 tys. zł. i w r. 1928 — 433 tys. zł., w r. 1927 — 328 tys. zł. i w r. 1926 — za 121 tys. zł.), tkaniny bawełniane (243 tys. zł. wobec 289 tys. zł. w r. 1928), a nadto w mniejszych ilościach przedza wełniana (223 tys. zł. wobec 91 tys. zł. w r. 1928), oraz przedza jedwabna (za 195 tys. zł. wobec 13 tys. zł. w r. 1928). Kończąc przegląd wyrobów gotowych,

będących przedmiotem naszego wywozu do Italji, wspomnieć jeszcze należy o wywozie wyrobów szklanych (w r. 1929 za 238 tys. zł., zaś w r. 1928 — za 167 tys. zł.) i farb nieorganicznych (za 182 tys. zł. wobec 32 tys. zł. w r. 1928).

III. PRZYWÓZ.

Udział poszczególnych grup towarowych w ogólnym przywozie z Italji w ostatnich trzech latach od twarza tabelka następująca:

	1927	1928	1929
	%	%	%
Artykuły spożywcze	38	32,2	26,5
Surowce i półfabrykaty	28	33,8	37,4
Wyroby gotowe	34	34,5	35,9

Z powyższego zestawienia wynika, iż z roku na rok coraz mniejszy w ogólnym przywozie z Italji staje się udział artykułów spożywczych, natomiast wydatnie wzrasta udział surowców i półfabrykatów, w mniejszym zaś stopniu udział wyrobów gotowych. Również w latach ubiegłych widzimy znaczne zmniejszenie się przywozu artykułów spożywczych (w r. 1927 — 31.873 tys. zł., w r. 1928 — 25.821 tys. zł. i w r. 1929 — 22.299 tys. zł.). W okresie więc 1927 — 1929 zmniejszenie wyniosło — 9,5 milj. złotych. Natomiast wybitnie wzrósł przywóz surowców i półfabrykatów (w r. 1927 — 23.828 tys. zł., w r. 1928 — 28.519 tys. zł. i w r. 1929 — 31.421 tys. zł.), w mniejszym zaś stopniu wyrobów gotowych (w r. 1927 — 28.273 tys. zł. i w r. 1928 — 28.709 tys. zł. i w r. 1929 — 30.214 tys. zł.).

O ile wielkość przywozu artykułów gotowych utrzymuje się na poziomie niezmiennym, przywóz artykułów spożywczych oraz surowców i półfabrykatów ulega bardzo znacznym wahaniom.

1. Artykuły spożywcze.

Znaczne zmniejszenie się przywozu artykułów spożywczych z Italji tłumaczyć się głównie wysokimi opłatami celnymi, pobieranymi od tych artykułów, oraz trudnościami, mającemi źródło w systemie reglamentacji. W największym stopniu zmniejszył się przywóz artykułów zbożowych i maki, owoców suszonych i kilku innych mniej ważnych. Jednocześnie jednak wartość przywozu całego szeregu innych artykułów (np. owoce świeże) wzrosła. W sumie jednakże na niekorzyść przywozu artykułów spożywczych wypadło 3,5 milj. zł.

Wśród artykułów spożywczych, podobnie, jak w latach poprzednich, największą rolę odgrywa przywóz owoców świeżych, a wśród nich pomarańcze i cytryny. Ogółem owoców świeżych przywieźliśmy w r. 1929 za 12.411 tys. zł., zaś w r. 1928 — za 10.867 tys. zł. Widzimy więc, iż przywóz owoców świeżych z Italji, na które wyłącznie prawie składają się pomarańcze i cytryny, stanowi przeszło 50% przywozu artykułów spożywczych i 14,7% ogólnego przywozu z Italji.

Na ogólną ilość 117.745 q. (7492 tys. zł.) w r. 1929 przywieziono cytryn z Italii do Polski 108.873 q. (6909 tys. zł.), zaś w r. 1928 — 67.166 q. (5.445 tys. zł.), w r. 1927 — 84.019 q. (4.945 tys. zł.) i w r. 1926 — 75.822 q. (3.429 tys. zł.). Widzimy więc, iż przywóz cytryn z Italii wzrasta stale i szczególnie bardzo wydatnie wzrósł w r. 1929.

Poza Italią w niewielkich ilościach przywozi się cytryny z Niemiec (4.196 q.) i Austrii (3.140 q.).

Pomarańcz i mandarynek przywieziono do Polski w r. 1929 — 43.602 q. (5339 tys. zł.), w r. zaś 1928 — 43.579 q. (5659 tys. zł.). Przywóz więc wzrósł nieznacznie. Z tego na Italię przypada w r. 1929 — 39.092 q. (4.744 tys. zł.), w r. 1928 — 41.611 q. (4.949 tys. zł.). W roku zaś 1927 przywieziono z Italii 67.835 q. za 6570 tys. zł. i w r. 1926 — 56.979 q. za 56.979 tys. zł. Należy zauważyć, iż prócz Italii dostarczała Polskę pomarańcze i mandarynki Niemcy (15.829) oraz Hiszpania (7989), lecz, jak widzimy, w drobnych ilościach.

Z powyższych danych wynika, iż przywóz pomarańczy i mandarynek z Italii zmniejszył się w ostatnich trzech latach przeszło o 50%.

Z innych owoców świeżych przywozi się z Italii do Polski winogrona (20829 wart. 2335 tys. zł.) kawony (35189 za 153,8 tys. zł.) i w drobnych ilościach śliwki, brzoskwinie, jabłka i t. p.

Wobec zawarcia nowej umowy handlowej z Rumunją w dn. 25 czerwca r. b., na podstawie której rząd polski udzielił jej znacznych zniżek konwencyjnych (od 17 i pół do 44 i pół %) na niektóre owoce południowe (kawony, melony, jabłka, śliwki, wiśnie, czereśnie, winogrona i orzechy), które to zniżki konwencyjne na zasadzie klauzuli najwyższego uprzywilejowania będą przysługiwały również Italii, można przypuszczać, iż przywóz ich do Polski ulegnie pewnemu zwiększeniu. Na zwiększenie, w szczególności przywozu pomarańczy i mandarynek, może wywrzeć również odpowiedni wpływ umowa kontyngentowa, zawarta z Italią w Rzymie 22 lipca 1930 r., o ile na przeszkodzie ku temu nie stanie ograniczenia zdolności konsumpcyjnej rynku polskiego.

Owoców suszonych przywieziono w r. 1929 z Italii 4734 q. za 756 tys. zł., zaś w r. 1928 — 1120 q. (30 tys. zł.) i w r. 1927 — 10288 q. za 1871 tys. zł. Przywóz tych owoców, jak widzimy, również w ostatnich latach uległ wydatnemu zmniejszeniu. Najważniejszym artykułem przywozu są figi, rodzynki, korvntki i daktyl. Przywóz fig w r. 1929 wyniósł z Italii 1250 q. na ogólną ilość przywozu 3335 q. (373 tys. zł.). Kraiami sprowadzającymi do Polski figi suszone, są nadto Turcja (1030 q.) i Grecja (413 q.). **Rodzynek i korvntek** przywieziono do Polski w r. 1929 16.889 q. za 2743 tys. zł., z czego na Italię przypada 2374 q. (429,7 tys. zł.), Grecję — 8065 q., Turcję — 2517 q. i Holandię — 705 q. Przywóz owoców suszonych obejmuje nadto jabłka, owoce i jagody suszone niewymienione, skórki z cytryn i pomarańczy, chleb świętojański oraz odpadki fig i figi niedojrzałe, lecz są to ilości przeważnie drobne.

Orzechów, kasztanów, pistacji i migdałów przywieziono do Polski z Italii za 2925 tys. zł. (7.134 q.), czyli prawie tyleż, co w r. 1928 (7040 q. za 2875 tys. zł.), lecz znacznie mniej, niż w r. 1927 (9.584 q. za 3920 tys. zł.). Ogółem przywieziono do Polski 27.802 q. za 7322 tys. zł., czyli, że na Italię przypada około 40 %. W tej grupie artykułów spożywczych najważniejszymi artykułami przywozu są migdały bez łupinek oraz orzechy laskowe. Z Italii w r. 1929 przywieziono:

	Kwintali	Tys. zł.
Migdały w łupinkach	4,849	201,3
bez łupinek	2,757	1,810,4
Orzechy laskowe	1,433	308,8
tureckie	363	84,6
włoskie	808	184,6
ziemne	287	36,0

Korzeni Italia przywoziła do Polski za 204 tys. zł. (1436 q.), czyli mniej więcej tyleż, co w latach 1928 (1072 q. za 261 tys. zł.) i w r. 1927 (1231 q. za 265 tys. zł.).

Kiedy pozycja „zboża i strączkowe” obejmuje prawie wyłącznie przywóz ryżu niewyluszczonego, pozycja „mąki wszelkie, kasza i sód” obejmuje przeważnie przywóz ryżu wyluszczonego polerowanego. W r. 1929 przywieziono: ryżu niewyluszczonego — 21.270 q. za 1.010,5 tys. zł., zaś w r. 1927 — 40.810 q. wart. 2.061 tys. zł. i w r. 1927 — 18.930 wart. 1123 tys. zł. Ryżu wyluszczonego przywieziono 5.566 q. za 395 tys. zł., zaś w r. 1928 — 51.169 q. wart. 3788 tys. zł. Z liczb tych widzimy, iż w r. 1929 przywóz ryżu niewyluszczonego zmniejszył się prawie o połowę i wrócił do poziomu z r. 1927, zaś przywóz ryżu wyluszczonego zmniejszył się prawie dziesięciokrotnie. Ten spadek przywozu ryżu głównie tłumaczyć się zmagającą się stale produkcją krajową, w zakresie której Polska staje się coraz bardziej samowystarczalna.

Okopowych i warzyw Polska sprowadziła z Italii 16.915 q. za 740 tys. zł. (w r. 1928 — 16.842 q. za 735 tys. zł. i w r. 1927 — 38.954 q. za 1765 tys. zł.), wczem cebuli 15.197 q. wart. 448,2 tys. zł. (w r. 1928 — 15.286 q. wart. 530 tys. zł.), pomidorów i bakłażanów — 1261 q. za 247,9 tys. zł. (w r. 1928 — 1450 q. za 196 tys. zł.).

Pozycja „przetwory ziemniaczane” obejmuje: mąkę i krochmal ziemniaczany, których w r. 1929 srobowadono 1479 q. wart. 99,8 tys. zł., zaś w r. 1928 — 44 q. za 38 tys. zł. Przywóz ten w r. ub. znacznie się zmógł.

Na uwagę zasługuje dalej przywóz oliwy jadalnej, której Polska w r. 1929 sprowadziła 159 q. wart. 61,1 tys. zł., zaś w r. 1928 — 80 q. za 35 tys. zł.

Ryb marynowanych w oliwie, faszerowanych Italia przywoziła do Polski 350 q. za 215,9 tys. zł. (w r. 1928 — 354 q. wartości 211 tys. zł.).

Poziom przywozu prawie się zupełnie nie zmienił, zaś **konserw rybnych** — 6867 q. za 39.9 tys. zł. (w r. 1928 — 76 q. za 58 tys. zł.).

Nabiału przywieziono z Italii w r. 1929 — 130 q. za 81 tys. zł. (w r. 1928 — 111 q. za 62 tys. zł.), głównie serów.

W zakresie **łuszczonej roślinności** Italia importuje głównie oliwę jadalną. W r. 1929 przywieziono jej 164 q. za 63 tys. zł., zaś w r. 1928 — 80 q. za 35 tys. zł. i w r. 1927 — 405 q. za 171 tys. zł.

Z zakresu napojów sprowadzamy z Italii **trochę likierów i koniaków** (w r. 1929 — 460 q. wartości 230 tys. zł., w r. 1928 — 374 q. za 344 tys. zł. i w r. 1927 — 172 q. za 135 tys. zł.) oraz wino, którego przywóz wyniósł w r. 1929 — 4285 q. wartości 235 tys. zł., w r. 1928 — 3692 q. za 675 tys. zł. i w r. 1927 — 3235 q. za 616 tys. zł. Jak widzimy, przywóz wina z Italii powoli się wzmacnia, przyczem należy zauważyć, iż szczególnie coraz bardziej rozpowszechnia się w Polsce wino „Vermuth”. Dla porównania zaznaczamy, iż w r. 1929 Austria dostarczyła wina za 1350 tys. zł. (10.199 q.), Francja za 5.510 tys. zł. (21.846 q.) i Węgry za 1676 tys. zł. (7956 q.). Jak widzimy, przywóz wina z Italii jest jeszcze b. nieznaczny.

2. Surowce i półfabrykaty.

Przywóz surowców i półfabrykatów wzrasta stale, co głównie tłumaczy się zwiększeniem się przywozu tytoniu, jedwabiu, wełny i marmurów. Jednocześnie jednak przywóz niektórych surowców i półfabrykatów zmalał i w szczególności bawełny oraz konopi. Należy zauważyć, iż Italia zaopatruje w surowce przemysł przemysł włókienniczy oraz dostarcza przemysłowi budowlanemu marmury. Najważniejszą pozycję stanowi przywóz bawełny, która właściwie jest artykułem tranzytowym, gdyż jest ona pochodzenia egipskiego i przywozi się ją do Polski via Tryjest. Jednakże przywóz jej tranzytem przez Tryjest stale się zmniejsza, o czym świadczy zestawienie następujące:

w r. 1924—	80 236 q	wart. 33.243 tys. zł.
„ 1925—	58 560 „	19.792 „
„ 1926—	36.068 „	22 500 „
„ 1927—	25.828 „	13.163 „
„ 1928—	23.301 „	12.301 „
„ 1929—	16.368 „	8.093 „

Należy zauważyć, że tranzytem przez Tryjest przywozi się prawie połowę całkowitej bawełny egipskiej, przywożonej do Polski. Spadek przywozu tej bawełny tłumaczy się spadkiem w Polsce, w związku z kryzysem gospodarczym, konsumpcji gatunków droższych bawełny. Według ankiety, przeprowadzonej przez Izbę przemysłowo-handlową w Łodzi, najsilniej w okręgu łódzkim spadła konsumpcja najdroższej bawełny egipskiej (17.7%), w mniejszym zaś stopniu — konsumpcja bawełny amerykańskiej (13.5%), nieznacznie zmalało spożycie odpadków bawełnianych (6.4%), a przerób najtańszej bawełny (indyjskiej, chińskiej itp.)

wykazuje pokaźny procentowy wzrost. **Konopi i odpadków** przywieźliśmy w r. 1929 — 5131 q. (za 1239 tys. zł.), zaś w r. 1928—9749 q. (2379 tys. zł.) i w roku 1927 — 11.349 q. (2120 tys. zł.). Italia głównie przywozi do Polski konopie trzepakowe, a w mniejszych ilościach konopie miedlowe. Italia stanowi obecnie jedne z ważniejszych źródeł zakupu tych konopi, napotykając głównie na konkurencję ze strony Indii brytyjskich i Niemiec. **Wełny** sprowadziliśmy w r. 1929 1423 q. (966 tys. zł.), zaś w r. 1928—270 q. za 430 tys. zł., czyli przeszło 2 razy więcej. Najważniejszymi krajami przywozu wełny są Australia, Anglia, Francja, Belgia, Niemcy, St. Zjednoczone, Argentyna i Austria.

Przywóz wełny z Italii w ogólnym przywozie do Polski wełny odgrywa rolę b. nieznaczną. Wełny i odpadków przywieziono do Polski w r. 1929 206.666 q. za 199.576 milj. zł., z czego na Italię przypada zaledwie 1.423 q. (za 966 tys. zł.). Przywóz ten w porównaniu z r. 1928 wybitnie wzrósł, (w r. 1928 wyniósł on 270 q. wartości 430 tys. zł.) lecz jest on wciąż jeszcze b. niewielki.

Bardzo natomiast wybitną rolę w wymianie handlowej z Italią odgrywa przywóz **jedwabiu i odpadków**, który w r. 1929 wyniósł 337 q. wartości 3544 tys. zł. (w r. 1928 — 127 q. wartości 1349 tys. zł.). Przywóz więc jedwabiu z Italii stanowi ok. 45% ogólnego przywozu jedwabiu do Polski i stale się wzmacnia.

W grupie artykułów spożywczych najważniejszym artykułem przywozu jest **tytuł**, którego przywóz z Italii w r. 1929 znacznie wzmożił się i wyniósł 10.489 tys. zł. (30.365 q.) wobec 9.872 q. wartości 4055 tys. zł., w r. 1928 i 6.106 q. wartości 1.731 tys. zł. Ogólny przywóz wyniósł w r. 1929 164.887 q. wartości 51.877 tys. zł., czyli że na Italię w r. 1929, przypadło przeszło 20% ogólnego przywozu.

Pasy dla zwierząt przywieźliśmy w r. 1929 z Italii 24.014 q. wartości 1.012 tys. zł. (w r. 1928 — 25.372 q. wartości 1.093 tys. zł. i w r. 1927 — 9.057 wart. 355 tys. zł.), co odpowiada 23.4% ogólnego przywozu.

W grupie **produktów zwierzęcych** na uwagę zasługują przywóz z Italii skór surowych, który w roku 1929 wyniósł 2.577 q. wartości 744 q., czyli mniej więcej tyle, co w r. 1928 (2.128 q. wart. 738 tys. zł.). W ogólnym przywozie skór surowych do Polski (149.481 q. wart. 42.437 tys. zł.) przywóz ten odgrywa rolę minimalną.

Z innych produktów zwierzęcych przywozimy niewielkie ilości **włosów, włosia i szczeciny** (93 q. wart. 250 tys. zł.) oraz **gąbek** (16 q. za 61 tys. zł.). W grupie roślin i części oddzielnie niewymienionych przywozimy, jedynie trochę **materiałów koszykarskich i szczotkarskich**, głównie trawy morskiej nieobrobionej (1721 q. za 178 tys. zł.), sadzonek i kwiatów (737 q. za 250 tys. zł.), **nasiona roślin pastewnych i traw** (442 q. za 65 tys. zł.) i **nasiona oleiste** (1.762 q. za 192 tys. zł.), w czym głównie siemię gorczycy.

Wśród **materiałów budowlanych** ważniejszą rolę odgrywa jedynie przywóz marmurów i alabastru, który w r. 1929 wyniósł 23.146 q. wartości 1.026 tys. zł., wobec 18.909 q. (896 tys. zł.), w r. 1928.

Przywóz ten od szeregu lat stale wzrasta.

Rud metalowych (głównie rudy cynkowej — bledny oraz rud oddzielnie niewymienionych) przywiezł. my w r. 1929 — 315.360 q za 1.399 tys. zł. (w r. 1928 — 156.862 q wart. 1.252 tys. zł. i w r. 1927 — 23.713 q wartości 603 tys. zł.).

Surowców chemicznych nieorganicznych (siarki, kwasu siarkowego i kwasu siarkowego nieoczyszczanego) przywieziono w r. 1929 za 224 tys. zł., zaś w r. 1928 — za 179 tys. zł. w r. 1927 za 124 tys. zł. **Przywóz nawozów sztucznych**, który w r. 1928 wynosił 994 tys. zł. i obejmował głównie cjanamit (azotniak) w r. 1929 ustał zupełnie.

Z materiałów i przetworów chemicznych organicznych przywozimy z Italii trochę tłuszczów technicznych (703 q za 154 tys. zł. wobec 885 q za 169 tys. zł. w r. 1928 i ekstraktów garbników suchych (139 q za 158 tys. zł.).

Wspomnieć wreszcie należy o surowcach do wyrobu papieru, których przywóz w r. 1929 wyniósł 2.736 q wartości 779 tys. zł., zaś w r. 1928 — 3.188 q wart. 764 tys. zł., w r. 1927 1.580 q wart. 365 tys. zł. i w r. 1926 — 531 q wart. 106 tys. zł. Przywóz ten, jak widzimy stale rośnie, lecz w ogólnym przywozie do Polski odgrywa rolę minimalną.

3. Wyroby gotowe.

Niezmiernie znamienym objawem jest dalszy wzrost przywozu w r. 1929 wyrobów gotowych. Wynosi on już dzisiaj 35,9% ogólnego przywozu (30.214 tys. zł.) i prawdopodobnie będzie nadal się wzmacniał. Przywóz ten obejmuje dzisiaj niezmiernie szeroką skalę wszelakich wyrobów niemal ze wszystkich ważniejszych gałęzi przemysłu i świadczy o coraz silniejszym przenikaniu wyrobów przemysłu włoskiego na rynek polski, zdolnych dziś przeciwstawić się konkurencji innych krajów importujących i w szczególności Niemiec. Jeżeli porównamy rozmiary przywozu wyrobów gotowych z Italii z przywozem tych wyrobów z innych krajów, zobaczymy, iż pod tym względem Italia ustępuje jedynie Anglii (127,4 milj. zł.), Austrii (181,2 milj. zł.), Czechosłowacji (170,5 milj. zł.), Francji (130,9 milj. zł.), Niemcom (511,1 milj. zł.), St. Zjedn. (79,7 milj. zł.), Szwajcarii (92,4 milj. zł.) i Szwecji (35,5 milj. zł.), zajmuje więc wśród innych państw 9 miejsce. Do niedawna jeszcze wyroby przemysłu włoskiego znane były na rynku polskim w b. ograniczonym stopniu. Przywóz obejmował te tylko towary pochodzenia włoskiego, które cieszyły się renomą światową, jak np. kapelusze i samochody. Poza tem towary włoskie w ogromnej mierze przedostawały się do Polski za pośrednictwem rąk trzecich, wskutek czego cena nie zawsze wybrzymszała konkurencję innych krajów. Dopiero od kilku lat przemysłowiec włoski coraz żywiej interesuje się rynkiem polskim, poszukując w Polsce przedstawicieli, którzyby bezpośrednio reprezentowali jego interesy. Wysłał do Polski swoich agentów, zaczyna posługiwać się wszelkimi środkami propagandy itp. Wysiłek ten nie pozostał bez skutku, a jego widomym zna-

kiem jest wzrastająca z roku na rok pozycja, dotycząca przywozu wyrobów gotowych. Jednakże należy zauważyć, iż z wyjątkiem pięciu pozycji, żadna z pozycji przywozowych nie przekracza miliona złotych, co wskazuje na to, że jakkolwiek przywożone są do Polski bardzo różnorodne wyroby przemysłu włoskiego, lecz przywożone są w rozmiarach niewielkich i raczej przywóz ten traktować należy jedynie jako pierwsze próby wprowadzenia poszczególnych towarów włoskich na rynek polski, nie zaś jako przywóz już utrwalony.

Analizując przywóz ten grupami, zobaczymy iż najważniejszym artykułem przywozu jest **przędza wełniana i jedwabna**. Przywóz przedzwy wełnianej z Italii w r. 1929 wyniósł w r. 1929 3.074 q wartości 7.327 tys. zł., ogółem zaś przywieziono do Polski 24.736 q wartości 58.734 tys. zł. Przywóz więc z Italii wynosi 12,4% ogólnego przywozu z Italii. W roku 1928 wartość przywozu z Italii odpowiadała wartości przywozu w r. 1929 (2.848 q wart. 7.343 tys. zł.), zaś w r. 1927 przywieźliśmy przedzwy wełnianej z Italii za 8.408 tys. zł. (3.610 q). Na przywóz przedzwy wełnianej z Italii składa się głównie przywóz przedzwy nitkowanej pojedynczej do Nr. 57 sk. metr. niebarwionej i barwionej. Spadek przywozu przedzwy wełnianej do Polski w latach 1928 i 1929 tłumaczy się spadkiem produkcji włókiennictwa polskiego. Poza Italiją do Polski w większych ilościach importują przedzwy wełnianą Niemcy i Czechosłowacja (łącznie z Italiją około 70%).

Również w znacznych ilościach przywozi się z Italii **przędzę jedwabną**. Przywóz ten w r. 1929 wyniósł 1.102 q wartości 6.310 tys. zł., zaś ogólny przywóz jej do Polski wyniósł 6.958 q wartości 28.619 tys. zł. Na Italję zatem przypada przeszło 22% wartości ogólnego przywozu przedzwy jedwabnej do Polski. W r. 1928 przywóz przedzwy jedwabnej z Italii wyniósł 517 q wartości 3.117 zł., w r. 1927 — 434 q (2.428 zł.) i w r. 1926 — 129 q (572 tys. zł.). Jak widzimy, przywóz przedzwy jedwabnej z Italii wzmacnia się w b. silnym stopniu, w szczególności w r. 1929, i coraz większą rolę odgrywa w przywozie do Polski. Na przywóz ten głównie składa się: przedzwa jedwabna nitkowana, łączona na osnowę (organsin), z surowego jedwabiu, niewygotowana, niebielona i niebarwiona oraz wygotowana, bielona i barwiona. Inne gatunki przedzwy jedwabnej przywożone są w mniejszych ilościach. Przywóz przedzwy hawelnianej jest obecnie b. nieznaczny, wynosi zaledwie 45 q (48 tys. zł.) i w porównaniu z latami poprzednimi uległ ogromnemu spadkowi (w r. 1928 — 196 q za 249 tys. zł. i w r. 1927 — 603 q za 704 tys. zł.). Również uległ spadkowi przywóz przedzwy lnianej, mianowicie z 344 q (189 tys. zł.) w r. 1928 do 203 q (112 tys. zł.) w r. 1929. Wzrósł natomiast przywóz przedzwy konopnej, który w r. 1929 wyniósł 958 q wartości 502 tys. zł., zaś w r. 1928 — 701 q wart. 363 tys. zł. Ponieważ ogólny przywóz przedzwy konopnej do Polski wyniósł w r. 1929 — 1.761 q wartości 1.087 zł., na przywóz więc przedzwy włoskiej przypada 45,4% ogólnego przywozu.

Z tkanin najwięcej z Italii przywozi się **tkanin jedwabnych i półjedwabnych**. Przywóz ich jednakże

w r. 1929 wydatnie się zmniejszył, co tłumaczy się po części ogólnym spadkiem przywozu tkanin jedwabnych do Polski w r. 1929, mających uzasadnienie w podniesieniu cef dla tkanin jedwabnych i półjedwabnych o 72% (w związku z rozporządzeniem waloryzacyjnym w lutym 1928 r.). Wobec niedostatecznej produkcji krajowej tak pod względem ilości, jak i jakości przypuszczać należy, że mimo ograniczeń przywozowych i waloryzacji cef przywóz tkanin jedwabnych i półjedwabnych w dość znacznych rozmiarach utrzyma się jeszcze przez dłuższy czas.

Tkanin bawełnianych przywieziono z Italii w roku 1929 291 q za 533 tys. zł., w r. 1928 350 q za 715 tys. zł., wobec 18.084 wart. 41.064 zł. ogólnego przywozu. Przywóz z Italii nie posiada większego znaczenia. Przywóz ten zresztą wobec konkurencji krajowej stale maleje, szczególnie przywóz gatunków tańszych.

Tkanin wełnianych zupełnie nie przywozi się z Italii. Również obecnie zupełnie nie przywozi się z Italii **wyrobów dzianych**, co tłumaczy się konkurencją krajową i coraz większym usamodzielnieniem się rynku polskiego. Z zagranicy przywozi się przeważnie artykuły luksusowe, których produkcja stale dostosowana być musi do wymagań ostatniej mody.

W zakresie wyrobów przemysłu konfekcyjnego na uwagę zasługują jedynie przywóz **kapeluszy z puchu zwierzęcego**, który w r. 1929 wyniósł 3.860 zł. oraz **obuwia**, którego w r. 1929 przywieźliśmy za 454 tys. zł. (107 q.), zaś w r. 1928—za 211 tys. zł. (44 q.). Przywóz ten, jak widzimy, poważnie wzrósł. Przywóz **guzików** zupełnie prawie zanikł.

Drugim niezmiernie ważnym przemysłem, którego wyroby w coraz większym stopniu zaczynają utrwalac się na rynku polskim, jest **przemysł metalowy**. W pierwszym rzędzie na uwagę zasługują środki komunikacji i prawie wyłącznie **samochody**. Przywóz ich najwyższy poziom osiągnął w r. 1928, gdyż w roku tym przywieziono z Italii samochodów za 6.584 tys. zł. (w r. 1927 — 6.170 tys. zł.; w roku 1926 — 3.277, w r. 1925 — 3.426 i w r. 1924 — 3.505 tys. zł.). W r. 1929 przywóz ten ogromnie zmalał i wyniósł 5.028 q. wart. 3.799 tys. zł. w czem samochodów osobowych 4949 q. wart. 3.719 tys. zł. Spadek przywozu samochodów z Italii tłumaczy się zmniejszeniem pojemności rynku polskiego, spowodowanym przez ciężką sytuację gospodarczą kraju. W związku z tem ogólny przywóz samochodów osobowych spadł z 41.081 tys. zł. do 24.627 tys. zł.

Wzrósł natomiast ogólny przywóz samochodów ciężarowych z 6.011, w r. 1928 do 6.208 tys. zł. w roku 1929, lecz samochodów tych Italia przywozi b. nieznaczne ilości.

Z innych artykułów grupy metalowej poważniejszemi artykułami przywozi są: **instrumenty muzyczne**, artykuły elektrotechniczne, niektóre maszyny i wyroby zegarmistrzowskie.

Przywóz **instrumentów muzycznych** z Italii, który obejmuje głównie mandoliny i gitary, wyniósł w roku 1929 161 q wartości 436 tys. zł., zaś w r. 1928—171 q, wartości 405 tys. zł. Przywóz ten z roku na rok wraasta.

Wyrobów zegarmistrzowskich, a w tem głównie mechanizmów i części mechanizmów do zegarów, przywieziono z Italii w r. 1929 za 486 tys. zł. (246 q.), w r. zaś 1928 za 314 tys. zł. i w r. 1927 — za 693 tys. zł.

Różnych **materiałów elektrotechnicznych** przywieziono z Italii w r. 1929 za 236 tys. zł. (270 q.), zaś w r. 1928 — za 243 tys. zł., i w r. 1927 — za 98 tys. zł.

Z **maszyn i aparatów** przywożymy również silniki (za 160 tys. zł.), maszyny elektryczne (wentylatory) (za 182 tys. zł.), maszyny włókiennicze (222 tys. zł.), maszyny i aparaty do przemysłu spożywczego (30 tys. zł.), inne maszyny i aparaty (180 tys. zł.), transmisje (łożyska kulkowe i rolkowe) (148 tys. zł.), kołły, aparaty i części do ogrzewania (46 tys. zł.) i t. p.

Z innych artykułów przemysłu metalowego przywożymy, zresztą w niewielkich ilościach, wyroby ślusarskie (58 tys. zł.) różne wyroby żelazne (71 tys. zł.), wyroby z blachy, (156 tys. zł.), drut i wyroby z drutu (128 tys. zł.), wyroby z miedzi (74 tys. zł.), z mosiądzu i brązu (88 tys. zł.) oraz aluminium (43 tys. zł.) i t. p.

Dosć znaczną skalę artykułów obejmuje również przywóz **artykułów chemicznych**. Przemysł ten, podobnie, jak przemysł metalowy, rozwija się w Italii coraz pomyślniej i coraz bardziej wymaga się jego ekspansja na rynki obce. Przywóz artykułów chemicznych obejmuje: różne **przetwory chemiczne organiczne** w ilości 2981 q. wart. 1429 tys. zł. (w r. 1928 — 917 q. wart. 431 tys. zł.) i m. in. dwunitrobenzol, wszelkie kwasy sulfonowe, chlorobenzol i dwuchlorobenzol, kwasy winny i cytrynowy, **barwniki syntetyczne** w ilości 270 q. za 534 tys. zł. (w r. 1928 — 905 q. wart. 1678 tys. zł.), w czem alizarynowe w proszku, organiczne związki barwiące syntet. oddzielnie niewymienione, **kosmetyki pachnidła**, głównie olejki pachnące i eteryczne bez alkoholu (28 q. wart. 148 tys. zł. wobec 39 q. wart. 153 tys. zł. w r. 1928) i t. p. Szczególnie b. ważną rolę w przywozie do Polski odgrywa przywóz z Italii organicznych związków barwiących syntetycznych, mających zastosowanie w przemyśle włókienniczym.

Z przemysłem chemicznym wiąże się przemysł gumowy, którego wyroby pochodzenia włoskiego w coraz większym zakresie zasilają rynek polski. Przywóz **gumelastyczny** z Italii, przeważnie opon samochodowych oraz detek, wyniósł w r. 1929 — 2252 q. wartości 1963 tys. zł., zaś w r. 1928 — 1384 q. (1171 tys. zł.), w r. 1927 — 664 q. (667 tys. zł.) i w r. 1926 — 193 q. (208 tys. zł.). Przywóz ten, jak widzimy, w r. 1929 ogromnie wzmożł się.

Z innych grup artykułów, będących przedmiotem przywozu z Italii, wspomnieć należy o przywozie **skór wyprawionych** (33 q. za 169 tys. zł.), **futer wyprawionych** (36 q. za 346 tys. zł.) oraz o niektórych **wyrobach z kamieni** (320 q. za 269 tys. zł.), głównie wyrobach rzeźbiarskich i tokarskich. Przywóz wyrobów fajansowych i porcelanowych ze względu na wysokie opłaty celne ustał prawie zupełnie.

Handel polsko-italijski niewątpliwie ma przed sobą świetne możliwości rozwoju. W ciągu ostatnich kilku

lat dzięki obustronnej prowadzonej b. intensywnej akcji propagandowej stosunki między Polską a Italią ogromnie się ożywiły i jakkolwiek rozwój ich nie wykazuje wzrostu obrotów w znaczeniu wzrostu wartości ich, to jednak ożywienie ich wyraża się we wprowadzeniu na rynki polski i italski coraz nowych artykułów, wytwarzanych w obu krajach. Jest to objaw niezmiernie pomyślny, gdyż handel polsko-italski traci swój charakter jednostronny i wymiana towarów obejmuje coraz szerszą sferę działania. W r. b. wskutek wzmożenia się ogólnego kryzysu gospodarczego obroty handlowe między Polską a Italią uległy znacznemu uszczupleniu, tak że przywóz do Polski w ciągu pierwszych 9 miesięcy zmniejszył się o 7.4 milj. zł., wywóz zaś—o 5.8 milj. zł. Nie można oczywiście, przesądzać, jaki wykaże ostateczny rezultat bilans całoroczny.

Stwierdzić jednak już można, że saldo ujemne na niekorzyść Polski w r. b. uległo pewnemu zmniejszeniu (1.6 milj. zł.). Jeżeli chodzi o przywóz, najbardziej zmniejszył się przywóz marmurów, gumelastyki oraz samochodów, a więc artykułów, których spadek przywozu uzasadniony jest przesileniem gospodarczym w Polsce. Wzrósł natomiast przywóz maszyn i aparatów, materiałów i wyrobów włóknistych oraz produktów zwierzęcych. Co się tyczy wywozu — zasługuje na uwagę ogromny wzrost wywozu zwierząt

(z 43 tys. zł. do 1610 tys. zł.) oraz pewien wzrost wywozu produktów spożywczych (z 5.875 do 6.012 tys. zł.). Zmniejszył się natomiast wywóz nasion buraczanych (z 1.118 do 1.090 tys. zł.), dykt klejonych (z 2457 do 1011 tys. zł.), wywóz węgla i przetworów naftowych (z 11.888 do 8.474 tys. zł.), metali i wyrobów z metali (z 3.416 do 1.712 tys. zł.), i wreszcie materiałów i wyrobów włóknistych (z 1.947 do 965 tys. zł.). Oczywiście, ostatni kwartał roku może przynieść pewne zmiany. Szczególnie przewidzieć można wzrost wywozu węgla co wiąże się z okresem zimowym.

W dużej mierze w niedalekiej przyszłości do ożywienia stosunków handlowych między Polską a Italią przyczynią się zawarte w lipcu r. b. w Rzymie umowy weterynaryjna i kontyngentowa, gdyż umowy te dają możliwość sferom gospodarczym obydwu krajów rozwinęcia szerokiej inicjatywy w kierunku wzmożenia obrotów towarowych i powinny zachęcić je do rozwinęcia odpowiedniej akcji, celem wyzyskania korzyści, jakie sferom zainteresowanym umowy te mogą przysporzyć.

Dr. LEON PACZEWSKI.

T o w a r y	Przywóz Importazione		Wywóz Esportazione		Przywóz Importazione		Wywóz Esportazione		M e r c i
	1 9 2 8				1 9 2 9				
	q	1000 zł.	q	1000 zł.	q	1000 zł.	q	1000 zł.	
Ogółem	809912	83048	4983953	48676	717578) szt. t. 5 gr. 11905	83974	5976735) szt. t. 114 gr. 10400	40150	Totale
I. Zwierzęta żywe	szt. t. 4	0,8	szt. t. 472	282	szt. t. 5	0	szt. t. 114 gr. 10400	—	I. Animali vivi,
Konie	—	—	szt. t. 424	228	—	—	szt. t. 113	48	Cavalli
Bydło rogale	—	—	—	—	—	—	—	—	Besiamie cornuto
Trzoda chlewna	—	—	szt. t. 48	9	—	—	—	—	Suini
Inne zwierzęta domowe	szt. t. 4	0,3	—	—	szt. t. 2	0	szt. t. 1	0	Altri animali domestici
Roję pszczoł	—	—	—	—	szt. t. 3	0	—	—	
II. Artykuły spożywcze	284307	25821	272517	24158	246443	22289	101488	11464	II. Prodotti alimentari.
Zboża i strączkowe	45621	2317	100258	6025	28428	1223	79628	5616	Cereali e legumi
Maki wszelkie, kasza, słód	62531	4353	596	45	16853	1038	2	0	Farine, cruschielli, malto
Okopowe i warzywa	—	—	—	—	—	—	—	—	
wszelkie	16842	735	143	1	16915	740	0	0	Ortaggi d'ogni genere
Przetwory ziemniaczane	444	78	294	17	1480	100	96	6	Prodotti di patate
Przetwory inne	2710	399	—	—	5364	533	—	—	Altri prodotti
Owoce i jagody świeże	138289	10862	62	3	158439	12471	—	—	Frutta e bacche fresche
Owoce i jagody suszone	8588	1120	30	5	4734	756	—	—	Frutta e bacche secche
Orzechy, kasztany, pi	—	—	—	—	—	—	—	—	Noci, castagne, pistacchi
stacje i migdały	7040	2875	0,0	0,0	7134	2925	—	—	e mandorle
Korzenie	1072	201	—	—	1436	204	—	—	Droghe
Herbata, kakao, kawa	—	—	—	—	—	—	—	—	Tè, cacao, caffè e surro-
jej surrogaty	3027	1570	—	—	2019	910	1	1	gati
Cukier wszelki	—	—	129634	7230	2	0	0	0	Zucchero
Wyroby cukiernicze	99	35	7	2	13	4	3	2	Prodotti di zucchero
Mięso świeże, solone i	—	—	—	—	—	—	—	—	Carne fresca, salata e re-
mrożone	—	—	2	1	—	—	172	45	frigerata
Przetwory mięsne	10	8	37	20	6	3	77	43	Prodotti di carne
Drób, zwierzyzna i pla-	—	—	—	—	—	—	—	—	Pollame, selvaggine e uc-
cтво dzikie bite	15	4	—	—	—	—	—	—	cellame di foresta
Ryby świeże	4	1	5	3	15	1	0	0	Pesci freschi
Ryby solone, suszone lub	—	—	—	—	—	—	—	—	Pesci salati, secchi o affu-
wędzone	109	7	0,2	0,0	90	11	0	0	micali
Inne przetwory rybne, ka-	—	—	—	—	—	—	—	—	Altri prodotti di pesce,
wiory, ostrygi, raki, ho-	—	—	—	—	—	—	—	—	caviale, ostriche, gran-
mary i t. p.	430	268	—	—	419	258	0	0	chi, gamberi di mare
Tłuszcze zwierzęce spo-	—	—	—	—	—	—	—	—	
żywcze	134	31	297	90	119	26	0	0	Grassi alimentari animali
Nabiał	211	82	4	2	130	81	92	37	Latticini
Jajka	—	—	40732	10647	—	—	21183	5583	Uova
Miód	5	2	0,0	0,0	—	—	—	—	Miele
Przyprawy	93	31	87	50	131	49	131	76	Condimenti
Grzyby	11	5	18	10	—	—	2	1	Funghi
Drożdże	—	—	—	—	—	—	—	—	Lievito
Pieczyno i inne artykuły	—	—	—	—	—	—	—	—	Paste e altri articoli ali-
spożywcze, oddzielnie	—	—	—	—	—	—	—	—	mentari separatamente
niewymienione	1	0,1	6	2	1	0	2	1	non nominati
Sól	—	—	300	1	—	—	—	—	Sale
Tłuszcze roślinne spo-	—	—	—	—	—	—	—	—	
żywcze	80	35	—	—	164	63	48	38	Grassi alimentari vegetali
Arak, rum, koniak, wód-	—	—	—	—	—	—	—	—	Arack, rum, cognac, ac-
ki, likiery	574	344	8	4	480	280	20	10	quavite, liquori
Spirytus	0,3	0,0	—	—	—	—	101	10	Spirito
Wina	3692	675	0,0	0,0	4285	785	0	0	Vini
Miód jako napój	—	—	—	—	—	—	—	—	Idromele da bere
Piwo i porter	—	—	—	—	—	—	—	—	Birra e porter
Wody mineralne	16	3	—	—	6	1	—	—	Acque minerali
III. Surowce i półfabry-	302164)	28519	4616487)	14029	446918)	31421	5789071	16780	III. Prodotti greggi e se,
kury	gr. 897)	—	gr. 2897)	—	gr. 1366)	—	—	—	milavorati.
Chmiel, ekstrakt i mąka	—	—	—	—	—	—	—	—	Luppolo, estratto e fari-
chmielowa	—	—	15	9	—	—	—	—	na di luppolo
Tytuł	9872	4055	—	—	30365	10499	4	3	Tabacco
Pazza dla zwierząt	25372	1043	314	—	24014	1012	86	1	Foraggi
Skóry surowe	2128	738	1	0,1	2577	744	132	42	Pelli greggie
Futra surowe	980	682	1	1	404	249	—	—	Pelli da pellicceria greggie

T o w a r y	Przywóz Importazione		Wywóz Esportazione		Przywóz Importazione		Wywóz Esportazione		M e r c e
	1 9 2 8				1 9 2 9				
	q	1000 zł.	q	1000 zł.	q	1000 zł.	q	1000 zł.	
Włosy, włosie i szczecina	120 53	310 7	5 15	4 5	93	250	7 13	8 6	Capelli, crini e setole Penne e pelurie
Produkty zwierzęce, od działnie niewymienione	78	71	1104	46	16	66	1488	74	Prodotti animali separa- tamente non nominati
Drewna surowe	—	—	255	3	—	—	154	1	Legno greggio
Drewna napół obrobione	1	0,1	1044	27	20	4	153	3	Legno semilavorato
Kora drzewa korkowego	406	42	—	—	—	—	—	—	Scorza di sughero
Materiały koszykarskie szczółkarskie	1048	29	—	—	1721	176	0	0	Materie da panieri e spazzole
Sadzonki i inne rośliny żyjące, kwiaty cięte inne części roślin kwia- towych, dekoracyjnych i leczniczych	503	137	4	2	378	250	5	6	Piantine, altre piante vi- ve, fiori tagliati e altre parti di piante fiorite decorative e medicinali
Nasiona roślin pastew- nych i traw	51	18	11121	501	442	65	4922	542	Sementi di piante da fo- raggio e da prato
Nasiona oleiste	1624	178	—	—	1762	192	273	26	Semi oleosi
Inne nasiona	208	52	4499	756	142	40	6195	940	Altri semi
Cement	169	3	—	—	137	4	—	—	Cemento
Inne materiały budowlane, oddzielnie niewy- mienione	—	—	—	—	6520	63	—	—	Altri materiali di costru- zione separatamente non nominati
Kamienie nieobrobione napół obrobione	19055	897	0,0	0,0	24206	1063	—	—	Pietre non lavorate e se- milavorate
Rudy metalowe	156862	1252	—	—	315360	1399	—	—	Minerali metallici
Kamienie szlachetne i per- ły	4	5	—	—	8	9	—	—	Amianto
Węgiel kamienny, bry- kiety, koks	gr. 897	8	gr. 2897	4	1366	3	—	—	Pietre preziose e perle
Torfa, węgiel torfowy i drzewo	—	—	4573816	11653	—	—	5743284	13508	Carbone fossile, mattonel- le, coke
Asfalt	4891	53	1629	15	567	13	2261	11	Torba, carbone di torba e lignite
Ropa, jej odpadki i koks naftowy	—	—	1426	16	—	—	608	7	Asfalto
Nafta	—	—	1289	32	—	—	1837	15	Petrolio greggio, residui, coke di petrolio
Oleje pędne	—	—	913	21	2	0	3454	79	Petrolio
Gazolina i benzyna	3	0,1	7259	342	2	0	313	9	Oli pesanti
Wosk ziemny i bitumicz- ny z węgla	—	—	450	81	—	—	11330	507	Gazolina e benzina
Kauczuk, gutaperka i ba- lata	0,0	0,1	10	1	128	54	300	67	Cera minerale e bitumi- nosa di carbone
Surowce chemiczne nie- organiczne	4592	174	—	—	9875	224	2	1	Caucciù, gutapercha, ba- lata
Nawozy sztuczne	34049	994	—	—	—	—	0	0	Materie prime chimiche inorganiche
Smoty i pochodne	—	—	1919	77	1	1	2708	99	Concimi chimici
Gumy, żywice gumowe smoty żywiczne i bal- samy	155	45	—	—	43	20	—	—	Peci e derivati
Tłuszcze techniczne	885	169	—	—	703	154	—	—	Gomme, resine, peci di resina, balsami
Surowce organiczne, od- działnie niewymienio- ne (szmelc)	2626	341	—	—	1226	199	—	—	Grassi tecnici
Miedź	44	1	—	—	51	1	—	—	Materie prime organiche separatamente non no- minate
Mosiądz, brąz i inne stopy miedzi	—	—	20	5	—	—	25	9	Rotlami di ferro
Ołów	—	—	70	22	—	—	10	1	Rame
Cynk	—	—	—	—	—	—	—	—	Ottone, bronzo e altre le- ghe di rame
Aluminium	—	—	1829	183	2	—	5125	539	Piombo
Metale i stopy, oddziel- nie niewymienione	16	18	0,2	0,1	23	52	—	—	Metalli e leghe separata- mente non nominate
Surowce do wyrobu pa- pierni	3188	764	7117	208	2736	776	4642	144	Materie prime per la fab- bricazione di carta
Len i odpadki	1	1	0,0	0,0	—	—	52	6	Lino e cascami
Konopie i odpadki	9749	2379	—	—	5131	1289	12	2	Juta e cascami
Juta i odpadki	—	—	—	—	—	—	—	—	Juta e cascami
Bawełna i odpadki	29087	12301	96	8	16368	8093	130	6	Coltone e cascami

Towary	Przywóz Importazione		Wywóz Esportazione		Przywóz Importazione		Wywóz Esportazione		Merci
	1928				1929				
	q	1000 zł.	q	1000 zł.	q	1000 zł.	q	1000 zł.	
Wata bawełniana	—	—	27	17	—	—	—	—	Ovatta di cotone
Wełna i odpadki	270	430	66	34	1423	966	966	49	Lana e cascami
Jedwab i odpadki	127	1349	—	—	337	3544	3544	—	Seta e cascami
IV. Wyroby gotowe	2341 gr.72255	28709	94948 gr.40125	10217	24196 gr.10539	30214	84622 gr.10400	11849	IV. Articoli confezionati
Papierosy i cygara	0,0	0,2	0,0	0,0	—	4	0	1	Sigarette e sigari
Skóry wyprawione	102	187	3	21	33	189	1	3	Cuoio conciato
Futra wyprawione	22	184	0,1	0,4	36	346	0	1	Pelli da pellicceria
Obuwie	44	211	0,1	1	107	454	1	3	Suola
Inne wyroby skórzane	2	16	2	8	3	10	1	—	Altri articoli di cuoio
Wyroby z włosów, włosów i szczytyny	2	3	0,2	0,2	1	2	3	2	Articoli di capelli, di crino i e di setola
Wyroby z pierza i puchu	—	—	0,2	0,4	0	0	0	1	Articoli di penne i e di perlurie
Wyroby ciesielskie, budnarskie i kolodziejskie	1	0,0	14	2	165	10	47	4	Articoli da falegname, da bottaio i e da carraio
Meble	6	7	5175	840	5	10	6164	1404	Mobili
Inne wyroby stolarskie tokarskie i niewymienione z drzewa	170	183	14397	967	176	107	16248	1287	Altri articoli da falegname, da tornitore i e articoli di legno separatamente non nominati
Wyroby z drzewa korkowego i torfu	15	8	—	—	22	16	—	—	Articoli di sughero i e d'torba
Wyroby koszykarskie, szrotkarskie, rogożylkowe, poduszki i materace wypchane materjalami roślinnymi	33	12	11	2	33	38	9	2	Articoli da panierario i e da spazzolaio, stoje di buccia, guanciali i e materasse impagliate di stoffe vegetali
Wyroby z kamieni	373	319	1	0,2	320	209	1	1	Articoli di pietra
Kamienie sztuczne i wyroby budowlane ogniotrwałe	—	—	—	—	50	5	—	—	Pietre da costruzione artificiali i e altri artykuły di materie refrattarie
Rury i wyroby ceramiczne z masy stopionej	195	6	—	—	159	6	—	—	Condotti i e artykuły di ceramica di massa fusa
Wyroby z gliny zwyczajnej, masy garnerskiej i cementu	8	6	—	—	171	16	—	—	Articoli di argilla i e di cemento
Wyroby fajansowe	11	16	1	2	5	4	1	0	Articoli di maiolica
Wyroby porcelanowe	40	44	3	2	2	6	—	—	Articoli di porcellana
Inne minerały i wyroby z nich	161	1	—	—	31	2	—	—	Altri minerali i e i loro prodotti
Materiały do szlifowania, polerowania i wyroby z nich	860	52	—	—	701	38	—	—	Materiali i e loro prodotti per arrotare i e brunire
Wyroby szklane	30	27	1756	169	150	60	2003	238	Articoli di vetro
Oleje smarowe	0	0	6356	161	0	0	4236	121	Oli lubrificanti
Smar Towolta i inne smary i oleje z domieszką tłuszczów roślinnych i zwierzęcych	—	0,4	468	12	0	0	150	12	Lubrificante Towolt i e altri oli; minerali mescolati di grassi vegetali i e animali
Parafina i waselina	5	1	27105	2170	—	—	16577	1688	Paraffina i e vasellina
Świece parafinowe	—	—	—	—	—	0	—	—	Gomma elastica molle, ebonite i e lavori di caucciù
Gumelastyka miękka twarda i wszelkie wyroby	1384	1171	7	8	2252	1563	5	29	Articoli di grande industria chimica
Przetwory wielkiego przemysłu chemicznego nieorganicznego	8	0,2	—	—	—	—	—	—	Articoli di industria chimica inorganici, separatamente non nominati
Przetwory chemiczne nieorganiczne, oddzielnie niewymienione	158	10	—	—	0	3	—	—	Semilavorati chimici organici
Półprodukty chemiczne organiczne	917	431	—	—	2981	1429	15	2	Prodotti medicinali
Środki lecznicze	67	31	0,0	0,3	147	24	1	2	Cosmetici i e profumi
Kosmetyki i pachnidła	30	153	2	3	28	148	0	4	Materie coloranti organiche
Barwniki naturalne	2	0,1	—	—	1	0	—	—	

Towary	Przywóz Importazione		Wywóz Esportazione		Przywóz Importazione		Wywóz Esportazione		Wartość
	1928				1929				
	q	1000 zł	q	1000 zł	q	1000 zł	q	1000 zł	
Farby nieorganiczne	12	20	300	32	41	18	1561	182	Tinture inorganiche
Barwniki syntetyczne	905	1678	—	—	270	534	—	—	Materie coloranti sinte- liche
Inne farby mieszane	0,1	0,2	0,0	0,0	—	—	—	—	Altre tinture composte
Lakiery, politura i pokost	0,4	—	—	—	1	1	—	—	Vernici
Mydła	5	1	0,1	0,0	—	—	—	—	Saponi
Materiały wybuchowe	3	2	—	—	5	4	—	—	Esplosivi
Środki zapalne	—	—	—	—	1	0	—	—	—
Różne przetwory chemiczne	45	31	1	0,1	18	18	0	0	Vari prodotti chimici
Zelazo i stal wszelka (oprócz blachy)	0,2	0,0	5320	419	—	—	16755	1676	Ferro e acciaio d'ogni ge- nere (eccettuato le la- miere)
Blacha żelazna i stalowa	105	14	6345	453	—	—	7507	600	Lamiera di ferro e di acciaio
Wyroby z żelaza łanego	2	1	152	23	3	1	152	13	Articoli di ghisa
Wyroby z żelaza kowal- nego, odlewany stalowe	0,0	0,0	460	31	—	—	—	—	Articoli di ferro battuto, gessi d'acciaio
Części taboru kolejowego	—	—	10	1	—	—	—	—	Parti staccate del mate- riale rotabile ferroviario
Wyroby kute, tłoczone z żelaza i stali	3	1	587	47	20	6	1054	95	Articoli di ferro e di acciaio battuto e tor- sione
Wyroby kowaliarskie, rury i ich łączniki	5	1	11886	966	5	2	2	0	Articoli da caldaia, tubi e i loro condotti
Wyroby ślusarskie	341	122	661	58	15,3	58	—	—	Articoli da magnano
Łańcuchy wszelkie	0,2	0,1	—	—	1	1	—	—	Catene d'ogni genere
Kasy ogniowate i inne wyroby żelazne i stalo- we, oddzielnie niewy- mienione	139	54	1457	130	136	71	21	4	Casse forti e altri arti- coli di ferro e di accia- io separatamente non nominati
Wyroby z blachy, naczy- nia blaszane i emalo- wane	426	199	240	60	276	156	300	103	Articoli di lamiera, reci- pienti di lamiera e emal- tati
Drut, wyroby z drutu i gwoździe	58	16	23	59	763	128	9	13	Fili metallici, articoli di filo, chiodi
Igły, szydełka, prątki stalówki i t. p.	1	2	0,1	0,3	—	—	—	—	Aghi, punteruole, penne da scrivere ecc.
Wyroby nożownicze	—	—	—	—	1	4	0	0	Articoli da coltellinaio
Kosy, sierpy, noże do sieczki, łopaty, rydły i inne narzędzia rolnicze	32	13	—	—	48	25	—	—	Falci, serpi, coltelli; da falciare, pale, vanghe e altri utensili di agri- cultura
Narzędzia rzemieślnicze	75	95	0,2	1	85	06	183	40	Utensili per artigianato
Wyroby z miedzi	36	65	—	—	39	74	0	0	Articoli di rame
Wyroby z mosiądzu, brą- zu i innych stopów mie- dzy	—	—	—	—	—	—	—	—	Articoli di ottone, di bronzo e di altre leghe di rame
Wyroby z ołowiu	12	19	18	23	48	88	4	4	Articoli di piombo
Wyroby z cynku	30	37	15	6	13	9	1	1162	Articoli di zinco
Wyroby z niklu	29	19	9241	1280	66	23	8655	—	Articoli di nichel
Wyroby z aluminium	14	47	0,0	0,2	31	43	—	—	Articoli di alluminio
Wyroby z metali i sto- pów oddzielnie niewy- mienionych	0,3	2	7	1	1	3	0	0	Articoli di metalli i le- ghe separatamente non nominati
Wyroby ze złota	gr. 25	0,2	—	—	1189	7	—	—	Articoli d'oro
Wyroby ze srebra	gr. 7230	24	gr. 40125	8	9350	5	1040	2	Articoli di argento
Parowozy, tendry, elek- tryczne, wagony paro- we i t. p.	57	38	—	—	71	33	50	15	Locomotive, tenders, elet- trocarri, vagoni a vapo- re ecc.
Silniki	186	74	—	—	424	186	2	1	Motori
Pompy	21	12	—	—	11	9	—	—	Pompe
Maszyny elektryczne	101	155	—	—	127	182	1	0	Macchine elettriche
Obrabiarki do metali	2	1	64	17	—	—	—	—	Macchine - utensili per la lavorazione dei metalli
Obrabiarki do drewna	—	—	1	0,4	—	—	1	1	Macchine per la lavora- zione del legno
Maszyny włókiennicze	342	152	556	142	289	222	492	87	Macchine per l'industria tessile

Towary	Przywóz Importazione		Wywóz Esportazione		Przywóz Importazione		Wywóz Esportazione		Marché
	1928				1929				
	q	1000 zł.	q	1000 zł.	q	1000 zł.	q	1000 zł.	
Maszyny i aparaty rolnicze	1	2	1	0,2	—	—	7	2	Macchine ed apparecchi agricoli
Maszyny i aparaty do przemysłu spożywczego	10	2	—	—	17	30	0	1	Macchine ed apparecchi per l'industria alimentare
Inne maszyny i aparaty	270	286	68	34	210	180	130	34	Altre macchine ed apparecchi
Transmisje	155	267	0,1	0,2	71	148	—	—	Trasmissioni
Kolby, aparaty i części do ogrzewania	118	68	1	1	53	46	8	2	Caldaje, apparecchi e parti di apparecchi per riscaldare
Przyrządy, przewodniki i inne materiały elektro-techniczne	558	248	5	7	270	286	0	0	Apparecchi, conduttori e altri materiali elettrotecnici
Wyroby zegarmistrzowskie	177	344	3	2	246	486	0	1	Articoli di orologeria
Instrumenty muzyczne	171	405	5	3	161	436	4	8	Strumenti musicali
Broń i amunicja	13	20	—	—	3	12	—	—	Armi e munizioni
Srodki komunikacji bezprzewodnej	8524	6581	1	1	6849	4970	1	1	Mezzi di comunicazione senza rotaie
Statki	9	5	—	—	—	—	—	—	Navi
Samoloty	0,0	0,2	—	—	—	—	1	—	Aeroplani
Tektura	0,1	0,0	—	—	34	15	—	28	Cartone
Papier	2	0,2	9	2	6	1	317	—	Carta
Wyroby z tektury i papieru	12	14	0,1	0,1	37	24	2	1	Articoli di cartone e di carta
Książki, pisma i obrazy	124	138	138	86	185	162	125	78	Libri, riviste, quadri
Przędza lniana	344	189	76	42	203	112	89	26	Filati di lino
Przędza konopna	701	363	30	15	958	502	10	—	Filati di canapa
Przędza jutowa	51	21	20	8	23	11	—	—	Filati di juta
Przędza niewytworzona	173	118	56	18	148	98	40	18	Filati separatamente nominati
Liny, powrozy, sznurki i szpagaty wszelkie	4	3	1327	433	5	4	754	309	Cavi, cordami, luni, spaghi
Sieci rybne i inne	5	7	—	—	—	—	—	—	Reti da pesca
Tkaniny i worki jutowe, ciężkie surowe tkaniny dywanowe, meblowe i t. p. z lnu, konopi i innych materiałów	2	1	412	118	0	0	130	35	Tessuti e sacchi di juta, tessuti pesanti per tappeti, mobili ecc. di lino, canapa, juta ecc.
Płótna żaglowe, opony na wozy, pasy napędne konopne i t. p. wyroby	73	49	89	10	18	11	—	—	Tela per veli, tende di carri, trasmissioni di canapa ecc.
Przędza bawełniana	196	249	4	5	45	48	4	6	Filati di cotone
Wszelkie tkaniny bawełniane, wyroby szmuklerskie, koronki i t. p.	350	715	266	268	291	538	187	243	Tessuti di cotone d'ogni genere, articoli da passamaneria, merletti
Woszczanka, cerała linoleum i wyroby z nich	46	17	1	1	34	24	15	9	Tessuti incerati, tela incerata, linoleum ed i loro prodotti
Przędza wełniana	2848	7343	49	91	3074	7327	101	223	Filati di lana
Tkaniny wełniane, półwełniane, wyroby szmuklerskie, koronki i t. p.	4	11	187	874	3	8	391	1616	Tessuti di lana, di mezza lana, articoli di passamaneria, merletti ecc.
Przędza jedwabna	517	3117	7	13	1102	6310	91	195	Filati di seta
Tkaniny jedwabne, półjedwabne, wyroby szmuklerskie, koronki i t. p.	78	1201	0,1	3	40	670	0	6	Tessuti di seta, di mezza seta, articoli da passamaneria, merletti ecc.
Bielizna wszelka	1	8	2	3	0	1	1	3	Blancheria d'ogni genere
Wyroby dziane wszelkie (oprócz tkanin dzianych)	23	151	7	14	1	5	0	2	Articoli di maglieria d'ogni genere (eccetto i tessuti a maglia)

Towary	Przywóz Importazione		Wywóz Esportazione		Przywóz Importazione		Wywóz Esportazione		Marché
	1 9 2 8				1 9 2 9				
	q	1000 zł.	q	1000 zł.	q	1000 zł.	q	1000 zł.	
Odzież wszelka	12	99	98	112	14	110	17	28	Vestiaro d'ogni genere
Krawaty, serwetki, kołdry, firanki i wszelka konfekcja	0,2	4	7	8	1	4	29	37	Cravatte, salvette, coperte da letto, tende e altri articoli confezionati
Czapki, kapelusze, krawędy, stożki, leje i t. p.	17	421	7	23	14	394	20	84	Beretti, cappelli, cerchie, coni, imbutoi ecc.
Parasole, parasolki i laski	0,1	0,2	0,0	0,0	1	2	—	—	Ombrelli e bastoni
Guziki i spinki	107	189	2	1	9	11	—	—	Bottoni e gemelli
Inne wyroby galanteryjne	10	81	2	20	6	27	6	46	Altri articoli di fantasia
Przybory sportowe i zabawki	1	6	0,3	1	1	2	—	1	Articoli di sport e giocattoli
Instrumenty, przybory szkolne i pomoce naukowe, aparaty precyzyjne i pomiarowe	22	91	5	19	39	105	4	18	Strumenti per uso scolastico, oggetti scientifici, apparecchi esatti per misurazione
					21	40	4	9	

L'INDUSTRIA AERONAUTICA IN POLONIA

(PRZEMYSŁ LOTNICZY W POLSCE).

Il primo pioniere dell'industria aeronautica in Polonia, principe Stanisław Lubomirski fondò a Varsavia fin dall'anteguerra una fabbrica di aeroplani con la ragione sociale „AVIATA” ed esordì con la costruzione del tipo „Aviatik” per uso militare. Ma sfortunatamente la sua impresa venne rovinata dalla scoppio della guerra mondiale.

Kusorà la Polonia, nel 1918, non esisteva affatto l'industria aeronautica nel Paese. Essa fu subito iniziata, grazie ad una certa quantità di materiale aeronautico-militare abbandonato dagli occupatori nella fuga della ritirata o conquistato ad essi dagli eserciti polacchi. Il primo personale competente fu costituito con alcuni ingegneri ed operai polacchi, i quali, negli anni della guerra avevano avuto occasione di apprendere, durante il loro soggiorno all'estero, la tecnica della produzione aeronautica. Furono essi a formare i primi fondamenti dell'industria aeronautica polacca.

Essi fondarono a Varsavia con scarso materiale di cui disponevano la prima unità industriale, unità militare dell'aeronautica in Polonia, cioè gli „Stabilimenti Aeronautici Centrali” (Centralne Warsztaty Lotnicze), che possono considerarsi come il primo inizio dell'industria aeronautica polacca in genere avendo formato un numeroso personale sia di ingegneri dirigenti che tecnici e di operai, molti dei quali furono impiegati anche da imprese aeronautiche civili, posteriormente inaugurate.

Negli anni successivi vennero fondati in Polonia altri stabilimenti aeronautici e precisamente i seguenti (in ordine cronologico):

- 1) Stabilimenti Aeronautici E. Plage et T. Leśkiewicz a Lublino;
- 2) Stabilimenti Franco-Polacchi per la fabbricazione di automobili e di aeroplani, S. A. in Varsavia — già liquidati.
- 3) Fabbrica di Aeroplani della Polonia Occidentale „Samolot” S. A. a Poznań;
- 4) Fabbrica di Aeroplani della provincia di Podlaskie S. A. (Podlaska wytwórnia samolotów S. A.), a Biała Podlaska.

I detti Stabilimenti Aeronautici Centrali restarono a tutto il 1927 come organizzazione militare. Da tale data vennero smilitarizzati e riorganizzati secondo criteri industriali e commerciali. Attualmente essi funzionano con carattere di impresa statale, sotto la ragione sociale: Stabilimenti Aeronautici statali (Państwowe Zakłady Lotnicze).

Rispetto alle altre industrie nazionali, quella aeronautica è fra le più recenti. La costruzione di aeroplani iniziata nel 1920, dapprima con risultati poco soddisfacenti, si sviluppò poi gradualmente, così che nel corso del biennio 1924 — 25 l'esercito polacco disponeva già di apparecchi di primissima qualità. Tutti gli stabilimenti soprannominati iniziarono oltre alla fabbricazione di tipi esteri, anche la costruzione di modelli nazionali — in base a permesso — moltissimi dei quali dettero al volo di col-

laudo risultati ottimi. Ne citiamo alcuni: 4 biplani da scuola, costruiti dall'ing. R. Bartel; i modelli BM. 2, BM 4, BM 5 et BM 6, eseguiti dallo Stabilimento „Samolot” S. A. a Poznań ed adottati dalle scuole di pilotaggio.

Fra ca. 20 tipi di apparecchi costruiti dalla „Podlaska Wytwórnia Samolotów”, meritano di essere menzionati alcuni tipi di aeroplani da turismo, che hanno dato prova della loro bontà nel primo volo di collaudo e cioè i PWS 3, PWS 4, PWS 50 e PWS 51; il monoplano da trasporti PWS. 20 costruito dall'ing. Z. Ciołkosz ed il più perfetto del genere, „nonché i modelli: PWS 10 aeroplano da caccia — PWS 11 e 12, tipi scuola, da caccia ed infine il modello PWS 21 da trasporti per quattro passeggeri. La Direzione dei lavori di costruzione è stata affidata dalla Ditta in parola, al Capo Costruttore, Ing. St. Cywiński nonché 4 aeroplani „Lublin” costruiti dall'Ing. J. Rudnicki ed eseguiti negli Stabilimenti Meccanici E. Plage & T. Leśkiewicz di Lublino: „Lublin” R. VIII, perfetto modello da raid, già provato nei voli dalla „Piccola Intesa” R. IX, tipo da viaggio per 8 passeggeri da turismo e da „raids” le cui preziose qualità si sono mostrate nel raid Poznań-Barcellona, della durata di 12 ore continue, senza scalo, infine, l'R. XI da viaggio per 4 passeggeri e 2 persone di equipaggio.

Negli Stabilimenti aeronautici statali furono costruiti, nel primo biennio della loro attività, 2 prototipi di aeroplani che meritano di essere menzionati per le loro eccezionali qualità: 1) il P. I. aeroplano da caccia fatto interamente di metallo e contante fra gli ottimi apparecchi mondiali del genere. La costruzione di esso si deve all'Ing. Z. Puławski, costruttore capo degli stabilimenti in parola, ed è notevole per le innovazioni introdotte e per gli interessanti caratteri del tronco, delle ali e dell'apparecchio da scalo 2) L. 2 tipo da trasporti e per „raid”, pure di costruzione meccanica, perfezionato secondo le più recenti esigenze tecniche, 3) il PZL 5, piccolo aeroplano ben riuscito.

Sono state fondate, inoltre, le fabbriche di motori da aeroplani: la fabbrica di macchine di precisione „Aria” le Officine Meccaniche „Autoremont” e gli Stabilimenti polacchi di „Skoda”. Le prime due hanno iniziato le loro attività intraprendendo, per il momento, la fabbricazione esclusiva di motori a bassa potenza, con raffreddamento ad aria e fatti di materie prime nazionali. Sono i modelli „Aria” W 2 7, 80 H. P. e „Peterlot” ambedue a forma di stella. Le loro buone qualità si sono già mostrate e provate. Altri prototipi di motori sono ancora in costruzione.

Gli Stabilimenti Polacchi „Skoda” sostituenti quelli Franco-Polacchi d'automobili e di aeroplani, hanno iniziata la fabbricazione a serie di motori stranieri, in base a relativa licenza. Essi producono i modelli: Lorraine Dietrich 450 H. P. e Wright 220 H. P. Avendo i detti Stabilimenti adattato i più recenti sistemi e le più moderne macchine, i motori da

essi prodotti soddisfano largamente alle esigenze tecniche.

Ultimamente anche gli Stabilimenti Meccanici „Ing. Stefano Twardowski” intraprendendo la fabbricazione di motori da aereoplani hanno arricchito la produzione aeronautica polacca con un nuovo tipo di motore stellato della potenza di 80 KM, e con raffreddamento ad aria.

Nei primi anni della loro esistenza, le fabbriche polacche di aereoplani e di motori erano costrette a ricorrere all'importazione dall'estero non solo per le materie prime, ma anche per i semifabbricati.

Ora va sorgendo tuttavia anche in Polonia la cosiddetta industria aeronautica ausiliaria.

Essa comprende gli stabilimenti che producono, oltre agli articoli inclusi in programma, anche materie prime e parti staccate di aereoplani. Esistono le seguenti: „Avia” ufficio tecnico e fabbrica di lacche e spalmi „Forge Bismarck” e „Huta Pokoju” (acciaio e parti staccate di motori, cilindri, apparecchi di trasmissione, otturatori, ecc); „Certus” (colla fredda) J. Fraget (parti di alluminio) G. Gerlach (parti di bordo); W. Szymański & Co. (eliche); K. K. Mieszczański (parti gettate di alluminio e di bronzo); Norblin, Fratelli Buch & T. Werner (lamiere, tubi, fusti di bronzo e di ottone, tubi di acciaio per aviazione); „Wulcanit” Testintori di caucci, parti staccate); Laminerie di Metalli S. A. Dziedzice (lamiere, tubi di latta, nonché „alupolon” lega di nuova invenzione, affine al duraluminio); J. Wagner (viti, dadi, chiavard, ed altre parti staccate in metallo, candele per motori); „Varsovienn” indumenti da aviatori.

Esistono inoltre numerose altre fabbriche che provvedono alle forniture aeronautiche.

Per le comunicazioni aeree esiste la Società „Polskie Linie Lotnicze Lot” (Linee polacche aeronautiche „Il Volo”) impresa statale autonoma che monopolizza le comunicazioni aeree in Polonia con perfetta regolarità e sicurezza del cento per cento.

Quasi tutte le imprese sopranominate fanno parte dell'Associazione degli industriali aeronautici Polacchi (Zrzeszenie Polskich Przemysłowców Lotniczych) e costituiscono una base sempre più ampia e più forte per l'aeronautica del Paese.

L'AVIAZIONE SPORTIVA IN POLONIA.

Lo stato e lo sviluppo dell'aviazione sportiva in Polonia si presentano come segue:

Il centro di tale attività è l'Aero-Club della Repubblica Polacca (Aeroklub Rzeczypospolitej Polskiej) che rappresenta l'aviazione sportiva polacca sul terreno internazionale ed esercita l'autorità suprema sullo svolgimento dello sport aeronautico all'interno.

La Polonia partecipa alle iniziative sportive internazionali per tramite dell'Aero-Club in parola, con la F. A. I. (Federazione Aeronautica Internazionale), che comprende, oltre la Polonia, 29 Stati del mondo intero. L'ARP (Aero-Club della Repubblica Polacca) svolge la sua vasta attività all'interno a mezzo della rete dei Circoli Aeronautici affiliati,

attualmente in numero di 10. L'undicesimo è in via di organizzazione. Essi sono:

- 1) L'Aero-Club Accademico di Cracovia
- 2) L'Aero-Club Accademico di Leopoli
- 3) L'Aero-Club Accademico di Poznań
- 4) L'Aero-Club Accademico di Varsavia
- 5) L'Aero-Club Accademico di Vilno
- 6) L'Aero-Club della Polonia Occidentale a Poznań
- 7) L'Aero-Club Silesiano a Katowice
- 8) L'Aero-Club di Lublino
- 9) L'Aero-Club dello Stabilimento Aeroplani (P. W. S.) a Biala Podlaska
- 10) L'Aero-Club della Capitale Varsavia
- 11) L'Aero-Club di Łódź

La tutela ed il controllo dell'aviazione sportiva nonché la sorveglianza sui clubs spettano alla Commissione dell'Aviazione Sportiva istituita presso l'A. R. P. e di cui fanno parte fra l'altro i delegati del Ministero delle Comunicazioni, degli Affari Militari, reparto Aeronautica; dell'Istituto Nazionale di Educazione Fisica e di Preparazione Militare; dell'Aero-Club della Repubblica Polacca; della Società per la Difesa Aerea dello Stato (L. O. P. P. Liga Obrony, Powietrznej Państwa), Direzione Centrale. È stato costituito presso l'ARP, il Consiglio dei Clubs affiliati, con funzioni consultive, costituito dai Delegati di tutti i clubs. Le deliberazioni della Commissione Aeronautica Sportiva sono sottoposte alla ratifica del Ministro delle Comunicazioni.

I risultati sinora ottenuti da questo giovane ramo dello sport polacco si sono mostrati in una serie di gare ed iniziative, fra cui ricorderemo: la I e la II gara nazionale di aereoplani leggeri nel settembre del 1927 e del 1928 a Varsavia. Vi presero parte rispettivamente 6 e 14 apparecchi di costruzione esclusivamente nazionale; il finanziamento delle due gare fu assunto per intero dalla Società per la Difesa Aerea dello Stato, dalla quale fu inoltre coperto quasi interamente il costo di costruzione degli apparecchi concorrenti. Altri risultati già raggiunti illustrano in modo soddisfacente l'attuale stato dell'organizzazione aeronautica sportiva, nonché l'attività svolta dalla medesima nel corso del 1929.

8 Clubs affiliati diedero prova di considerevole vitalità, utilizzando 39 apparecchi fra i quali 27 tipo scuola — 6 leggeri di loro proprietà e 6 altri di proprietà privata.

Con tale materiale i piloti dei Clubs effettuarono 25.300 voli di esercizio e d'istruzione, in complessivo 3.280 ore. A 102 giovani fu data su questi apparecchi istruzione pratica, preceduta da opportune conferenze organizzate da tutti i clubs.

Oltre all'attività di istruzione e di pratica i Clubs hanno svolto con successo quella sportiva e turistica. I „raids” ed i percorsi turistici compiuti dai loro membri in aeroplani leggeri di loro proprietà si esprimono con la cifra media di circa 50.000 Km. di lunghezza. Fra le iniziative turistiche sono specialmente da ricordare: il raid compiuto dai Soci del.

L'Aero-Club degli studenti delle Scuole Superiori a Varsavia sulla linea tanto interessante quanto difficile per gli aeroplani a bassa potenza: Varsavia — Berlino — Parigi — Barcellona — Marsiglia — Venezia — Vienna — Varsavia, in 41 ore di volo effettivo.

Il raid fu compiuto con l'apparecchio leggero R. W. 1.—2 di produzione nazionale munito del motore Salmson 40 Km. Si deve pure notare la brillante attività sportiva del capitano Z. Babiński, che nel corso d'un anno ha compiuto nell'aeroplano leggero J. D. 2, col motore 45 K. circa duecento discese al di fuori degli aerodromi, su diversi campi di fortuna.

L'Aero-Club della Repubblica Polacca ha preso parte all'organizzazione del Concorso Internazionale di „Avionettes" avendo preparato e prestato il servizio per quel settore della linea che attraversava la Polonia (Varsavia—Poznań) e successivamente all'Organizzazione del Circuito della Piccola Intesa e della Polonia, ed infine organizzò da solo nell'agosto 1929 i Concorsi Internazionali di palloni sferici a Poznań. Nell'ottobre ebbe luogo a Cracovia la gara del Circuito Sud-Occidentale della Polonia" organizzato con 18 aeroplani a cura dell'Aero-Club degli Studenti delle Scuole Superiori e che si svolge col volo Cracovia — Częstochowa — Katowice — Cracovia.

Il luogotenente Fr. Zwirko vinse il 16 ottobre 1928 giungendo con l'apparecchio R. W. D. 2 a 4.004

m. di altezza, il primo record internazionale di altezza organizzato per la categoria dei velivoli leggeri a due posti, pesanti a vuoto meno di 280 Kg. Tale record fu poi superato ed è ora tenuto dalla Germania. Il volo a vela desta interesse sempre più vivo da parte dei clubs e dà ragione alle migliori speranze, in seguito agli ultimi esperimenti perfettamente riusciti.

Ricorderemo qui: la 1 e la 11 gara di volo a vela, ambedue organizzate dal Club degli Aviatori in Poznań e finanziati dalla Società per la Difesa Aerea dello Stato.

La prima di tali gare a vela ebbe luogo nel 1923 a Białka (provincia di Podhalę — Tatra); e l'altra nel 1925 a Gdynia (14 apparecchi). Negli anni 1924—5 la Sezione Aeronautica degli studenti del Politecnico di Varsavia organizzò due gite con aeroplani a vela per esplorare i terreni situati nei dintorni della Babia Góra (Monte Babia) e del valico di Dukla. Nel 1928—29 l'A. A. di Leopoli iniziò una vivace attività, organizzando tre gite nei dintorni di Złoczów e di Lisko (Carpazi). Quest'ultima, fatta nell'inverno, fu coronata da un volo di due ore effettuato dal pilota Grzeszczyk. Inoltre furono intraprese pratiche per ottenere dalla Federazione Aeronautica Internazionale a Parigi una conferma ufficiale del sopradetto terreno che permetterà d'intensificare notevolmente l'attività sportiva del volo a vela.

Najlepsze informacje

Z FRASY CAŁEGO ŚWIATA

o P o l s c e

I WSZYSTKIE

gazety i czasopisma

Z POLSKI

W PRENUMERACIE DOSTARCZA

AGENCJA INFORMACYJ-
NO - PRASOWA ORAZ
BIURO WYCINKÓW
W WARSZAWIE

KORRESPONDENCI WE
WSZYSTKICH
CZĘŚCIACH ŚWIATA

**INFORMACJA
PRASOWA
POLSKA**

INFORMAZIONE DELLA STAMPA POLACCA

Dyrekcja: WARSZAWA, Direzione: VARSAVIA

BRACKA 5, TELEF. 241-53.

Per l'abbonamento

AI GIORNALI E RIVISTE

della Polonia

COME PURE PER LE INFORMAZIONI

della stampa mondiale

SULLA POLONIA

R I V O L G E R S I

ALL'AGENZIA INFORMA-
TIVA DELLA STAMPA
E UFFICIO DI RITAGLI
DA GIORNALI E RIVISTE
IN VARSAVIA

CORRISPONDENTI NEL-
LE PRINCIPALI
CITTA' DEL MONDO

ITALSKI PRZEMYSŁ SZTUCZNEGO JEDWABIU

(L'INDUSTRIA DELLA SETA ARTIFICIALE IN ITALIA).

Początki i rozwój.

Przemysł sztucznego jedwabiu został zapoczątkowany w Italii na krótko przed wojną światową a rozwinał się w ostatnich latach, tak, iż w szeregu wszystkich krajów świata zdołał drugie miejsce, bezpośrednio po Ameryce Północnej. Udział Italii w światowej produkcji tego artykułu, wynoszący przed wojną zaledwie 1,3%, wzrósł w 1923 r. o 10%, a w ciągu czterolecia 1926—9 o 17%. Dzięki włożonym w ten przemysł kapitałom (ogółem ok. 2 miliardów lirów), stał się on jednym z najpotężniejszych przemysłów pod względem finansowym i odgrywa bezwzględnie pierwszorzędną rolę w gospodarce kraju.

W porównaniu z produkcją ogólną światową, która w latach 1913—1929 r. wzrosła w stosunku 100 : 1800, produkcja włoska w tym samym okresie czasu wzrosła się znacznie intensywniej, w stosunku 100 do przeszło 21 tysięcy.

Pierwsza włoska fabryka sztucznego jedwabiu powstała w 1908 roku w Padwie. Wkrótce potem została założona druga w Pawii i trzecia, na mniejszą skalę, w Wenecji Reale pod Turynem.

Do 1914 roku produkcja utrzymywała się w dość szczupłych granicach. W czasie wojny, z powodu zamknięcia fabryki w Padwie, spadła ona do zaledwie kilkunastu tysięcy kilogramów rocznie (w 1918 r. — 20 tys. kg.).

Po wojnie jednak nastąpiło jej odrodzenie w niezwykle szybkim tempie. Powstały nowe fabryki w Chatillon, w Val d'Aosta i w Cesano Maderno pod Mediolanem. Utworzenie nowych instytucji finansowych dało impuls do znacznego powiększenia fabryki w Cesano Maderno i w Wenecji Reale, oraz do założenia nowych zakładów fabrycznych, odpowiadających najnowszym wymaganiom technicznym, w Italii Północnej, Środkowej i Południowej.

Światowy kryzys w 1926 r. powstrzymał chwilowo dalszy rozwój. Przedłużeniu stanu zastójności zapobiegły jednak inwestycje finansowe, oraz intensywna działalność w kierunku koncentracji przemysłu z jednej a odpowiednich układów międzynarodowych z drugiej strony.

Sytuacja obecna.

Według danych, dostarczonych przez „Federację Faszystowską Wytwórców Sztucznych Włókien Tkackich”, istnieje obecnie w Italii 15 fabryk sztucznego jedwabiu, rozporządzających kapitałem w ogólnej sumie 2 miliardów lirów, oraz 26 przedsiębiorstw, zatrudniających ok. 37 tys. osób, przeważnie kobiet. Wreszcie ok. 30 wykończalni, w których przeszło 3.000 robotniczek wykonuje prace takie, jak: blichtrowanie, nawijanie na szpulki, skręcanie nitów, farbowanie itp.

Jedną z ważniejszych firm, rozporządzającą kapitałem przeszło miliarda lirów i złożoną z 4 wielkich fabryk w Piemontcie i w Lombardii, wytwarza sama

przeszło 50% sztucznego jedwabiu, wyrabianego w całym kraju i zajmując bezwzględnie pierwsze miejsce wśród fabryk europejskich.

Przeszło 90% ogólnej produkcji narodowej znajduje się pod nadzorem trzech wielkich grup fabrycznych, skupiających znacznie więcej firm włoskich.

Włoski przemysł sztucznego jedwabiu odznacza się dziś pierwszorzędną organizacją. Niemal od początku jego istnienia przedsiębiorcy pracowali usilnie nad uniezależnieniem się od przywozu potrzebnych surowców z zagranicy. W tym celu zorganizowali oni w kraju fabryki ługu, eksploatację miejscowych kopalń siarki, wytwórczość siarczanów i w ostatnich czasach fabrykację octanu celulozy. Założyli specjalne warsztaty budowy i naprawy maszyn, które pokrywają zapotrzebowanie wewnętrzne w zupełności. Z zagranicy sprowadzają się jedynie nieliczne aparaty specjalne.

Ponadto większe fabryki znalazły sposób spożytkowywania przędzy ze sztucznego jedwabiu, zakładając w tym celu fabryki pończoch, trykotaży, warsztaty tkackie i t. p.

Wytwórczość.

Szybkość i intensywność rozwoju tego przemysłu znajduje potwierdzenie w cyfrach wytwórczości figurujących w statystyce ostatnich lat, oraz w liczbach porównawczych, dotyczących wytwórczości ogólnoswiatowej.

Należy jednak niżej podane cyfry rozumieć w przybliżeniu, ze względu na wahania kursowe oraz na ogólnikowy charakter danych statystycznych, dotyczących produkcji.

R o k	Wytwórczość w Italii	Wytwórczość ogólnoswiatowa	Stosunek Wytwórczości Italii do Wytwórczości ogólnoswiatowej
1919	160.000	11.000.000	1,86
1919	320.000	20.000.000	1,59
1920	720.000	25.000.000	2,88
1921	1.480.000	30.000.000	4,93
1922	2.599.000	35.500.000	7,28
1923	4.830.000	47.500.000	10,17
1924	10.450.000	64.000.000	16,32
1925	13.850.000	85.500.000	16,20
1926	17.060.000	110.000.000	17,06
1927	24.850.000	135.000.000	18,51
1928	26.000.000	180.000.000	14,72
1929	32.342.418	205.000.000	15,77

W 1925 r. włoska wytwórczość sztucznego jedwabiu zajęła w wytwórczości europejskiej pierwsze miejsce, które zdołała utrzymać i w latach następnych, dzięki nieustannemu rozwojowi, zwłaszcza w 1927 r., gdy wyraziła się cyfrą ok. 8 milionów kg., stanowiąc ok. 45% produkcji ogólnoswiatowej z poprzedniego roku.

Z ogólnej ilości sztucznego jedwabiu, wyrabiane go obecnie w Italii, przeszło 98% wytwarza się przy pomocy wiskozy, ok. 1% przy pomocy amonu miedzi, zaś mniej niż 1% przy pomocy octanów celulozy. Kontyngent dwu ostatnio wymienionych gatunków, zwłaszcza sztucznego jedwabiu na octanie celulozy, powiększył się jednak znacznie w najbliższej przyszłości, ze względu na nowopowstałe specjalne fabryki o znacznych rozmiarach, z których obecnie została puszczona w ruch dopiero jedna.

Fabryki jedwabiu sztucznego wiskozowego istnieje obecnie w Italii 21; są one ześrodkowane przeważnie w Lombardji, w prowincjach Medjolańskiej, Pawijskiej i Kremonskiej, oraz w Piemencie, w okolicach Turynu. Aostv, Aleksandrii i Vercelli.

Dalsze miejsce pod względem ich ilości zajmują: prow. Wenecka (Vicenza i Padwa), Emilja (Piacenza i Forlì), Lacjum (Rzym i Rieti), Abruzzi (Aquila), Kampania (Neapol).

Metodę fabrykacji na amonie miedzi stosuje jedynie fabryka w Gozzano, w okolicach Nowary.

Sztuczny jedwab na amonie miedzi jest wyrabiany obecnie w trzech fabrykach: w Medjolanie, w Pallanzy (pod Novara) i w Vercelli. Wkrótce zaczną wyrabiać go czwarta, świeżo założona fabryka w Corsico (pod Medjolanem).

Ogólna wytwórczość fabryk włoskich została oceniona na ok. 100 — 110 tys. kg. dziennie; ze względu jednak na znacznie większą ich pojemność, po uruchomieniu świeżo wykończonych zakładów niewątpliwie osiągnie, a nawet przewyższy ona 150 tys. kg. dziennie.

Spóżywie.

Z początku minimalne, rozwinęło się ono znacznie w miarę udoskonalania wyrobu, dzięki któremu szluczny jedwab zaczął znajdować coraz szersze zastosowanie w najróżnorodniejszych gałęziach przemysłu włókienniczego. Do niedawna znane były jedynie tkaniny ze szlucznego jedwabiu „czystego”; obecnie zaś szluczny jedwab służy najczęściej do wyrobu tkanin, mieszanych z innymi włóknami.

Jednakże spożycie, choć zwiększa się nieustannie, nie mogło dotychczas dotrzeć do kroku niezwykle przyspieszonemu rytmowi produkcji. Według ostatnich obliczeń, produkcja wyrażała się w 1920 — 21 cyfrą 700 kg.; w 1927—8 cyfra ta wzrosła do ok. 10—12 milionów, w 1929 do 14—16 milionów kg. Oczywiście, jest tu mowa wyłącznie o ilościach, spożytkowywanych wewnątrz kraju, których pewna część (nie mniej niż 6—8 tys. kg.) jest wywożoną zagranicę w formie tkanin ze sztucznego jedwabiu czystych lub mieszanych, tiulu, krepy i jedwabnej j. i.

Z zestawienia spożycia przemysłowego sztucznego jedwabiu w Italii ze spożyciem innych krajów wynika, iż Italia, zajmując pod względem produkcji drugie miejsce, natomiast pod względem spożycia zaledwie piąte, po Stamtach Zjednoczonych A. P., Anglii, Niemczech i Francji.

W wyniku różnic istniejących w organizacji przemysłu w Italji i zagranicą, daje się stwierdzić ponadto

odmienny podział sposobów przemysłowego spożycia sztucznego jedwabiu. Różnica ta przedstawia się, jak następuje:

Stosunek % spożycia sztucznego jedwabiu w różnych gałęziach włókienniczych:

	St. Zjedn. A. P.	1 talja
Tkaniny (przeważnie mieszane)	56	80
Wyroby trykotażowe i pończosznicze	33	12
Wyroby pasmanteryjne	5	7
Inne	6	1
	<u>100</u>	<u>100</u>

Wywóz.

Wraz z powolnym rozwojem spożycia sztucznego jedwabiu wewnątrz kraju daje się zauważyć niezmiernie szybki wzrost wywozu. W tej dziedzinie Italia zajęła już pierwsze miejsce na świecie. Wywóz wyraża się cyfrą przeszło 50% ogólnej produkcji.

Dzisiaj jeszcze nie można ściśle określić ogólnej ilości dotychczas eksportowanego sztucznego jedwabiu z Italii, ze względu na to, iż ilości, wywiezione pod postacią tkanin, będą obliczone dopiero w końcu bieżącego roku.

Zebrano już jednak dane, dotyczące 1 kwartału r.b., na podstawie których można wytworzyć sobie obraz wywozu całorocznego.

	kg.	milionów lirów
Tkanin ze sztucznego jedwabiu czyst.	448,114	34.000.000
" " " z miesz.	1.394,874	51.000.000
Tuli i krepy ze sztucznego jedwabiu	120,041	13 000.000
Ogółem	1.963,029	98.000.000

Biorąc pod uwagę inne włókna, wchodzące w skład tkanin mieszanych, można ustalić ilość jedwabiu sztucznego eksportowanego w tej formie na ok. milion kg., która to ilość dodaje się do ilości sztucznego jedwabiu, eksportowanego w formie przędzy (w I kwartale b.r. — 4,7 milionów kg.).

Na podstawie stosunku między dwiema wymienionymi ilościami można przyjąć, iż w 1929 roku wywóz sztucznego jedwabiu wyrażał się ogólną cyfrą 21—22 milionów kg., = 65—70% ogólnej produkcji.

Surowy jedwab w pierwotnej postaci wywożony jest z Italii w największych stosunkowo ilościach; w 1929 r. wywóz tego artykułu, łącznie z odpadkami przedstawiał wartość ok. 524 milionów lirów (przed wojną zaledwie ok. 143 miliony).

Do 1915 r. wywóz przewyższał stale przywóz. Po wojnie nastąpiło na czas jakiś odwrócenie tego stosunku. W 1920 r. nadwyżka wywozu była jeszcze nieznaczna (w stosunku % na wywóz przypadło ok. 51,4% — na przywóz ok. 48,6%). Wzrost handlu datuje się od 1921 r. Wzмага się przywóz, nie dotrzymując jednak kroku szybkiemu rozwojowi wywozu.

Dziś przywóz wyraża się zaledwie cyfrą stosunkową ok. 3% pozostałe zaś 97% przypadają na wywóz wyłącznie.

Włoski handel zagraniczny sztucznym jedwabiem i odpadkami.

	Przywóz (w kilogramach)	Wywóz
1906	20.978	—
1913	357.344	152.688
1915	365.665	697.047
1920	374.120	396.346
1921	256.582	1.050.829
1922	432.052	2.013.392
1923	546.537	2.735.181
1924	697.052	5.651.135
1925	653.433	8.517.612
1926	813.828	11.700.139
1927	543.179	16.437.478
1928	579.986	17.189.231
1929	610.130	19.505.934

Italia sprowadza z zagranicy specjalne gatunki, niewyrobiane w kraju lub wytwarzane w niewystarczających ilościach. Głównymi dostawcami są: Belgja, Szwajcaria, Niemcy i Francja. Przywóz jednak zmniejszy się niewątpliwie do zera, z chwilą uruchomienia wyżej wspomnianych ostatnio wykończonych fabryk nowoczesnego typu.

W każdym razie dziś już zmniejszył się on znacznie w stosunku do ogólnej ilości sztucznego jedwabiu, konsumowanego w Italji; w 1922 roku niemal połowa zapotrzebowania krajowego zaspokajana była przywozem z zagranicy; natomiast w 1929 r. stosunek sztucznego jedwabiu obcego pochodzenia do ogólnej cyfry spożycia wyrażał się cyfrą ok. 4%.

	1918	1926	1927	1928	1929
	(w tysiącach kg.)				
Sztuczny jedwab surowy czysty			15	15	1
idem surowy, przędza	148	4.693	13.142	14.221	17.163
składany lub skręcany		1.016	703	487	260
farbowany	5	4.084	697	181	189
Razem	153	9.793	14.857	15.004	17.582
Odpadki szt. jedw. surowe i farbowane	—	1.327	1.188	1.598	1.026
Idem przędzone lub skręcane, jedno lub wielonitkowe, farbowane	—	476	272	216	298
Idem farbowane	—	104	178	368	600
Razem odpadków	—	1.907	1.580	2.182	1.924
Ogółem szt. jedw.	153	11.700	16.437	17.189	19.508

Skład jakościowy wywozu ulega nieustannym zmianom, jednak na najznaczniejszą część kontyn-

gentu składa się stale sztuczny jedwab surowy w postaci przędzy. Wyjątkowo w 1926 r. przeważał wywóz sztucznego jedwabiu farbowanego i, w skromniejszych rozmiarach, surowego podwójnego i skręcane-go. W 1927 wywóz sztucznego jedwabiu surowego zajął ponownie pierwsze miejsce.

Rynki.

Zaden może artykuł wywozu nie przedstawia tak kapryśnych i szybkich zmian pod względem stosunku cyfr do rynków zasilanych. Fakt ten ilustruje wyrażnie następujące zestawienie:

Wywóz sztucznego jedwabiu z Italji z podziałem według krajów w ciągu ostatnich czterech lat.

	1926	1927	1928	1929
	(w tysiącach kg.)			
Austria	340	652	587	605
Belgia	385	276	124	103
Czechosłowacja	27	269	177	64
Francja	198	59	177	494
Niemcy	2.475	3.529	3.211	8.805
Anglia	387	371	459	218
Holandja	21	41	76	136
Polska	4	8	10	16
Portugalia	36	13	104	189
Rumunia	24	130	63	83
Hiszpanja	452	266	525	447
Szwecja	—	63	8	26
Szwajcaria	297	366	411	528
Węgry	11	21	8	30
Chiny	1.181	2.211	4.06	5.582
Japonja	703	100	23	322
Indje Bryt. i Cejlon	1.400	1.795	1.508	1.766
Indje Wsch. Holend.	4	110	35	90
Siam	3	58	125	353
Turecja Azjatycka	69	49	37	31
Egipt	96	264	315	411
Tunja	18	42	31	4
Argentyna	129	74	148	289
Brazylja	38	88	38	19
Stany Zjedn. A. P.	970	2.860	2.056	1.847
Inne kraje	402	711	716	606
Razem	9.793	14.857	15.004	17.582

W 1922 r. wywóz sztucznego jedwabiu z Italji kierował się w pierwszej linii do Szwajcarii, zaś w 1923, 1924 i 1925 do Anglii (przeszło 1/3 ogólnego wywozu z Italji).

W 1929 r., z powodu wprowadzenia w Anglii cła prohibicyjnego, pierwsze miejsce przypadło Niemcom, które utrzymały je do 1927 r., poczem nastąpiło szybkie i znaczne zwiększenie się wywozu na inne ważne rynki, jako to: Stanów Zjedn. A. P., Chin i Indji.

W 1928 r. pierwsze miejsce przypada Chinom, które sprowadziły w tym czasie przeszło 1/4 — blisko 1/3 ogólnego wywozu.

Poniższe zestawienie zawiera cyfry % wywozu sztucznego jedwabiu z Italji, z podziałem na kraje przywozące:

	o/o 1926	o/o 1927	o/o 1928	o/o 1929
Austria	3,5	4,4	3,8	2,9
Francja	2,—	0,4	1,2	2,8
Niemcy	25,8	33,8	21,4	21,6
Anglia	4,—	2,5	3,1	1,2
Hiszpanja	4,6	2,7	3,5	2,5
Szwajcaria	3,—	2,5	2,7	3,—
Chiny	12,1	14,8	26,7	31,7
Indje	14,8	12,1	10,2	10,—
Egipt	1,—	1,9	2,1	2,8
Stany Zjedn. A. P.	9,9	18,8	19,7	7,7
Inne kraje	20,3	15,5	11,6	14,3
Ogółem	100,—	100,—	100,—	100,—

Po pierwszej fazie niemal wyłącznej wymiany szlucznego jedwabiu między krajami produkującymi nastąpił obecny okres stałego zwiększania się wywozu do krajów konsumpcyjnych. Można się spodziewać, iż niebawem wywóz zagranicę szlucznego jedwabiu z produkujących krajów Europy zseodrkuje się przede wszystkim na rynkach Bliskiego i Dalekiego Wschodu.

PRZEMYSŁ MINERALNY W ITALJI

(L'INDUSTRIA MINERARIA IN ITALIA).

Przemysł mineralny w Italji rozwijał się w warunkach niełatwych; musiał on przede wszystkim walczyć z trudnościami, mającemi źródło w stabilizacji waluty, czego wynikiem jest rozbieżność między cenami sprzedaży, ustanowionemi w walucie złotej a kosztami produkcji, obciążonemi przeszło w 50% kosztami robocizny, przewyższającemi znacznie przewożony parytet złota. Trudności te dają się odczuwać szczególnie dotkliwie w przemyśle ołowianym i cynkowym, ze względu na gwałtowne obniżenie cen sprzedaży.

Jednakże dzięki umiejętnemu przeprowadzeniu technicznej reorganizacji pracy, ogólna produkcja w przemyśle mineralnym utrzymała się na zadowalającym poziomie; w produkcji żelaza, parytów, siarki i t. p. dało się nawet zauważyć pewne zwiększenie; zmniejszyła się natomiast produkcja ołowiu i cynku.

Rok ubiegły nie przyniósł żadnych niemal zmian w cenach robocizny; robotnicy wykwalifikowani prawie wcale nie odczuli bezrobocia, jedynie od niedawna zmniejszono o 10% ceny robocizny w przemyśle marmurowym, z powodu niezmiernie ciężkiego kryzysu, który dał się odczuć dotkliwie w tej ważnej gałęzi produkcji narodowej. Zmniejszenie to nie wyrażdzy jednak klasie robotniczej większego uszczerbku, a to z uwagi na okoliczność, iż przyczyni się ono do utrzymania ciągłości produkcji i pracy.

Piryty. Produkcja parytów wyrzliła się w 1929 r. cyfra 698,550 ton (w 1928 — 558,390); w grupie kopalni „Montecatini” w 1929 r. produkcja ta wyniosła 534,649, a w 1928 — 441,181 ton, t. j. zwiększyła się o 21%. Obecny rozwój wytwórczości pozwala liczyć na jej dalszy wzrost.

Tendencja ta uwidoczniła się wyraźnie w zmianach kierunków wywozu z Italji:

	1926	1927	1928	1929
Kraje przywozące:				
Azja i Australia	35,2	30,9	39,—	47,5
Afryka	2,6	2,4	2,7	1,4
Ameryka	12,2	21,1	16,4	11,8
Ogółem rynki poza-europejskie	50,—	54,4	58,1	60,2
Kraje Europy	50,—	45,6	41,9	39,8
Razem	100,—	100,—	100,—	100,—

Organizacja przemysłowa:

Na mocy ustawy o organizacji korporacyjnej Państwa Właskiego wszystkie firmy wyrabiające i wykonujące artykuły z włókien szlucznego jedwabiu wchodzą w skład NARODOWEJ FEDERACJI FASZYSTOWSKIEJ WYTWÓRCÓW SZLUCZNYCH WŁÓK IEN I TKANIN (Rzym, via della Murate 43).

I. N. E.

Wywieziono z kopalni „Montecatini” w r. 1928 454,118, zaś w r. 1929 540,879 ton. Przywóz parytów do Italji wyniósł w 1928 — 105,240, w 1929 — 144,497 ton.

Italja zawarła korzystne wieloletnie umowy o sprzedaż parytów zagranicą, jednocześnie obowiązując się do nabywania pewnych ich ilości, co pozwala uniknąć wysokich kosztów, połączonych z dostawą z kopalni bezpośrednio do niektórych zakładów fabrycznych (wiadomo, iż obecnie przewóz parytu koleją z Gavorrano do Wenecji kosztuje 58,84 liry za tonne, natomiast transport morzem z Huelvy do Wenecji — 36 lirów za tonnę).

Obecnie prowadzone są prace przygotowawcze i eksploatacyjne na rozległą skalę. Kopalnia w Rigolico pod Gavorrano została puszczona w ruch po zapewnieniu znacznego tonażu. Zeszłoroczna eksploatacja terenów, położonych poza terenami już wyzyskanymi, pozwoliła ziszczyć nadzieje, pokładane przez górników. Wiadomo już, że wydobywanie w kopalni w Niccioleto, która będzie uruchomiona w roku bieżącym, w ogromnej mierze spotęguje krajową produkcję.

Popioły parytu. Produkcja popiołów parytu oczyszczonych z miedzi w Marghera, wyniosła w r. 1929 12,023 tonn (w 1928 — 69,478); produkcja brykietów — w 1928 r. 48,873, w 1929 — 47,409 tonn.

Italja zużyła w ubiegłym roku 142,256 tonn, wywozila zaś zagranicę 56,790 tonn popiołów parytu.

Produkcja soli glauberskiej, — produktu pochodnego popiołów, wyniosła w 1929 r. 5,207, w 1928 — 3,725 tonn.

Produkcja cementu miedzi, wydobywanego w Marghera z italskich popiołów pyrytowych, wyrażała się w r. 1929 cyfrą 2.884 r. 1928 — 1.930 tonn.

Ołów i cynk. Narodowa produkcja minerałów ołowianych w 1929 r. (52,470 tonn) zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim (55,378); zwiększyła się natomiast produkcja ołowiu w płytach (w 1929 — 21,950, w 1928 — 21,220 tonn).

Obecne warunki rynku usprawiedliwiają w zupełności postanowienie chwilowego zaprzestania obróbki w Accesa i w Carona.

Silny spadek cen sprzedaży spowodował znaczne zmniejszenie się produkcji minerałów cynkowych, (w 1929 r. 178,020 — w 1928 — 230,319 tonn); natomiast, w związku z uruchomieniem nowych fabryk, zwiększyła się wybitnie produkcja cynku w płytach (1929: 15.083, 1928. 10,654). W roku ubiegłym uruchomiono wielki nowoczesny zakład Spółki Mineralnej i Metalurgicznej w Pertusolo, dla obróbki cynku metodą elektrotechniczną.

Siarka Produkcja kopalni w Marchjach i w Romanji (72.144 tonn) wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim o 4.128 tonn; nie osiągnęła ona jednak dostatecznie wysokiej cyfry, a to ze względu na niekorzystną koniunkturę w chwili obecnej. Na podstawie dotychczasowych wyników produkcji tegorocznej Italia może liczyć na osiągnięcie cyfry 90.000 tonn w roku bieżącym i 100.000 tonn w roku przyszłym.

Dokonane pomiary pozwalają liczyć na wydobycie, w najbliższej przyszłości, olbrzymich ilości siarki, a więc na utrzymanie się produkcji na osiągniętym poziomie, nie wykluczając możliwości przewyższenia go w znacznym stopniu.

Produkcja kopalni w Gallitano (na Sycylii) wyniosła w 1929 r. 10,242 tonn (w 1928 — 10,976); kopalnię w Grottafaldia, należącą do „Sycylijskiego Towarzystwa Siarczanego („Società solifera siciliana“) — 17.533 tonn w 1929, 17,456 tonn w 1928 r.

W roku 1928—9 produkcja siarki sycylijskiej wyrażała się cyfrą 230.177 tonn, wykazując w stosunku do roku poprzedniego, (216.016 tonn), znaczne powiększenie. Z ogólnej produkcji 216 sycylijskich kopalni siarki przypada na 5 największych kopalni ok. 90 — 100 tysięcy tonn na 30 średnich ok. 100 a na 181 drobnych przedsiębiorstw kopalnianych — ok. 30 tysięcy tonn rocznie.

Ogółem produkcja siarki w Italji. wyniosła w 1929 roku 323.000 tonn.

Niedawno Rada Ministrów zatwierdziła projekt ustawy, na mocy której czas trwania obowiązującego Konsercjum Sycylijskiego Przemysłu Siarczane go, którego likwidacja, z powodu upływu terminu, miała nastąpić w bieżącym roku, zostanie przedłużony do 1940 r. Proponowane w projekcie zmiany dotyczą przeważnie reorganizacji zarządu.

Palivo krajowe.

Produkcja lignitu i węgla kamiennego wyniosła w 1929 r. 960.000 tonn, wykazując nieznaczny wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim.

W kopalni w Ribolla wydobyto 58,173 tonn (w 1928 r. 51,817 tonn).

Marmury.

Ustalono dalsze, znaczne zmniejszenie się wydobycia marmurów zarówno białych, jak i kolorowych. W kopalni w Alpach Apuańskich wydobyto w 1929 r. zaledwie 415.000 tonn (w 1928 — 446,650).

Produkcja italskiego „Towarzystwa Marmurów Północno — Kararyjskich“ („Società Marmifera Nord Carrara“) wzmożła się znacznie, (w roku 1928 — 37.000, w 1929 — 46.845 tonn); produkcja marmurów obrabianych w zakładach Viareggio, w Gorfidianno, w Gramilazzo, w Vegli wyniosła w 1928 r. 16,098, a w 1929 — 20,529 tonn.

Towarzystwo „Nord Carrara“ sprzedało ogółem w 1929 r. 40,917 tonn marmuru w blokach i w płytach obrabianych. Z tej ilości przeznaczono 22.365 tonn na wywóz.

Konsorcjum, złożone z przemysłowców, kupców, handlujących marmurami w obrębie gmin Carrara i Viareggio zostało zlikwidowane, dzięki czemu przemysł marmurowy pozyskał zupełną swobodę organizacji. Warunki, w jakich rozwijała się działalność Konsorcjum, dawały powód do konfliktów wewnętrznych oraz utrudniały należyty rozwój tego przemysłu.

Jednakże przesilenie, dające się obecnie odczuć w przemysle marmurowym, jest nietylko wynikiem istnienia Konsorcjum. Przyczyn jego, zwłaszcza przyczyn technicznych i finansowej natury, doszukiwać się trzeba znacznie głębiej, a mianowicie w dotychczasowym braku żywotnej organizacji, dostosowanej do wymagań dzisiejszych czasów.

Inne gałęzie przemysłu mineralnego; Produkcja rudy żelaznej w 1929 r. (866.000 tonn) zwiększyła się znacznie w porównaniu z rokiem poprzednim (625.000 tonn). Zjawisko to pozostaje w bezpośrednim związku ze zwiększeniem się produkcji żelaza lanego (z 507.000 w r. 1928 do 672.000 tonn w r. 1929) oraz produkcji stali; ta ostatnia zwłaszcza, osiągnęła w roku sprawozdawczym najwyższą, rekordową cyfrę 2.133.000 tonn (w 1928 r. — 1.959.000).

Zmniejszyła się również produkcja rtęci (z 1888 na 1855 tonn).

Rząd Narodowy w dalszym ciągu niełnie popiera przedsięwzięcia, trudniące się poszukiwaniem nowych pokładów węgla kamiennego i nowych źródeł nafty. Dotychczas osiągnięte wyniki tych poszukiwań są jednak zbyt nikłe, by mogły wpłynąć na zmianę dzisiejszej sytuacji.

Produkcja bauksytu wykazuje zwiększenie (197.000 tonn) w stosunku do 1928 r. (162.000 tonn). Produkcja ta pozwala już na rozpoczęcie wywozu.

Produkcja leucytu ulega zmniejszeniu (w 1928 r. ok. 40.000, w 1929—33.000 tonn). Niedawno Towarzystwo „Montecatini“ podjęło roboty poszukiwawcze w Vetralla, w okolicach Viterbo. Złożono już podania o koncesje na przeprowadzenie podobnych robot w Ciampino pod Rzymem, gdzie warunki wydobywania leucytu, pod gołem niebem, jak również pod krytymi galeriami, są szczególnie korzystne.

L'INDUSTRIA CEMENTIZIA IN POLONIA

(PRZEMYSŁ CEMENTOWY W POLSCE).

Produzione e consumo.

La Polonia offre tutte le condizioni indispensabili allo sviluppo dell'industria cementizia; le materie prime, dalle quali è composto il cemento Portland, come pietre calcaree e terre silicee, si trovano in abbondanza in Paese; le miniere dell'Alta Slesia offrono, inoltre, grandi quantitativi di polvere di carbone, che trovano un largo impiego nella produzione del cemento.

Attualmente esistono in Polonia 16 fabbriche, situate tutte nei centri industriali e presso le miniere di carbone; 12 fra esse, che rappresentano il 90% della capacità di produzione complessiva, sono fornite di forni rotativi e di molini per la macinazione delle materie prime di recente costruzione.

La produzione del cemento che ammontò nel 1927 a circa 808.000 tonn. e salì nel 1928 a 1.017.000 tonn., rimanendo, nel 1929, quasi stazionaria con 1.009.000 tonnellate. Contemporaneamente è aumentata sensibilmente la capacità di produzione — in conseguenza dei continui miglioramenti apportati alle installazioni tecniche — e cioè da 1,3 milioni di tonn. nel 1913 a 2,4 milioni di tonn. nel 1929.

Quasi tutte le fabbriche di cemento sono riunite in un cartello, la cui attività è diretta sia a procurare il rifornimento del mercato interno e a diffondere il consumo, sia a favorire l'esportazione.

Analogamente al rapido sviluppo della produzione, anche il consumo interno ha segnato un notevole incremento, dovuto alla favorevole congiuntura nel 1927 ed alla aumentata attività edilizia nel 1928. Da 360.000 tonnellate nel 1927 il consumo locale è salito, infatti, nel 1928, a 998 mila tonn. Ma la depressione che ha avuto inizio già alla fine del 1928, ha causato nel 1929 una contrazione del consumo di oltre 100.000 q.li; il fabbisogno dello Stato, incluse pure le costruzioni portuarie di Gdynia, ha subito una diminuzione di oltre il 25%. Soltanto le miniere hanno aumentato le loro richieste di cemento, con una quota percentuale di partecipazione al consumo complessivo che da 5,8% nel 1928 è salita a 7,6% nel 1929.

L'aumento del consumo locale costituisce per ora il principale problema di studio da parte del cartello del cemento. A questo riguardo occorre rilevare che la Polonia consuma attualmente minori quantitativi di cemento degli altri Stati europei: infatti, nel 1929, la capacità di consumo della Polonia è ammontata a 28,4 chilogrammi di cemento all'anno per abitante, contro 33 kg. nel 1928 e 20,2 kg. nel 1927. Queste cifre sono oltremodo basse nei confronti con altri Paesi; in Francia risulta un consumo di 120 kg. per abitante, in Germania supera i 200 kg. e raggiunge negli S. U. A. i 250 kg.

Grandi sforzi sono compiuti per favorire l'impiego del cemento nelle costruzioni stradali ed a tale

scopo è stata creata ultimamente, una apposita organizzazione.

Il maggiore consumo di cemento ed il moltiplicarsi dei suoi impieghi risultano anche dal fatto che l'arresto nelle costruzioni edilizie nel 1929 ha diminuito la domanda di cemento del 10% appena, mentre per gli altri prodotti edili, per esempio per i mattoni, si è notato un arresto quasi completo nella produzione.

Importazione.

Notevolmente inferiore alla esportazione, l'importazione polacca del cemento, costituita principalmente da tipi di cemento non prodotto localmente, ha mostrato il seguente andamento del triennio 1927—29:

	1927		1928		1929	
	Q.li	Migl. Zl.	Q.li	Migl. Zl.	Q.li	Migl. Zl.
Totale .	4.980	158	5.570	91	8.356	215
Austria	1.050	—	550	—	2.341	—
Germania	3.212	—	4.887	—	15.471	—

Dalle cifre ora esposte si rileva un continuo aumento nell'importazione complessiva, che riguarda quasi unicamente il cemento romano, che non viene prodotto in Paese.

Nel 1° semestre dell'anno in corso si nota, però, una notevole contrazione dell'importazione, che da 11.384 quintali nello stesso periodo dell'anno passato è scesa a 7.952 q.li.

Esportazione.

L'esportazione polacca di cemento, nel triennio 1927—29, può rilevarsi dalle seguenti cifre, desunte dalla statistica del commercio estero polacco:

	1927		1928		1929	
	Q.li	Migl. Zl.	Q.li	Migl. Zl.	Q.li	Migl. Zl.
Totale	1.453.797	10.530	954.152	6.898	845.521	6.326
Austria .	21.978	—	12.100	—	3.291	—
Brasile .	74.924	—	227.337	—	157.471	—
Lituania .	164.957	—	169.604	—	86.804	—
Lettonia .	118.670	—	49.020	—	112.629	—
Germania .	117.777	—	34.341	—	7.729	—
Svezia .	234.946	—	208.423	—	217.535	—
Egitto .	—	—	—	—	102.201	—
Turchia .	—	—	—	—	5.036	—
Argentina .	30.334	—	—	—	—	—
Finlandia .	83.461	—	—	—	—	—
Romania .	36.245	—	—	—	—	—

Dall'esame dei dati suesposti si rileva come l'esportazione polacca del cemento ha segnato, nel periodo in esame, un continuo regresso.

I principali mercati di assorbimento sono la Svezia, il Brasile e la Lettonia. L'esportazione verso la Lituania è notevolmente diminuita, in conseguenza dell'aumento dei dazi doganali in Lituania che rendono più difficile l'importazione del cemento polacco. Nel 1° semestre dell'anno in corso l'esportazione polacca ha potuto realizzare un lieve progresso, dovuto soprattutto all'intensa attività svolta dal cartello del cemento polacco; infatti l'esportazione, che nei primi 6 mesi dell'anno passato ammontò a 253.707 q.li e salita nello stesso periodo del 1930 a 373.929 q.li. Tale aumento è dovuto in prima linea alla accresciuta esportazione verso l'Egitto.

Gravi ostacoli ad un ulteriore sviluppo dell'esportazione del cemento derivano dalla distanza delle fabbriche dalle vie internazionali di comunicazione; infatti tutte le fabbriche polacche sono in località, dove la materia prima esiste in abbondanza, ma lontane dai porti. I noli marittimi sono elevati rispetto ai prezzi del cemento e d'altro lato le comunicazioni marittime stesse non sono dirette. Da un ragionevole ribasso dei noli marittimi, che forma oggetto di studio da parte delle sfere dirigenti, dipende in gran

parte la possibilità di aumento dell'esportazione polacca.

Trattamento doganale.

L'importazione del cemento in Polonia è soggetta al seguente trattamento doganale:

Nr. tariffa dog. polacca	Denominazione della merce	Dazio per 100 Kg. zloty
65 p. 5	Materie idrauliche adesive, macinate o no, cementi di qualunque nome non particolareggiati, Portland naturale e artificiale, romano, misto di scorie e altre materie idrauliche supplementari; pozzolana, „trassa", terra di Santoline, scorie e granulose .	3,20
72 p. 10 a)	Cemento di „chamotte", pasta d'argilla refrattaria, malte di „chamotte"	1,50
72 p. 10 b)	Malte di dinas e suoi succedanei, cemento e fuoco, vulcanico ecc.	0,70
65 p. 6	Cemento „klinker" non macinato, calce idraulica, gesso e alabastrino macinato, calcinato o no .	2,80

Oltre i dazi suddetti viene riscossa una sopratassa del 10% dei dazi.

I. N. E.

ITALSKI PRZEMYSŁ SZKLARSKI

(L'INDUSTRIA VETRARIA IN ITALIA).

Początki i ważniejsze etapy rozwoju.

Tradycja artystycznych wyrobów szklanych sięga w Italię XI w. Pierwszy tego rodzaju warsztat został założony na wysepce Murano, pod Wenecją. Z czasem wyroby te rozpowszechniły się na całym terytorium Italii. Zaczęto stosować szkło dla celów naukowych, wyrabiając, m. in., szkła do okularów, lunety i teleskopów, ruchome czcionki drukarskie, zwierciadła wklęsłe, rurki kapilarne, naczyńka dla doświadczzeń chemicznych, dla aptek i t. p.

W drugiej połowie ubiegłego stulecia ta gałąź włoskiej wytwórczości przybrała dzięki wprowadzeniu udoskonalonych maszyn, charakter wielkiego przemysłu, odpowiadającego najnowszym wymaganiom technicznym. W krótkim czasie zastąpiły zwłaszcza wyrabiane w wielkich ilościach szczyby, butelki, rury szklane i t. p.

Ponadto, przemysłowcy włoscy udoskonalili znacznie wyroby, stosowane w przemyśle i technice, jako to: szkło neutralne, wyroby szklane dla celów naukowych i medycznych, szkła optyczne, izolatory szklane.

Rozwój przemysłu szklarskiego we właściwym znaczeniu tego słowa nie zdołał jednak wyeliminować

licznych przedsiębiorstw rzemieślniczych, wytwarzających specjalne artykuły, jako to: lustra, płyty dekoracyjne, ozdobne szkło stołowe, i t. p.

Według danych spisu przemysłowego z dn. 15 października 1927, istniało w owym roku w Italii 50 zakładów przemysłowych, obejmujących:

a) Fabryki szkła i laboratoria dla krajania, szlifowania i modelowania szkła (za wyłączeniem laboratoriów dla obróbki i wykończania flaszek, karafek i t. p.).

Liczba fabryk	Liczba zatrudnionych robotników	Ogółem robotników
110	do 5	336
72	6—10	553
135	11—50	3.700
22	51—100	1.619
31	100—250	4.959
10	251—500	8.377
4	501—1000	2.164
1	powyżej 1000	1.008
Razem 405		17.506

b) Fabryki i warsztaty obróbki specjalnych szkielek (szkielek do okularów, soczewek, guzików, imitacji drogich kamieni, i t. p.).

Liczba fabryk	Liczba zatrudnionych robotników	Ogółem robotników
17	do 5	43
10	6—10	79
17	11—10	370
8	51—100	375
2	101—250	286
1	251—500	412
Razem 58		1.575

Według danych, dostarczonych ostatnio przez „Narodową Konfederację Faszystowską Przemysłu Szkłarskiego”, Italia liczy obecnie ok. 500 większych i mniejszych fabryk szkła, zatrudniających ogółem przeszło 29.000 robotników.

	Dość fabryk	Dość zatrudn. robotników
Fabryki szkła białego, ozdobnych wyrobów szklanych, szkła dętego i t. p.	183	12.418
Fabryki lusterek i szkła taflowego, ozdobnego	196	3.971
Fabryki szkieł, butelek ze szkła barwnego, gasiorów	32	6.238
Fabryki butelek i karnafali	71	6.189
Ogółem	481	29.099

PRODUKCJA.

Obejmuje ona rozległą skalę wyrobów szklanych, począwszy od taniego szkła stołowego, kończąc na wyrobach służących do celów naukowych, na zwierciadłach, kryształach i niezliczonych odmianach wyrobów ozdobnych. Są to następujące gatunki:

a) szkło: białe, matowe, kryształ; b) wyroby ozdobne ze szkła; c) zwierciadła i ozdobne szkło tafłowe; d) butelki z szkła barwnego, gasiory i karnafale; e) flaszki, flakony i t. p.; f) izolatory szklane.

A. Szkło białe, półbiałe, kryształy.

Z przedmiotów ze szkła białego Italia wytwarza w znacznych ilościach: serwisy stołowe, flakony do perfum, artykuły kancelaryjne, wyroby do oświetlenia,

przyrządy naukowe, i t. p. Tą kategorią objęte są również wyroby ze szkła matowego.

Przemysł ten jest rozpowszechniony zwłaszcza w Toskanii (fabryki w Florencji, Pizie, Sienie, Livorno, Arezzo); drugie miejsce zajmuje Lombardia (fabryka serwisów stołowych i flakonów w Medjolanie, fabryka artykułów kancelaryjnych w Como), następnie Wenecja (m. i. duże fabryki serwisów stołowych i butelek, ześrodkowane zwłaszcza w Savonie), Piemont (dwa duże zakłady fabryczne w Turynie), Emilia (duża fabryka flakonów do perfum w Parmie), Lacjum (duża fabryka serwisów stołowych w Rzymie), Kampania (fabryka w Neapolu), i t. p.

Powyższa grupa obejmuje również wytwórczość współczesnych aparatów do celów naukowych.

Produkcja szkła białego rozwinęła się i ostаточно skonsolidowała w okresie wojny światowej, która uniemożliwiła przywóz z zagranicy aparatów szklanych do celów naukowych. Rozwój jej postępował w dalszym ciągu w latach powojennych (poczynając od r. 1920), obejmując coraz to nowe wyroby. Dziś można stwierdzić, iż wyniki, podjęte przez Italię w kierunku uniezależnienia się od rynków zagranicznych, zostały uwiecznione pomyślnym wynikiem; fabryki krajowe wytwarzają obecnie rurki ze szkła matowego do wyrobu ampułek, stosowanych w lecznictwie (do zastrzyków podskórnych i t. p.) i wogóle artykuły do celów naukowych w ilościach, pokrywających zapotrzebowanie miejscowe w zupełności.

Najważniejszą rolę odgrywają tu artykuły takie, jak: przyrządy szklane o wysokim stopniu odporności termicznej; i chemicznej, stosowane w laboratoriach chemicznych i aptecznych, wyroby z szkła dętego, termometry z podziałkami, rurki włoskowate, flakony do przechowywania surowic, naczynia i przyrządy szklane do badań bakteriologicznych i mikroskopijnych, tafle do kotłów parowych, itp.

W ostatnich czasach głównymi ośrodkami wytwórczości szkła półbiałego stały się Murano i Neapol, zaś wyroby butelek, flakonów, naczyń i narzędzi laboratoryjnych Treviglio (Bergamo), Sesto S. Giovanni, (prow. Medjolańska), Medjolan, Genua, Vicenza i Rzym.

Istnieje ogółem w Italii ok. 120 fabryk szkła białego i szkła półbiałego, zatrudniających blisko 10 tys. robotników. Wartość wytwarzanych przez nie wyrobów została oceniona w przybliżeniu na sumę 100 milionów lirów rocznie.

W 1928 r. zostały założone w Italii (w Murano, w niektórych miejscowościach Toskanii i w Neapolu) pierwsze fabryki kryształów, wyrabianych na ołowiu. Artykuły te osiągnęły już niezmiernie wysokie ceny, ze względu na piękne zabarwienie i wysoką wartość dekoracyjną.

B. Artystyczne wyroby ze szkła.

Fabryki artystycznych wyrobów szklanych we właściwym znaczeniu tego słowa (z wyjątkiem odrębnej kategorii fabryk witraży i zwierciadeł) skup-

piają się przeważnie w Murano. Istnieją ponadto w Mediolanie, w Empoli pod Florencją, w Pizie i w kilku innych miejscowościach, warsztaty artystycznej obróbki szkła.

Wspomniane zakłady zatrudniają około 500 wykwalifikowanych robotników. Przeciętna wartość produkcji oblicza się na ok. 25 milionów lirów rocznie, a większa jej część stanowi przedmiot wywozu zagranicę.

Ten dział przemysłu szklarskiego obejmuje szkło malowane, gładkie i prążkowane, szkło farbowane w masie, złocone, żyłkowane, ryte, emalowane, itp.

Fabryki w Murano wytworzyły własną, odrębną typ t. zw. „kielichów weneckich”, odznaczających się wytwornością rysunku i wyrabianych w kształcie czar, filizanek, kielichów cylindrycznych i stożkowych, i t. p.

Na szczególną uwagę zasługują charakterystyczne „żyrandole” Muranowskie, mogące stanowić ozdobę najszykowniej urządzonej apartamentów.

Nie zaprzestając odtwarzać dawnych, stylowych wzorów, wytwórcy italscy wprowadzili niedawno nowe typy wyrobów, przeważnie z szkła dętego, zastosowane do potrzeb i gustów dzisiejszej doby.

Murano posiada ponadto kilka fabryk, wyspecjalizowanych w wyrobie emalii złoconej i przezroczystej, używanej do robót mozaikowych. Zakłady te zatrudniają ogółem ok. 100 robotników.

C. Ozdoby i paciorki szklane.

Przemysł ten, po długotrwałym upadku zaczął znowu rozwijać się w ciągu ostatniego pięćdziesięciolecia. Obecnie jest on ześrodkowany niemal wyłącznie w Murano.

Należy tu rozróżnić wyrób szkła, używanego jako surowiec i pracę, polegającą na nadawaniu mu kształtów ozdobnych, zwłaszcza okrągłych, kanciastych szlifowanych lub rżniętych paciorków. Oba te rodzaje pracy wykonywane są najczęściej w tych samych zakładach fabrycznych.

Obecnie istnieje w Italii ok. 30 przedsiębiorstw, z których jedno jest prowadzone na b. rozległą skalę, zatrudniając ogółem blisko 2 tysiące robotników.

Ostatnio została założona podobna fabryka w Este, w okolicach Padwy.

Ta gałąź przemysłu rozwija się naogół normalnie; jedynie w ciągu kilku ostatnich lat wytwórczość zmniejszyła się z ok. 10 na ok. 5 milionów kg. (50%), co należy przypisać wahaniom, spowodowanym kaprysmi mody. Natomiast wartość produkcji ustalona w przybliżeniu na ok. 40 milionów lirów, utrzymała się na tym samym poziomie.

D. Lustra i szkło tańlowe ozdobne.

Fabrykacja ich rozpoczęła się i rozwinęła również w Murano. Dopiero przy końcu ubiegłego stu-

lecia rozpowszechniła się w całym kraju, nabierając ściśle przemysłowego charakteru i osiągając coraz większe znaczenie.

W tym dziale, ściśle połączonym z przemysłem urządzeń mieszkaniowych, zasługują zwłaszcza na uwagę wyroby takie, jak: szyby wystawowe, artystyczne dekoracje hall'ów, pokoiów i werand, latarnie dekoracyjne, ozdobne zwierciadła i kryształ, wreszcie witraże kościelne.

W odróżnieniu od pokrewnych przedsiębiorstw zagranicznych, italskie fabryki wspomnianych przedmiotów wykonywują same wyroby w całości, począwszy od pracy przygotowawczej, aż do ostatecznego wykończenia. Wyroby fabryk Italii Północnej odznaczają się doskonałą techniką i wyższym stopniem artystycznym, natomiast przedmioty te, wykonywane w Italii Południowej i na wyspach, posiadają cechy wybitnie miejscowe i bezpośredni, bardziej swoisty wdzięk, odpowiadający stylowi ludowemu.

Tego rodzaju fabryk istnieje w Italii ok. 2000. Zatrudniają one ok. 4000 robotników. Głównym ośrodkiem tego przemysłu jest Lombardia, która liczy przeszło 50 zakładów fabrycznych, ześrodkowanych przeważnie w okolicach Mediolanu, w Bergamo, w Brescii, w Busto Arsizio, (Varese), w Como, w Cremonie i w Pawii, i zatrudniających ogółem przeszło 1000 robotników.

Drugie miejsce pod względem znaczenia zajmuje Piemont (fabryki w Turynie, Novarze i Alessandrii), trzecie — Lacjum (Rzym), dalsze: prow. Wenecja (Wenecja, Murano, Padwa, Udine, Treviso). Wreszcie mniejsze fabryki: w Bolonii, w Genui, w Neapolu, w Bari, w Palermo, w Katanji i w innych pomniejszych miejscowościach.

Ponadto, Italia posiada liczne przedsiębiorstwa rzemieślnicze, których ilość trudno jest dokładnie ustalić. Są one dość liczne i wytwarzają przedmioty istotnie wartościowe.

Trudno jest również ustalić ogólną sumę wartości produkcji lusterek i szklanych płyt dekoracyjnych; w przybliżeniu wyraża się ona cyfrą ok. 400 tysięcy m² rocznie.

e) Szyby szklane. Ta gałąź przemysłu szklarskiego obejmuje:

- a) szyby okienne, dęte lub wyrabiane maszynowo (ciągnięte);
- b) szyby kościelne, białe i kolorowe;
- c) szyby odlewane (t. zw. kryształowe), białe lub kolorowe;
- d) szyby prążkowane i deseniowe.

Szyby okienne produkowane w Italii od b. dawna, wyrabiane były do ostatnich czasów niemal wyłącznie metodą decia za pomocą rurek. Niedawno jednak powstały w Vietri sul Mare (pod Salerno), w Mediolanie, w Livorno, w Pizie, w Mestre, (Porto Maghera) i w Barra (pod Neapolem) fabryki szyb, stosujące metodę mechaniczną (mechaniczne ciągnięcie), wskutek czego wyrób ręczny zmniejszył się do minimum.

Ogólna wartość wyrabianych w Italii szyb wynosi ok. 50 milionów lirów rocznie. Zapotrzebowanie wewnętrzne obliczono na ok. 6,5 — 7 milionów

m², przy znacznie większej zdolności wytwórczej istniejących fabryk (11milj. m² rocznie).

Szyby deseniowe oraz szyby kościelne, zarówno białe, jak i kolorowe, wreszcie szyby kolorowe dęte, wytwarza specjalna fabryka w Medjolanie; wyroby jej pokrywają całkowicie zapotrzebowanie rynku wewnętrznego.

Jedna z fabryk w Murano wyspecjalizowała się w wyrobie szyb okiennych według dawnych wzorów.

W Pizie istnieje duża fabryka taflí szklanych lanych i szlifowanych (luster), prążkowanych, deseniowych i siatkowych, wytwarzająca w przybliżeniu 200 tys. kwint. rocznie i pokrywająca całkowicie zapotrzebowanie miejscowe.

Na całym obszarze Italii istnieje ok. 15 fabryk szyb szklanych, zatrudniających blisko 4000 robotników. Źeśrodkowane są one przeważnie w Toskanji; drugie z rzędu miejsce zajmuje Lombardia, następnie — Kampanja, Wenecja, Lacjum i Piemont.

f) Butelki ze szkła ciemnego, gąsiory. Są one wyrabiane w Italji względnie od niedawna. Pierwsze fabryki powstały przy końcu ubiegłego stulecia w Savonie, w Sesto Calanda (prow. Varese), w Porlezza (Como), w Weronie; nieco później w Medjolanie, w Livorno, w Acqui (pod Aleksandrią), w Castelletto Ticino (pod Novarą), w Gaeta (pod Neapolem), w Fiumicino (w okolicach Rzymu).

Obecnie istnieje ich na obszarze Italji ok. 15: w Piemontcie, w Toskanji, w Lombardji, w Ligurji, w Lacjum, w prow. Weneckiej, w Kampanji, w Marchiach, a więc w miejscowościach, wytwarzających większe ilości wina, vermouht'u, i t. p., oraz posiadających mineralne źródła lecznicze.

Wytwórczość wspomnianych fabryk została obliczona w przybliżeniu na ok. 250 sztuk dziennie, a wartość — na ok. 45 milionów lirów rocznie i obejmuje:

a) butelki od wina, vermouht'u, likierów, i t. p. w różnych kształtach (butelki szampańskie, litrowe zwyczajne, angielskie, „Bordeaux", reńskie, benedyktyńskie, i t. p.).

b) butelki do wód mineralnych: Vichy, Nocera, San Pellegrino, Fiuggi, i t. p.

Ta gałąź przemysłu, ogółem zatrudniająca ok. 3 tysięcy robotników, przechodzi obecnie okres przekształcenia, po ukończeniu którego system pracy ręcznej zostanie całkowicie zastąpiony przez system maszynowy.

g) Fiaszki, butelki ze szkła białego i t. p. Przemysł ten, który osiągnął maximum rozwoju w drugiej połowie ubiegłego stulecia, ześrodkowuje się niemal wyłącznie w Toskanji, jako ściśle złączony z wytwórczością tamtejszych gatunków wina.

Obecnie istnieje ok. 15 fabryk, ześrodkowanych przeważnie w Empoli.

Ich zdolność wytwórcza została teoretycznie

obliczona na przeszło 60 milionów sztuk rocznie; w istocie jednak wyraża się cyfrą ok. 30 milionów.

Wspomniane fabryki zatrudniają przeszło 2 tysiące robotników, łącznie z wykwalifikowanymi majstrami, oraz ok. 12 tysięcy robotnic, wyspecjalizowanych przeważnie w korkowaniu: tym ostatnim robotla bywa przeważnie dostarczana do domu.

Największym popytem cieszą się zwykłe butelki ze szlakiem, t. zw. „toscanello", oraz modele „ciężkie" i „półciężkie", używane do wywozu wina i oliwy, wreszcie wyroby najtańsze, t. zw. „ekonomiczne".

Są to wyroby wyłącznie dęte; dotychczas nie dała się odczuć potrzeba produkcji maszynowej.

Niektóre fabryki wyrabiają ponadto rodzaj butelek, znanych w handlu pod nazwą „piramid", i używanych do wywozu oliwy, oraz butelki do zamrażania wina, vermouht'u, syropów, i t. p. bez mieszania napoju bezpośrednio z lodem, wreszcie szklane serwisy do octu i oliwy, serwisy do mleka, i t. p.

W tych samych zakładach wyrabiane są butelki, fiaszki, karafki różnych typów z szkła zielonego. Ogólna zdolność wytwórcza oblicza się w przybliżeniu na ok. 15 tysięcy ton rocznie.

Istnieje w Italji ok. 70 fabryk wyżej wspomnianych wyrobów, zatrudniających przeszło 6 tys. robotników i ześrodkowanych przeważnie w Toskanji (w okolicach Florencji, Pizy, Sieny, Pistoji i Livorno), oraz w Medjolanie i w Bolonji.

Ogólna wartość wytwórczości — w przybliżeniu 50 milionów lirów rocznie.

h) Izolatory szklane. Przemysł ten datuje się w Italji od niedawna, lecz rozwija się szybko i pomysłnie.

Pierwsza fabryka powstała w r. 1920 w Acqui (pod Aleksandrią). Oprócz izolatorów wyrabia ona również butelki i gąsiory z ciemnego szkła. Przed paru laty został tam zapoczątkowany dział fabrykacji izolatorów ze specjalnego szkła „Pyrex", dla wysochich i nawijzszych napięć elektrycznych.

W 1921 roku założono w Vicenzy (w okolicach Parmy) drugą fabrykę izolatorów ze szkła zielonego na wzór wyrobów francuskich, [wyrabianych przy pomocy tłoczni.

Dzienna wytwórczość fabryki w Acqui wyraża się w przybliżeniu cyfrą 200 kwint. izolatorów ze szkła zielonego i 50 izolatorów ze szkła „Pyrex" dziennie, — i w połączeniu z produkcją fabryki w Vicenzy, zaspakaja niemal całkowicie zapotrzebowanie rynku wewnętrznego.

Wywóz.

Poniższa tabela zawiera dane porównawcze wywozu wyrobów ze szkła i kryształów z Italji w 1913 r. oraz w latach 1928 i 1929.

	1913		1928		1929	
	Kwint.	Lirów	Kwint.	Lirów	Kwint.	Lirów
Tafla i szyby szklane i kryształowe, dęte (łącznie z szybami okiennymi)	6,151	41,491	251	181,765	7,752	1,430,423
Idem, łane, siatkowane	—	—	201	80,991	365	110,794
Idem, łane, niesiatkowane	673	79,383	234	237,183	647	644,767
Klize fotograficzne	199	25,800	1,002	1,099,409	1,176	1,211,602
Lustra w oprawie i tafla lustrzane	919	135,095	294	403,092	332	423,420
Szko i kryształ w ruchach	—	—	270	197,593	294	195,687
Butelki	550	114,672	2,280	540,092	2,698	302,184
Gasiory	4,208	107,450	3,084	749,921	2,607	934,978
Glazury i emalie w laseczkach lub w proszku	923	107,991	1,777	818,377	1,610	753,198
Szklane izolatory do urządzeń elektrycznych	—	—	86	20,603	94	48,277
Serwisy, garnitury i t. p., szklane, kryształowe, emalowane	20,498	4,344,780	24,478	23,449,555	26,225	20,108,580
Wyroby szklane, niewyszczególnione, bezbarwne lub barbowane w masie szklanej, dęte	7,963	390,187	4,772	2,213,604	6,982	2,962,204
Idem, tłoczane i łane ¹⁾	—	—	1,479	603,226	1,980	538,007
Idem, prasowane, polerowane, rylce	1,150	110,400	916	1,983,286	1,270	1,778,162
Idem, malowane, emalowane, pozłacane, posrebrzane, lub w inny sposób barwione	1,617	210,310	1,564	8,788,841	1,865	8,150,517
Idem, o częściach połączonych zapomocą lutownia	—	—	120	360,949	216	763,797
Idem, zaopatrzone w podzielnik milimetrową, lub stopniową	—	—	27	44,937	23	53,605
Wyroby kryształowe nie wyszczególnione ²⁾	—	—	46	220,830	110	524,829

¹⁾ Objęte poprzednią pozycją. ²⁾ Objęte pozycją „Wyroby szklane niewyszczególnione”.

Z powyższych cyfr wynika, iż z pośród włoskich wyrobów szklanych największem powodzeniem cieszą się zagranicą wyroby artystyczne, oraz serwisy, garnitury i t. p., zwłaszcza, jeśli przyjmiemy pod uwagę, iż podane w statystyce cyfry wywozu są mniejsze od cyfr rzeczywistych, jako nieobejmujące znacznych ilości tych przedmiotów, nabywanych osobiście przez cudzoziemców, zwiedzających Italię.

Wywóz innych artykułów, jak np. szysz i płyt szklanych i kryształowych, choć utrzymujący się w raczej nieznacznych granicach, zwiększył się jednak znacznie w 1929 r., natomiast przywóz wykazuje w ostatnich latach wybitną tendencję znikową.

Wywóz izolatorów i wyrobów szklanych do celów naukowych jest dotychczas minimalny, należy jednak z drugiej strony zanotować pomyślne zjawisko stopniowego zmniejszania się przywozu, który w latach 1928—8 został zupełnie zaniechany.

Rynki.

Poniższe zestawienia zawierają dane za 1929 rok dotyczące wywozu z Italii największej rozpowszechnionych wyrobów szklanych, z podziałem według rynków zagranicznych.

	Kwintali	Lirów
Francja	8,654	5,008,361
Niemcy	74	697,697
Anglia	651	473,450
Stany Zjednoczone A. P.	1,350	1,998,518
Indje Brytyjskie i Ceylon	6,006	3,045,279
Brytyjskie Kolonie Afryki Południowej	1,301	1,093,664
Kolonje portugalskie w Afryce	3,892	1,377,103
Kolonje brytyjskie w Afryce Północnej	2,381	2,440,735
Kolonje francuskie w Afryce	1,070	534,984
Inne kraje	2,029	2,741,474
Razem	36,225	20,198,580

	Kwintali	Lirów
Francja	86	432,256
Niemcy	95	538,270
Anglia	76	556,125
Hiszpanja	95	427,039
Szwajcaria	45	222,567
Argentyna	89	453,397
Stany Zjednoczone A. P.	971	3,799,797
Egipt	40	244,195
Inne kraje	395	1,497,341
Razem	1,862	8,150,517

W r. 1913 największe rozmiary wykazał wywóz powyższych przedmiotów do: Austro-Węgier, Francji, Niemiec, Anglii, i Stanów Zjednoczonych A. P. Obecnie zajmują pierwsze bezsprzecznie miejsce Stany Zjednoczone A. P., następnie — Niemcy, Hiszpanja, Francja, Anglia, Argentyna.

Organizacja przemysłowa.

W myśl ustawy o organizacji korporacyjnej Państwa włoskiego, włoskie fabryki szkła i kryształów w liczbie 481 przedsiębiorstw w 29,009 osób (właścicieli, kierowników i pracowników) połączyły się w „Faszystowską Federację Narodową Przemysłu Szklarskiego”, mającą swoją siedzibę w Medjolanie, Via S. Maria Fulcorina 17.

I. N. E.

NOTIZIARIO

Le stato economico della Polonia (Stan gospodarczy Polski)

SPECIFICA	1929				1930											
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	XI	X		
Produzione, migliaia tonnellate																
Carbone	3,951	4,401	4,115	4,023	3,806	2,990	2,827	2,643	2,671	2,591	2,375	3,062	3,417			
Ferro greggio	58,1	57,7	59,0	46,0	50,7	42,5	43,9	37,7	40,8	36,6	38,2	37,8	38,4			
Acciaio	103,5	109,9	105,0	84,4	106,1	101,6	105,7	91,5	114,0	90,9	113,5	104,6	110,7			
Zinco	14,6	14,8	13,4	13,8	14,8	13,6	15,1	14,8								
Lavoro																
Occupati	791,6	816,3	797,4	712,5	684,8	684,9	660,3	688,4	674,1	664,1	662,3	674,3	678,7			
Disoccupati	81,8	91,0		185,8			274,7	289,5	271,2	224,9	205,0	193,7	173,6	173,6		
parziali%	12,2	14,8	15,7	16,1	25,1	28,4	28,9	26,9	24,2	22,2	17,0	17,1	16,5			
Comunicazione																
Ferrovie, migliaia vagoni	18,7	30,1	19,6	16,0	12,7	12,1	12,1	11,5	12,1	12,5	14,0	14,2	15,8			
Basamenti, migliaia tonnellate																
Danzica e Gdynia	entrati	501,0	500,3	483,5	434,2	526,0	490,1	454,4	442,3	487,0	532,7	590,0	580,2	591,4		
	usciti	498,0	520,5	460,6	453,2	529,2	411,2	433,1	437,8	540,3	501,7	591,8	583,6	545,3		
Commercio estero, mil. di zł. oro																
Esportazione totale	262,0	258,4	258,1	254,8	218,6	218,1	221,1	208,9	199,2	169,3	197,8	201,5	211,8	207,9		
Prodotti agricoli	97,2	107,7	112,8	121,8		96,0	100,0	96,4	79,7	67,3	78,4	83,4	89,7			
Carbone	35,5	32,8	38,4	30,0	32,2	38,9	20,4	23,8	25,9	23,6	26,0	29,6	32,4	31,2		
Importazione totale	247,5	257,2	243,4	212,8	216,7	181,7	195,0	179,4	196,7	177,4	185,3	188,5	190,4	202,2		
Tessili greggi	36,5	45,4	38,5	37,1	41,1	26,5	24,4	21,1	28,4	35,6	32,1	30,5	32,5	36,7		
Saldo	14,5	2,3	12,7	42,0	1,8	36,4	26,1	29,5	+ 2,5	- 6,1	+ 2,5	+ 13,0	+ 21,4	+ 5,7		
Prezzi-Indici																
Ingresso:																
Generale	111,3	110,3	112,2	100,0	104,5	100,6	100,7	100,7	98,7	98,5	99,3	96,9	94,0	93,9		
Prodotti agricoli	107,0	105,2	110,3	104,7	97,6	90,4	91,5	93,0	89,1	89,9	93,0	89,0	85,5	83,9		
Prodotti industriali	115,4	115,1	114,5	113,3	111,1	110,1	109,3	108,2	106,0	106,7	105,6	104,5	102,9	101,6		
Costi della vita	122,8	123,7	125,1	126,1	121,0	117,9	116,7	116,5	115,6	115,9	118,8	116,7	116,8	117,2		
Costi di alimenti	137,5	139,3	141,2	143,6	81,0	124,6	121,8	121,2	119,0	119,6	126,4	121,5	121,6	122,1		
Credito																
Dollaro, indice	99,8	99,8	99,6	99,7	99,5	99,9	99,9	99,9	99,9	100,0	99,8	99,9	100,0	100,0		
Azioni, indice	16,02	16,45	15,28	14,81	15,16	14,25	14,30									
Circolazione bancaria	1,614	1,662	1,633	1,600	1,486	1,516	1,558	1,556	1,559	1,539	1,544	1,586	1,606	1,647		
Bigli. di banca	1,354	1,392	1,366	1,340	1,247	1,281	1,324	1,326	1,333	1,317	1,321	1,355	1,373	1,408		
Monete divisionali	163	164,5	164	160	138	235	234	230	227	222	223	231	233	239		
Banca di Polonia																
Valute, milioni di zł. oro	1.184,1	1.196,8	1.201,8	1.226,7	1.178,9	1.161,9	1.149,3	1.111,7	1.092	1.057	1.036	1.048	999	996		
Sconto, milioni di zł. oro	223,3	243,9	221,0	204,3	184,1	168,4	123,0	99,0	59,4	581	611	617	705	711		
Banche per azioni																
Sconto	455,2	454,8	457,4	449,4			520,3	511,6	503,1	496,1	516,2	528,8	528,9			
Depositi a termine	208,2	210,4	212,6	205,5			226,9	230,6	239,5	234,1	254,2	242,8	238,5			
a vista	336,7	337,3	328,7	329,8			434,8	439,7	451,6	468,1	479,4	469,3	454,9			
Casse Postale di Risparmio																
Depositi, milioni di zł.	154,6	160,8	163,1	179,0	180,4	190,2	201,2	209,5	217,4	221,0	229,3	233,7	230,2			
Casse di risparmio																
Depositi, milioni di zł.	430,7			446,3	402,9	485,5	513,0	525,0	539,8	532,3	562,4	667,0	561,8			
Cooperative																
Depositi, milioni di zł.	256,8			263,9							278,0					

AGRICOLTURA

L'AGRICOLTURA POLACCA

(Rolnictwo polskie).

La Polonia, che ha una superficie di 388.328 chilometri quadrati e una popolazione di 31 milioni d'abitanti, è paese agricolo e industriale, ma prevalentemente agricolo.

Circa il 65% dei suoi abitanti vive dell'agricoltura, della silvicoltura e delle industrie annesse.

La produzione agricola della Polonia può essere stimata a 6 miliardi di franchi oro per anno, ma l'agricoltura in Polonia ha ancora grandi possibilità di sviluppo, per la ricchezza di mano d'opera e perché i terreni in Polonia non hanno ancora raggiunto il massimo rendimento per cui sono suscettibili di miglioramento e d'investimento produttivo di capitali.

La produzione agricola polacca è dunque molto superiore a quella industriale la quale è già abbastanza sviluppata, principalmente nelle miniere di carbone, zinco, piombo, negli alti forni, nell'industria petrolifera e tessile.

Il commercio estero della Polonia con l'Italia nel 1929 si riassume nelle seguenti cifre (in 1000 zloty): Importazione dall'Italia zloty (uno zloty) = lire it. 2,15) 83.874, esportazione in Italia — 40.151.

La Polonia è grande produttrice di patate e occupa fra le Nazioni anch'esse produttrici di questo articolo il terzo posto dopo la Russia e la Germania.

La silvicoltura è un ramo essenziale della vita economica della Polonia, la superficie forestale si avvicina ai 9 milioni di ettari, cioè rappresenta il 23% della superficie totale del Paese.

Analizzando l'attuale situazione degli scambi fra l'Italia e la Polonia, si constata che si ha un maggiore interesse a entrambe le parti per il bestiame a corna polacco. I trasporti finora verificatisi in Italia sono stati diretti sul mercato di Milano ed in seguito su quello di Torino e di Reggio Emilia. Si sono contati fino a 500 capi durante i mesi di febbraio e di marzo. I bovini polacchi sono stati subito classificati fra i primi, per diverse ragioni, ma specialmente per l'ottima qualità delle carni.

INDUSTRIA E COMMERCIO

L'ESPORTAZIONE DEL CARBON FOSSILE NELL'OCTOBRE 1930

(Wywóz węgla kamiennego w październiku 1930 r.).

Si presentava, secondo i dati provvisori, come segue (in migliaia di tonnellate).

Paesi	O t t o b r e			settem- bre	O t t o b r e	no (+) o di- minuzione fra il con- fronto col settem, 1930
	1927	1928	1929		1930	
Paesi del Nord:						
<i>Svezia</i>	216	223	257	300	238	— 62
<i>Norvegia</i>	15	33	58	33	76	+ 43
<i>Danimarca</i>	120	172	162	135	162	+ 27
<i>Finlandia</i>	51	105	52	42	62	+ 20
<i>Lettonia</i>	41	39	80	40	60	+ 20
<i>Lituania</i>	6	6	10	9	17	+ 8
<i>Estonia</i>	—	2	—	2	6	+ 4
<i>Memel</i>	7	5	18	4	5	+ 1
Totale	485	581	627	365	626	+ 61
Stati Postbellici:						
<i>Austria</i>	300	320	385	208	244	+ 36
<i>Ungheria</i>	74	87	103	68	65	— 3
<i>Cecoslovacchia</i>	31	73	77	69	73	+ 4
Totale	395	480	515	345	382	+ 37
Altri Paesi:						
<i>Francia</i>	13	33	90	79	108	+ 29
<i>Italia</i>	44	39	58	46	79	+ 33
<i>Jugoslavia</i>	71	20	9	5	8	+ 3
<i>Rumunia</i>	20	24	16	7	16	+ 9
<i>Svizzera</i>	13	10	15	15	14	+ 1
<i>Olanda</i>	—	15	10	8	5	— 3
<i>Belgio</i>	—	7	—	—	2	+ 2
<i>Germania</i>	1	1	—	—	—	—
<i>Unione Repubbliche Sovietiche</i>	—	2	5	5	8	— 2
<i>Brasile</i>	—	1	21	—	—	—
<i>Islanda</i>	—	—	5	2	3	+ 1
<i>Stati Uniti</i>	—	1	—	—	—	—
<i>Algeria</i>	—	—	5	10	—	—
<i>Tunisia</i>	—	3	2	—	—	—
Totale	162	166	234	177	238	+ 61
Danzica	35	35	44	31	36	+ 5
Carbone per navi	20	35	73	84	61	— 23
Totale	1.077	1.310	1.493	1.202	1.343	+141
Scarico del carbone nei porti di:						
<i>Danzica</i>	390	551	499	482	569	+ 87
<i>Gdynia</i>	93	156	255	285	280	— 5
<i>altri</i>	15	—	9	—	—	—
Totale	498	707	763	767	849	+ 82

In relazione all'animazione stagionale, nonché al maggior numero delle giornate lavorative (27 contro 26), la produzione segna un aumento di 141 mila tonn., giungendo a un totale di 1.343 mila tonnellate.

L'aumento dell'esportazione è notevole principalmente per il bacino slesiano (1.125 mila, cioè 123 tonn. in più di fronte al mese precedente). Dal bacino di Dabrowa furono esportate 216 mila tonn., cioè 17 mila in più, e da quello di Cracovia circa 2 mila tonn., cioè mille tonn. in più che nel settembre.

Delle suddette quantità furono esportate nell'ottobre: sui mercati nordici 626 mila tonn., con un aumento di 61 mila l. di fronte al mese precedente; su quelli degli Stati postbellici 382 mila l., cioè 37 mila in più; in altri paesi, compreso

il carbone per navi, 299 mila tonn., cioè 38 mila tonn. in più, ed alla libera città di Danzica 36 mila, cioè 5 mila tonn. in più.

La partecipazione di detti mercati nell'esportazione complessiva, confrontata con quella del mese precedente, si presenta in percentuali, come segue:

	Settembre	Ottobre
	1930	1930
Mercati nordici	47.00	46.61
Paesi Postbellici	28.70	28.45
Altri paesi	14.73	17.72
Danzica	2.58	2.68
Carbone per navi	6.99	4.54

Totale 100.00 100.00

Zapisujcie się
na członków Izby
Handlowej
Polsko-Italskiej

La spedizione media al giorno del carbon fossile all'estero è ammontata nell'ottobre, con 27 giornate lavorative, a circa 50 mila tonnellate, cioè a circa 4 mila in più di fronte al mese precedente, di 26 giornate lavorative.

Tale esportazione dal bacino slesiano fu di circa 42 mila tonn, cioè di 3,6 mila tonn, in più, e quella dal bacino di Dabrowa di circa 8 mila, cioè di 0,5 mila in più di fronte al mese precedente.

Lo scarico del carbone nei porti segna un aumento di 82 mila tonn, ammontando a 849 tonn, di cui 569 mila — cioè 87 mila tonn, in più in confronto al mese precedente nel porto di Danzica, e 280 mila, cioè 5 mila in meno, in quello di Gdynia.

II. MERCATO DEI MANUFATTI DI SETA NATURALE IN POLONIA

(Rynek wyrobów jedwabnych w Polsce).

Produzione.

Fino a qualche anno addietro in Polonia non si producevano né filati né tessuti di seta. Attualmente esistono a Lodz alcune fabbriche che producono due tipi di seta: crepe di Chine e crepe satin, che però per la loro rifinitura e tintura vengono spediti in Svizzera.

Le fabbriche nuove che stanno sorgendo in questi ultimi tempi, di cui una a Varsavia, produrranno tutte le qualità di seta naturale. La produzione polacca copre presently, in media, l'80% del consumo interno di detti due articoli.

Per contro non si producono in Polonia filati di seta che sono importati dall'Italia, dalla Francia e dal Giappone. Nelle imprese polacche sono interessate le industrie francesi e svizzere che procedono ora alla costruzione di nuovi impianti.

Andamento dell'importazione.

L'importazione di seta naturale e di suoi manufatti ha segnato, nel biennio 1928—1929, il seguente andamento:

	1928		1929	
	Q.li	Migl. Zloty	Q.li	Migl. Zloty
Seta greggia Tot.	242	2.796	577	6.389
Principali provenienze:				
Italia	117		319	
Svizzera	102		182	
Borra di seta Tot.	1.476	5.912	1.109	5.388
Principali provenienze:				
Italia	60		274	
Svizzera	979		479	
Francia	359		272	
Germania	61		107	
Filati di catena (organzino) e trama di seta greggia Tot.	410	4.280	922	6.074
Principali provenienze:				
Italia	211		367	
Svizzera	193		190	

Il notevole aumento nell'importazione di filati di seta starebbe a indicare lo sviluppo conseguito dall'industria serica polacca.

Il nostro Paese si è avvantaggiato nelle forniture di tutte le tre categorie di prodotti più sopra indicati.

Nei primi 5 mesi del 1930 l'importazione di borra di seta e stala di 256 q.li per un valore di 1,5 milioni di zloty, rispetto a 369 q.li e 2,1 milioni di zloty nel corrispondente periodo del 1929. La partecipazione italiana ammontò a 92 q.li.

Tessuti, tulles, e foulards di seta non specialmente nominati . . . Tot.

Principali provenienze:

Italia	64	30
Francia	1.174	824
Austria	668	393
Svizzera	324	1.372

Scialli e tessuti, nastri, trecce, ecc. di mezza seta Tot.

Principali provenienze:

Francia	33	36
Austria	31	40
Cecoslovacchia	32	36
Svizzera	13	21

L'importazione di velluti e peluches di seta ha segnato, nel 1929, 8 q.li per un valore di 169 migliaia di zloty, contro 13 q.li e 282 migliaia di zloty nel 1928. Principali fornitori risultano: la Francia con 4 q.li e l'Austria con 3 q.li.

Alle forniture degli stessi prodotti ma di mezza seta che ammontarono a 13 q.li e 174 migliaia di zloty, contro 15 q.li e 189 migliaia di zloty, hanno concorso la Francia, l'Austria, la Germania e la Cecoslovacchia.

	1928		1929	
	Q.li	Migl. Zloty	Q.li	Migl. Zloty
Seta greggia Tot.	242	2.796	577	6.389
Principali provenienze:				
Italia	117		319	
Svizzera	102		182	
Borra di seta Tot.	1.476	5.912	1.109	5.388
Principali provenienze:				
Italia	60		274	
Svizzera	979		479	
Francia	359		272	
Germania	61		107	
Filati di catena (organzino) e trama di seta greggia Tot.	410	4.280	922	6.074
Principali provenienze:				
Italia	211		367	
Svizzera	193		190	

La Polonia ha importato durante detto periodo filati di seta greggia per 401 q.li e 4,2 milioni di zloty, contro 223 q.li e 2,4 milioni di zloty nei primi 5 mesi del 1929. Le nostre forniture hanno segnato la cifra di 267 q.li.

La parte assolutamente preponderante dell'importazione delle varie categorie di seterie è costituita da tessuti, tulles e foulards di seta non specialmente nominati, come risulta dai seguenti dati:

	1928		1929	
	Q.li	Migl. Zloty	Q.li	Migl. Zloty
Tessuti, tulles, e foulards di seta non specialmente nominati . . . Tot.	2.099	36.397	2.680	48.825
Principali provenienze:				
Italia	64	30		
Francia	1.174	824		
Austria	668	393		
Svizzera	324	1.372		
Scialli e tessuti, nastri, trecce, ecc. di mezza seta Tot.	142	1.458	148	1.374
Principali provenienze:				
Francia	33	36		
Austria	31	40		
Cecoslovacchia	32	36		
Svizzera	13	21		

La Polonia ha importato inoltre, nel 1929, garza per stacci per 20 q.li e 1,1 mil. di zloty, di fronte a 29 q.li e 1,4 mil. di zloty nell'annata precedente. La quasi totalità delle forniture spetta alla Svizzera con 194 q.li.

Nei primi 5 mesi dell'anno in corso l'importazione polacca di tulles e foulards di seta ha raggiunto la cifra di 1277 q.li per un valore di 23,8 milioni di zloty contro 997 q.li e 18,3 milioni di zloty nel 1929.

Il concorso italiano ha segnato una cifra molto modesta (8 q.li).

Consumo e concorrenza.

I tipi di filati maggiormente richiesti dalla clientela polacca sono quelli semplici e quelli ritorti a 2 o 3 capi. Fra i tessuti più richiesti dal mercato polacco accenniamo al crepe Georgette e al crepe Japon stampati che si importano dall'estero.

Oltre alla concorrenza della rilevante produzione locale, la nostra industria incontra quella delle fabbriche francesi e svizzere meglio conosciute presso il commercio del ramo e preferite, in quanto la merce proveniente dalla Svizzera e dalla Francia è venduta franco Varsavia, sdoganata.

In tale maniera gli importatori hanno la possibilità di pagare il dazio, che rappresenta circa il 40% del valore della merce, unitamente alla fattura, alla scadenza delle tratte accettate a 6 fino a 9 mesi.

Indicazioni commerciali.

L'imballaggio usato sia per i filati che per i tessuti e quello in casse. Il condizionamento è il seguente: per i filati, 36 pacchi per cassa (ognuno del peso di 4½ kg); per i tessuti, 50 pezzi per cassa.

Le vendite si effettuano comunemente a mezzo di rappresentanti, presso i quali sono costituiti dei depositi di merce che è venduta in conto commissione.

Il centro più importante di vendita è la piazza di Varsavia, dalla quale so-

no rifornite tutte le altre città. Lodz stessa, dove sono accentrata quasi tutte le fabbriche di seta naturale, acquista dai grossisti o dagli importatori di Varsavia.

Generalmente sono concessi, da parte dei produttori svizzeri, dei crediti cambiari a 6 mesi, mentre le fabbriche francesi accordano gli stessi crediti a 9 mesi.

I prezzi di vendita praticati nel secondo trimestre dell'anno in corso per alcuni dei più importanti tipi di seterie sono stati i seguenti:

Crepe satin del peso di 100 g al m ²	Dollari 2.60 al metro
" " 70	2.—
" de Chine " 70	1.30
" " 50	0.95
" " 60	1.60
" " 50	1.30
" " 40	1.—

Trattamento doganale.

L'importazione di seta e seterie in

Polonia è soggetta al seguente trattamento doganale:

N. della tariffa dog. polacca	Denominazione della merce	Dazio in Zloty per 100 kg
185	Filati di seta naturale:	
	1) ritorti oppure di organzino e trama di seta greggia:	
	a) non imbianchiti né tinti	210.60
	b) imbianchiti e tinti	202.50
	2) a) filati di borra di seta, a 1 o più capi, anche con aggiunta di altri filati:	
	I — non tinti	245.70
	II — tinti	546.—
	b) filati di borra di seta di color bruno chiaro, senza aggiunta di altri filati, semplici o ritorti	108.80
195	Seterie: tessuti foulards, nastri, lules, peluches, garze.	
	1) tessuti tules, crepes, voiles, mussine foulards non stampati del peso per mq:	
	a) di 50 gr. e meno	77.40
	b) di oltre 50 gr., compresi i velluti di seta	7,709.60
	2) nastri di seta pesanti per mq:	
	a) 50 gr. o meno	1,040.—
	b) oltre 50 gr.	9,682.—
	3) peluches di seta	7,743.40
	5) garze per l'industria molitoria	600.—
166	Foulards di seta in pezzi, stampati	5,100.—
197	Tessuti e stoffe, velluti e peluches di mezza seta	5,000.—
205	Tessuti a maglia e passamani:	
	1) tessuti a maglia di seta:	
	a) di seta naturale	27,520.—
	2) idem, di mezza seta	13,760.—
	5) passamani:	
	a) di seta e mezza seta:	
	b) di seta naturale	20,640.—

L'importazione di seterie è soggetta a dazio. Vengono concessi dei contingenti d'importazione.

CONTROLLO DELLA PRODUZIONE E DEL COMMERCIO DI GRASSI E OLI COMMESTIBILI:

(Nadzor nad produkcją i handlem tłuszczami i olejami).

E' stata pubblicata nello *Dziennik Ustaw*, in data 31 luglio u. s., una ordi-

nanza del Ministero dell'Interno polacco, con la quale sono dettate norme circa il controllo della produzione e del commercio di grassi e oli commestibili.

Quali grassi commestibili sono considerati i seguenti prodotti: grassi animali fra cui in particolare strutto di maiale e strutto di volatili, oleomargarina, grassi consistenti di produzione animale o vegetale, grassi misti, e cose miscele dei predetti grassi.

Il burro non è soggetto alle disposizioni della presente ordinanza.

Sono considerati oli commestibili i seguenti oli: olio d'oliva, di sesamo, di soia, di lino, di ravizzone, di girasole, di papavero, di arachide, di granone, di canapa e gli altri oli che saranno stabiliti in sede di regolamento.

Norme concernenti l'importazione.

Tutti gli oli e grassi commestibili importati dall'estero debbono corrispondere, per quanto riguarda la loro qualità la forma dell'imballaggio e la loro denominazione, alle norme contenute nella predetta ordinanza.

Il nome del grasso o dell'olio potrà essere indicato, accanto alla denominazione polacca, anche nella lingua del paese di provenienza. Sull'imballaggio dovranno essere riprodotti il nome di questo ultimo paese e l'indirizzo del rappresentante polacco del produttore estero.

Non è ammessa l'importazione di grassi per l'alimentazione umana, quando essi provengono da animali morti di malattia.

I grassi animali importati dall'estero dovranno essere accompagnati, oltre che dai soliti documenti previsti per l'importazione, da un certificato sanitario.

Detto certificato dovrà stabilire:

a) che il grasso proviene da animali macellati in mattatoio, controllati da un veterinario e che gli animali sono stati visitati da quest'ultimo prima e dopo la macellazione, e che la carne e stata trovata adatta alla alimentazione umana;

b) che il luogo di provenienza degli animali è immune da malattie contagiose del bestiame;

c) esso debba inoltre contenere delle indicazioni circa la provenienza, la categoria e la composizione del grasso.

I certificati sanitari potranno essere rilasciati nella lingua del Paese di provenienza del grasso; in tal caso sarà necessario accludere una traduzione polacca.

Occorre inoltre chiedere la vidimazione consolare dei certificati di cui si tratta.

All'atto dell'importazione dei grassi e oli commestibili, saranno prelevati dei campioni, agli effetti dell'analisi praticata in un laboratorio chimico dello Stato. Le spese dell'analisi sono a carico dell'importatore.

La presente ordinanza entrerà in vigore sei mesi a partire dalla sua pubblicazione, e quindi in data 31 gennaio 1931.

INDUSTRIA DELL'ALLUMINIO IN POLONIA

(Przemysł aluminiowy w Polsce).

Produzione.

Esiste in Polonia un'industria, sorta di recente, per la lavorazione dell'alluminio che viene estratto da minerale estero importato. A questo riguardo interviene per presente che l'industria polacca lavora specialmente le argille, di cui vennero importate principalmente

dalla Germania e Cecoslovacchia tonn. 118.801 nel 1928 contro 113.541 nel 1927; vennero inoltre importati nel 1928 piccoli quantitativi di bauxite ed ossido di alluminio.

Gli impianti per la lavorazione dell'alluminio sorgono nel centro industriale di Katowice e la produzione annua tra grezzo e semilavorato sembra si aggiri sulle 2.500 tonn.

Importazione.

L'industria polacca dell'alluminio, appena ai suoi inizi, non è in grado di soddisfare all'intero fabbisogno del mercato, per cui si ricorre ancora in misura

piuttosto notevole all'importazione dall'estero. Questa figurava, infatti, per l'alluminio grezzo e semilavorato, nel biennio 1927-28, per un valore superiore ai 5 milioni di zloty, segnando anzi nel 1928 un lieve aumento. Più accentuato è stato tale andamento nei quantitativi corrispondenti, passati da 7 a 11 mila q.li, di cui circa il 50% è rappresentato da alluminio in pani, barre e lingotti, il 40% da alluminio in lamiera ed il rimanente da metallo in blocchi, fili e foglie.

Diamo qui di seguito il dettaglio di questo commercio per le principali voci nel triennio 1926-28, con la indicazione dei principali paesi di provenienza.

	1926	1927	1928	1929
Alluminio in pani, barre e lingotti Tot Migl. ZL	300	1.065	2.323	2.584
Q.li	984	5.360	6.533	6.312
Principali provenienze:	(migliaia quintali)			
Germania	764	1.833	1.035	
Cecoslovacchia	131	28		
Austria	74	650	970	
Francia	1	180	620	
Belgio	—	—	409	
Svizzera	—	—	545	

Ad un forte aumento nei quantitativi ha corrisposto nel 1928 una contrazione nei valori: occupa il primo posto tra i Paesi fornitori la Germania che figura però in detto anno cifre in diminuzione; un progresso relativamente notevole registrano i quantitativi dell'Austria ed appaiono per la prima volta nel 1928 con cifre abbastanza importanti Francia, Svizzera e Belgio.

L'anno 1929 ha segnato con 6.212 q.li ed un valore di 2.588 migl. zloty un aumento in confronto all'anno precedente.

L'importazione di alluminio in lamiera è passata nel decorso biennio da 3.996 q.li a 3.089 q.li e per valori da 2.092 a 1.566 migl. zloty; i maggiori quantitativi vennero forniti nel 1928 dalla Germania (1.626 q.li) e dalla Francia (1.162 q.li).

Con cifre sempre più importanti figura in questi ultimi anni anche l'importazione polacca di lavori di alluminio, il cui commercio ha rappresentato nel 1929 un quantitativo complessivo di 1.289 q.li contro 1.222 nell'anno precedente, figurando inoltre contratto nei valori in questi anni da 1.360 a 1.320 migl. zloty fornirono i maggiori quantitativi la Cecoslovacchia (437 q.li) e la Germania (351 q.li).

Trattamento doganale.

Le tariffe doganali polacche danno per i suddetti prodotti i seguenti dazi: Alluminio e sue leghe:

a) in pani, barre colate, catodi, dadi e pallette	3,20
b) in trucioli, limalure e rottami	esenti

Alluminio in verghe, lastre, anche levigato e polito, o con disegni impressi a stampa come pure in lastre greggie, incurvate o pressate, di qualsiasi sezione e lunghezza, dello spessore di:

0,5 mm. e più	62,40
meno di 0,5 mm. e fino a 0,33 mm. incl.	70,20
meno di 0,33 mm.	87,10

Oltre i dazi suddetti sono dovuti diritti minori di sdoganamento, tra cui rilevante la «tassa di manipolazione» del 10% dei dazi.

LA COLTURA DELLE SEMENTI DI BARBABIETOLE DA ZUCCHERO IN POLONIA.

(Hodowla nasion buraków cukrowych w Polsce).

Le prime piantagioni più importanti sia di barbabietole da zucchero che di qualsiasi altra pianta si sono fatte in Polonia nel periodo dal 1870 al 1878 cioè contemporaneamente alle prime piantagioni della Germania e della Svezia.

I coltivatori polacchi crearono un metodo di lavoro proprio il quale diede i migliori risultati, ma essi non abbastanza soddisfatti si occupano oggi non soltanto di raggiungere nelle selezioni un'ottima sostanza saccarifera, ma tendono anche a coltivare piante resistenti alle malattie e di lunga conservazione.

Gli agricoltori francesi, inglesi e danesi escursionisti in Polonia ed i partecipanti all'undecimo congresso interna-

zionale degli agricoltori nel 1925 constatarono l'alto livello raggiunto dalla scienza tecnica polacca, nel campo del miglioramento delle piante da coltivazione.

Ultimamente durante la riunione della Federazione Internazionale dei Colliatori, che ebbe luogo a Roma nel 1927, ci si è formata l'opinione che la coltivazione polacca delle sementi di barbabietole da zucchero si trovi oggi al primo posto.

Queste sementi provenienti dalle 4 prime e più importanti ditte polacche che rappresentano approssimativamente l'80% della produzione ed il 95% dell'esportazione polacca di barbabietole da zucchero, danno barbabietole di un contenuto saccarifero di 0,5% maggiore di quelle della Ditta Rabethge, Giesecke che è la più conosciuta in Germania in questo ramo e che copre quasi la metà del fabbisogno mondiale di sementi di barbabietole da zucchero.

Prima della guerra i paesi importatori di sementi di barbabietole da zucchero soddisfacevano il loro fabbisogno con le sementi tedesche; la Polonia medesima comprava in Germania quasi il 5% del fabbisogno degli zuccherifici polacchi che si trovavano sul territorio dell'attuale Repubblica Polacca.

La produzione delle sementi di barbabietole da zucchero si è sviluppata in Polonia da 1500 tonn. nel 1921 fino a 10.000 tonn. di un valore di 2.400.000 dollari nel 1927, aumentando del 10% per gli anni seguenti; come paragone accenniamo che la produzione mondiale era di 70.000 tonn.

Oggi dunque ad eccezione di qualche vagone importato, le piantagioni polacche non soltanto soddisfanno totalmente il fabbisogno del paese che è di 5% milioni di kg. all'anno, ma contribuiscono anche all'esportazione in più della metà.

L'importazione e l'esportazione delle sementi polacche di barbabietole da zucchero sono state negli ultimi 9 anni come segue:

Anni	Esportazione Tonn.	Importazione Tonn.
1921	33	126
1922	201	78
1923	626	179
1924	1960	156
1925	2701	186
1926	2994	130
1927	4300	54
1928	3449,4	218,8
1929	4919,5	244,9

Lo specchio qui sopra dimostra la rapidità dell'aumento dell'esportazione di queste sementi che è salita nel periodo ai 9 anni da 33 a 5000 tonnellate circa.

L'INDUSTRIA DELLO ZINCO IN POLONIA.

(Przemysł cynkowy w Polsce).

L'industria polacca dello zinco occupa la tale produzione il terzo posto nel mondo, segue cioè gli Stati Uniti ed il Belgio.

La produzione delle fonderie polacche è di circa l'11% della produzione mondiale. I centri principali si trovano in Isolezia a cui appartiene circa l'85% della produzione polacca.

La produzione annualmente aumenta, così pure le esportazioni.

	Prod.	Tonnelle Consumo interno	Esportaz.
1925	1125	30.3	62.1
1926	121.7	13.2	92.5
1927	149.0	19.9	105.4
1928	159.1	23.0	112.6
1929	166.3	26.1	118.1

La Germania occupa il primo posto fra i compratori di zinco polacco; l'ultimo anno comperò più della metà delle esportazioni polacche. Nel 1929 la Russia ha figurato fra i più grandi compratori e durante quest'anno ha piazzato parecchie ordinazioni.

MERCATO DEI MATERIALI RADIOFONICI IN POLONIA

(Rynek materiałów radiotechnicznych w Polsce)

L'industria radiotecnica polacca ha realizzato notevoli progressi ed oggi si

contano circa 20 stabilimenti di una certa importanza, accanto ai quali sussiste una serie di piccoli impianti di trascurabile entità.

La produzione e nella maggior parte accentrata in due grandi fabbriche di Varsavia, una delle quali, filiazione della Marconi Wireless C. Ltd. di Londra, produce circa 15.000 apparecchi radiofonici all'anno, occupando 300 operai, mentre la produzione del secondo stabilimento si aggira intorno alle 5.000 unità, impiegando 125 operai.

Detti due stabilimenti assorbono all'incirca i quattro quinti della produzione complessiva che può essere stimata a circa 25.000 apparecchi radiofonici all'anno, per un valore approssimativo di 12 milioni di Zloty.

La capacità produttiva dell'industria locale è però sfruttata solamente in parte. Si riscontra quindi tuttora una importazione considerevole di materiali radiofonici.

Andamento dell'importazione.

L'importazione polacca dei materiali in parola ha avuto, nell'ultimo triennio il seguente andamento:

	1927		1928		1929	
	Q.li	Migl. Zloty	Q.li	Migl. Zloty	Q.li	Migl. Zloty
Lampade radiotecniche . . Tot.	102	2.469	97	3.103	70	2.419
Principali provenienze:						
Germania		22		22		30
Olanda		60		67		28
Apparecchi radiofonici e radiotelegrafici e loro parti . . Tot.	2.958	9.036	2.015	7.888	1.667	7.110

Principali provenienze:			
Germania	1.757	1.976	913
Olanda	114	267	442
Austria	203	180	114
Cecoslovacchia	78	—	10
Inghilterra	72	38	29
Francia	84	34	20

Per quanto dette cifre presentino ancora una considerevole importanza, si nota tuttavia nell'importazione una tendenza alla diminuzione, che è da ascrivere in prima linea all'accresciuta produzione locale.

L'importazione è stata costituita, nel 1928, per 343 q.li e 1.4 milioni di Zloty da apparecchi completi e per 1.673 q.li e 6.5 milioni di Zloty da parti staccate di apparecchi radiofonici e radiotelegrafici. Le rispettive cifre erano state, nel 1927, di 276 q.li, per un valore di 1.4 milioni di Zloty e 2.082 q.li, per un valore di 7.1 milioni di Zloty.

Principale fornitrice di detti articoli figura la Germania, che ha venduto nel 1928 apparecchi completi per 261 q.li, e loro parti per 1.117 q.li.

Al secondo posto troviamo tra i for-

nitori di detti apparecchi l'Inghilterra con 38 q.li, seguita dall'Austria con 17 q.li, mentre per le parti staccate di apparecchi radiofonici la più forte concorrente della Germania è stata l'Olanda con 267 q.li. Il terzo posto nelle forniture è stato occupato dall'Austria con 169 q.li.

Nel primo trimestre del 1930 si è avuta una importazione di lampade radiotecniche per 36 q.li e per un valore di 1.4 milioni di Zloty, contro 16 q.li per 492 migliaia di Zloty nel corrispondente periodo del 1929. L'importazione di apparecchi radiofonici e radiotelegrafici e loro parti è stata di 587 q.li per un valore di 2.5 milioni di Zloty, rispetto a 443 q.li e 1.9 milioni di Zloty.

Va notato, inoltre, che alcune parti staccate di apparecchi radiofonici, che

all'importazione non sono dichiarate come destinate a tale scopo, figurano sparse fra varie altre voci, così ad esempio per le batterie di accumulatori, le pile elettriche, i cordoncini, i trasformatori e simili.

Consumo.

La diffusione degli apparecchi radiorecettori va aumentando rapidamente in Polonia. Al 1° aprile 1929 il numero degli abbonati alle radiosudizioni raggiunse la cifra di 202.561, con un aumento del 350%, rispetto al 1° gennaio dello stesso anno.

Il tipo di apparecchio maggiormente richiesto per il passato era quello a galena, che trova tuttora facile collocamento; va pure diffondendosi ora l'uso di apparecchi più potenti, a 3 o 4 valvole termioniche, il più delle volte schermate tipo "Marconi" o "Philips", che consentono la ricezione dei programmi delle stazioni estere.

Nelle città si usano quasi esclusivamente apparecchi ad alimentazione diretta, mediante riduttore di pila, con attacco diretto alla corrente elettrica, il cui voltaggio è di solito di 220 volti, 50 periodi, oppure di 200 volti, 50 periodi.

Nelle campagne sono invece più usati gli apparecchi con batteria.

Per la ricezione sono maggiormente impiegate le antenne, anziché i quadri, essendo più a buon mercato. Pure rilevante è la domanda di apparecchi per radiosudizioni grammofoniche.

Per gli apparecchi a galena sono richieste le cuffie, di regola nei tipi migliori, mentre per gli apparecchi più potenti a valvole si usano allo-parlanti o diffusori.

Stazioni polacche trasmettenti.

Le stazioni polacche radiotrasmettenti sono ora in numero di sette, e presentano le seguenti caratteristiche:

1° *Stazione di Varsavia*: 18 kw. d'antenna e lunghezza d'onda di 214 m. Delta stazione e provvisoria e sarà sostituita dalla nuova stazione, attualmente in corso di costruzione, e che si prevede sarà ultimata entro il dicembre dell'anno in corso. Essa avrà 120 kw. di antenna ed una lunghezza d'onda di 1.414 m.

2° *Stazione di Leopoli*: 2 kw. di antenna e lunghezza d'onda di 234 m. Anche questa è provvisoria e verrà rimpiazzata entro l'anno da una nuova stazione che avrà 18 kw. d'antenna e 234 m. d'onda.

3° *Stazione di Cracovia*: 2 kw. di antenna e lunghezza d'onda di m. 312.

4° *Stazione di Katowice*: circa 12 kw. d'antenna e lunghezza d'onda di 408 m.

5° *Stazione di Poznań*: 2 kw. di antenna e lunghezza d'onda di 334 m.

6° *Stazione di Wilno*: piccola stazione provvisoria che sarà sostituita nel dicembre del corrente anno con un'altra della capacità di 18 kw. d'antenna ed una lunghezza d'onda di 385 m.

7° *Stazione di Lodz*: 2 kw. di antenna e lunghezza d'onda di circa 234 m.

Si prevede inoltre il prossimo impianto di una ottava stazione trasmittente a Toruń.

Tutte queste stazioni appartengono alla Società "Radio Polskie", la quale si occupa della diffusione radiofonica di programmi vari, generalmente apprezzati. In questa impresa è interessata pure l'industria inglese, in quanto gli apparecchi occorrenti vengono forniti esclusivamente dalla Marconi.

Le azioni della "Radio Polskie" sono per il 51% in mano dello Stato e per il 49% in mano dei privati.

Non esistono in Polonia sale di audizioni radiofoniche, ad eccezione di qualche caffè o ristorante che dispongono di apparecchi per radioaudizioni.

Solamente una delle fabbriche maggiori di materiale radiofonico, la quale ha in programma una intensificazione di produzione, da, di quando in quando, audizioni radiofoniche gratuite di propaganda nei suoi stabilimenti di Varsavia o nelle succursali di Katowice, Lodz, Cracovia, Bydgoszcz, Wilno e Leopoli.

Indicazioni commerciali.

La vendita dei materiali radiofonici importati dall'estero si effettua generalmente a mezzo di rappresentanti, presso i quali sono costituiti dei depositi.

In quanto alle condizioni di pagamento più in uso, rileviamo che si accordano di regola dei crediti cambiari che vanno da 3 a 6 mesi.

Al consumatore diretto è concesso di solito un credito cambiario per l'ammontare del 70% del prezzo di acquisto, con scadenza a 4 mesi, mentre il resto deve essere pagato per contanti.

Per ottenere il permesso per l'impianto di una stazione radiofonica ricevente, occorre presentare domanda all'Ufficio postale che rilascia l'autorizzazione gratuitamente e senza formalità alcuna. Il canone annuo di abbonamento alla "Polskie Radio" è di 36 zloty.

Prospettive per l'esportazione.

In Polonia sarebbe opportuno inviare dei viaggiatori di commercio muniti di campionario, al fine di far conoscere agli importatori polacchi la bontà dei prodotti italiani che sono tuttora sconosciuti sul mercato polacco, e che potrebbero trovare un buon collocamento, sempreché l'esportazione italiana fosse in grado di fronteggiare da una parte la concorrenza dell'industria locale, dall'altra quella delle principali imprese straniere e soprattutto germaniche e olandesi.

Trattamento doganale.

L'importazione del materiale radiofonico in Polonia è soggetta al seguente trattamento doganale:

Numero della tariffa doganale	Denominazione della merce	Dazio in Zloty per 100 kg.
169	29 Apparecchi per radiostazioni:	
	a) apparecchi completi	1.857 60
	b) parti staccate di detti apparecchi	1.238 40
20	c) lampade catodiche (radiotecniche)	8 000.—

Per godere del dazio convenzionale della voce 169 p. 29 a) e b), è necessario che le merci siano accompagnate dal relativo certificato d'origine.

Oltre a detti dazi, è dovuta una tassa di manipolazione del 10% del dazio stesso.

MERCATO DELLE CONSERVE DI POMODORO IN POLONIA

(Rynek konserw pomidorowych w Polsce)

Produzione

La produzione locale di conserve di pomodoro che fino a 4-5 anni addietro era molto scarsa, ha realizzato notevoli progressi, pur restando la qualità del prodotto polacco inferiore a quella delle conserve italiane.

La conserva fabbricata in Polonia è scolorita e di gusto alquanto insipido, poiché i pomodori non giungono a maturazione sulla pianta, ma vengono raccolti, nel mese di settembre, quando non so-

no ancora ben sviluppati, per essere collocati nelle serre, dove acquistano il colore. Nei territori vicini al confine romano, ove la maturazione trova condizioni più favorevoli, la qualità del pomodoro risulta migliore.

Le fabbriche locali, fino a due o tre anni addietro, producevano solamente la così detta "purée". Attualmente si fabbricano delle conserve più dense, un tipo cioè che rassomiglia al nostro estratto, ma che non è raffinato, contenendo ancora residui di bucce e molti semi. Alcune ditte cercano di migliorare il loro prodotto, tagliandolo con estratto di produzione italiana importato in fusti.

Andamento dell'importazione.

La statistica polacca considera le conserve di pomodoro in una voce globale denominata "condimenti e conserve non specialmente nominate".

L'importazione di detto gruppo di merci, nel triennio 1927-29, è stata la seguente:

1927	1928	1929
Q.li Migl. Zloty	Q.li Migl. Zloty	Q.li Migl. Zloty

Condimenti e conserve non specialmente nominate Tot.	240	450	1.987	1.449	2.036	1.120
--	-----	-----	-------	-------	-------	-------

Principali provenienze:

Italia	—	60	90
Svizzera	186	1.672	1.704
Inghilterra	—	105	72
Germania	41	70	—

Dalle cifre qui sopra riportate non risulta, pertanto, a quanto sia ammontata l'importazione di conserve di pomodoro negli ultimi anni.

Da informazioni attinte direttamente in Polonia, si può rilevare che la principale fornitrice del mercato polacco è stata l'Italia. Altri Stati non partecipano a detta importazione che in misura minima.

Consumo.

Il consumo di conserve di pomodoro che alcuni anni addietro era limitato alle classi abbienti, va ora sempre più estendendosi anche alle classi popolari.

La maggiore richiesta riflette la merce condizionata in scatole da 100 a 200 gr.

La produzione locale gode, mercè la

protezione doganale, di una posizione privilegiata e potendo essa mantenere i prezzi ad un livello molto basso, e in grado di esercitare una seria concorrenza alla merce italiana.

Indicazioni commerciali.

Gli importatori ed i commercianti polacchi acquistano di regola direttamente dai produttori. Le ditte italiane non hanno rappresentanti in Polonia, né inviano viaggiatori a visitare il mercato polacco.

Le condizioni di pagamento usate dal mercato in parola consistono nella concessione di un credito cambiario da 3 a 4 mesi.

LEGISLAZIONE DOGANALE

I prezzi per la campagna in corso non si conoscono ancora, dipendendo essi dall'andamento della campagna medesima in Italia.

Nel 1929 i prezzi per un quintale franco vagone partenza Italia oscillarono fra 180 e 280 lire, a seconda della qualità della merce e dei momenti della stagione.

Norme di carattere sanitario.

Secondo una apposita ordinanza del Ministero dell'Interno polacco, i recipienti, gli strumenti ed apparecchi impiegati nella produzione, nella conservazione, nella pesatura, nell'imballaggio ecc. dei generi alimentari e quindi anche delle conserve di pomodoro, possono essere colorati solamente con materie coloranti non nocive alla salute, espressamente esaminate in apposito elenco.

Inoltre, si possono impiegare le seguenti materie: a) solfato di bario e lacche di barite che non contengano biossido di bario e sali di bario solubili; b) ossido di cromo; c) cinabro; d) polveri metalliche di rame, stagno, zinco, alluminio e loro leghe; e) materie coloranti che non contengano arsenico e piombo e che sono impiegate nella lucidatura di recipienti e di smalto; f) materie coloranti che non contengano arsenico e piombo usato per vernici e lacche.

Trattamento doganale.

L'importazione di conserve di pomodoro in fusti assolve un dazio di 221 Zloty, quella in scatole di 258 Zloty per 100 kg.

In ambedue i casi va aggiunto al dazio il 10% per tassa di manipolazione.

Mentre l'importazione di conserve in fusti è libera, quella di conserve in scatole è soggetta, nei riflessi dell'Italia, a contingentamento.

Per detta categoria di conserve occorre quindi chiedere il permesso di importazione, producendo inoltre il certificato di origine, rilasciato da uno degli Istituti autorizzati al rilascio di detti certificati e munito di due visti del Consolato polacco. Il primo dei visti consta solamente nella provenienza della merce e l'altro è rilasciato allo scopo di ottenere la riduzione doganale.

Secondo una recente decisione del Ministero delle Finanze polacco, offrire agli Istituti suindicati, sono autorizzate ad emettere i certificati di origine anche le dogane del paese esportatore. In quest'ultimo caso il certificato è esente dal visto consolare e dai relativi diritti.

Della conserva in fusti si possono importare campioni soltanto pagando il relativo dazio. Per quanto riguarda quella in scatole, l'importazione è ammessa in franchigia doganale soltanto per singoli campioni del peso non superiore a 200 gr. per ciascuno; per quantità maggiori è richiesto il certificato di origine.

RIDUZIONE DEI DAZI DOGANALI D'IMPORTAZIONE

(Zmniejszenie cel przywzowowych).

In forza di un recente provvedimento del Ministro delle Finanze polacco, è stato stabilito quanto segue:

1) All'importazione:

a) delle macchine e degli apparecchi e non prodotti in Paese, qualora costituiscono parti staccate di arredamenti e completi, di nuova installazione, di stabilimenti industriali, o debbano servire

a diminuire i costi, oppure ad aumentare la produzione industriale o agricola, può applicarsi il dazio ridotto ammontante al 35% del dazio normale.

Il Ministero delle Finanze, d'intesa col Ministro dell'Industria e Commercio deciderà se la riduzione doganale possa essere concessa;

b) alle merci qui sotto elencate e applicato il dazio ridotto, il cui ammontare, in rapporto al dazio normale, è pari alla relativa percentuale, riportata nella tabella seguente:

N. della tariffa dog. polacca	Denominazione della merce.	in % del dazio norm.
62, p. 5	Semi di girasole, grani di girasole, importati dagli oleifici, dietro permesso del Ministero delle Finanze	esenti da dazio
71, p. 5 b) e c)	Elettrodi di carbone non fabbricati nel Paese, per la fabbricazione di soda caustica, di carbonio, di carburo di ferrosilicio e di altre leghe di ferro e di acciaio nobili, dietro permesso del Ministero delle Finanze	10
77, p. 2 e p. 6 b)	Bacchette di vetro incolore, bacchette di vetro colorato, tutte per la fabbricazione di vetro, dietro permesso del Ministero delle Finanze	30
77, p. 2	Tubi di vetro tirati a macchina, soffiati per la fabbricazione di ampolle, recipienti, ecc., nonché tubi di vetro di 40-90 mm. di diametro, spessore delle pareti 0,5-1 mm. per la fabbricazione di bottiglie "termos", dietro permesso del Ministero delle Finanze	30
108, p. 4	Acido nitrico concentrato superiore a 40° B; nitroso, miscela di acido nitrico e solforico	75
112, p. 25 b)	Permanganato di potassio per la fabbricazione dello zinco elettrolitico, dietro permesso del Ministero delle Finanze	20
119, p. 4	Benzoleide per la fabbricazione di materie coloranti sintetiche, dietro permesso del Ministero delle Finanze	15
148, p. 2 a)	Accessori e lavori in metalli preziosi nominati nella voce 148 p. 1 a) della tariffa doganale, per scopi scientifici e tecnici, dietro permesso del Ministero delle Finanze	esenti da dazio
148, p. 2	Filo di argento speciale, detto "topico", per la fabbricazione di apparecchi da sicurezza, dietro permesso del Ministero delle Finanze	20
160	Lastrine di alluminio per la produzione di esplosivi, dietro permesso del Ministero delle Finanze	20
175, p. 1 a) e b)	Bastimenti di mare da motore meccanico, ad eccezione di quelli separatamente nominati	10
175, p. 2 a) e b)	Navi ausiliarie per navigazione marittima	10
p. 3	Barche a motore:	
	a) barche da pesca	10
	b) tutte le altre tranne quelle di lusso	10
p. 4	Bastimenti di mare, senza motore meccanico, dock, pontoni, ecc.	
175, p. 7	a) I e I di ferro o di acciaio	10
	Draghe fluviali, dietro permesso del Ministero delle Finanze	10
p. 8 d)	Barche di diporto, se munite di chiglia rigida, e canotti da corsa, impellicciati, dietro permesso del Ministero delle Finanze	50
Nota 2	Montacarichi, elevatori, ecc., natanti. Impianti separatamente non nominati e non aventi qualità di navi, sono adognati in base al tonnellaggio lordo del natante, con l'aumento del 50% per gli impianti calcolato sul dazio generale normale.	
177, p. 3	Fibra vulcanizzata	30

N. della
tariffa dog.
polacca

Denominazione della merce.

* in %, del
dazio norm.

177, p. 6 b)	Carta di cui alla pos. 177, p. 6 b) II e III II e III e p. 11 a) e p. 11 a) e b). come anche carta foderata di tessuto p. 20 per la produzione della carta sensibile alla luce, dietro permesso del Ministero delle Finanze	20
187, p. 2	Tessuto di cotone greggio, contenente per ogni kg. di peso fino a 15 m. ² inclusivamente per la fabbricazione di pneumatici per automobili, dietro permesso del Ministero delle Finanze	30
187, p. 2	Tessuto di cotone greggio combinato con satin, contenente fino a 15 m. ² per ogni kg. di peso, per la produzione di velvets, dietro permesso del Ministero delle Finanze	30

Le disposizioni di cui sopra resteranno in vigore dal 1° luglio corr. al 31 dicembre p. v.

Per quanto riguarda le merci sogget-

te ai dazi massimi, il dazio ridotto sarà applicato nella misura della relativa percentuale del dazio massimo.

I DAZI NEL TRATTATO DI COMMERCIO E DI NAVIGAZIONE CON LA ROMANIA

(Cia w traktacie handlowym z Rumunja).

È stato pubblicato nel „Monitor Polski” del 5 agosto corr. il testo del Trattato di commercio e di navigazione polacco-romeno, firmato recentemente a Varsavia.

La Polonia ha accordato a favore dell'importazione dalla Romania le agevolazioni doganali contenute nell'elenco che segue.

Avvertiamo che le riduzioni di dazi stabilite dal nuovo Trattato sono riprodotte in caratteri corsivi, mentre gli eventuali vincoli della tariffa doganale sono indicati in caratteri normali.

Elenco delle agevolazioni doganali accordate dalla Polonia a favore della Romania.

Num. tar. dog. romena	Denominazione della merce	Dazio in Zloty per 100 kg.
Cereali e legumi.		
ex 1 p. 1-c	Miglio	8
ex 1 p. 2-a	Lenticchie	esenti
ex 1 p. 2-b	Fagioli	6

Ortaggi.

ex 5 p. 1-c	Cavoli, dal 1° luglio a tutto febbraio	esenti (*)
ex 5 p. 1-e	Cipolle, dal 1° agosto al 31 dicembre	10
ex 5 p. 1-e	Aglio	15
ex 5 p. 5	Cocomeri, dal 1° luglio al 31 agosto	15
ex 5 p. 6-a	Pomodori, dal 5 luglio al 15 agosto	40 (lordo)
ex 5 p. 6-a	Cetrioli, dal 15 giugno al 31 ottobre	10
ex 5 p. 6-a	Meloni, dal 1 luglio al 31 agosto	100 (lordo)

Si aggiunge la seguente nota: il granturco fresco in pannochie assolve il dazio previsto per i grani di granturco di cui alla voce 1.

ex 6 p. 1	Mele d'ogni specie:	
	a) alla rinfusa, in recipienti d'ogni genere, del peso superiore a 40 kg. ad eccezione delle mele incartate, anche ordinate, dal 1° agosto al 15 novembre	18
ex 6 p. 1	b) in imballaggi d'ogni specie, del peso da 40 a 15 kg. e in recipienti d'ogni genere del peso superiore a 40 kg. contenenti mele incartate, anche ordinate, dal 1° agosto al 31 ottobre	55 (lordo)
ex 6 p. 2	c) inferiore a 15 kg., dal 1° agosto al 31 ottobre	100 (lordo)
	Pere d'ogni specie:	
	a) in imballaggi d'ogni genere, del peso superiore a 15 kg., dal 1° luglio al 15 settembre	30 „
	b) in imballaggi del peso di 15 kg. o meno, dal 1° luglio al 15 settembre	160 „

Angelo Gastelletti

CHIASO

(Szwajcarja)

CASA DI SPEDIZIONE
SPECIALIZZATA NEL

TRAFFICO FRA
LA POLONIA E L'ITALIA

DOM EKSPEDYCYJNY
SPECJALNOŚĆ:

WYMIANA HANDLOWA
MIĘDZY POLSKĄ A ITALJĄ

AUMENTO DEI DAZI D'IMPORTAZIONE.

(Zwyżka cel przywozowych).

Secondo notizie desunte dalla stampa periodica estera, sono stati stabiliti i seguenti dazi:

	Zloty per 100 kg
Frumento	17,50
Farina di frumento	25,50
Grasso di suini	100,—
Lardo greggio	60,—
Lardo disseccato	120,—

Il provvedimento in parola è entrato in vigore il 1° agosto corr.

CONTINGENTE DI IMPORTAZIONE
DI UVE DA TAVOLA DALLA
BULGARIA:

(Kontyngent na przywóz winogron stołowych z Bułgarii).

Secondo notizie desunte dalla stampa periodica bulgara, il governo polacco ha consentito ad aumentare, per l'anno corrente, il contingente di importazione di uve da tavola provenienti dalla Bulgaria, da 3.000 a 5.000 q.li.

DIVIETO D'IMPORTAZIONE DI COLLE.

(Zakaz przywozu kleju).

In virtù di un recente provvedimento del Consiglio dei Ministri polacco,

Num. tar. dog. romena	Denominazione della merce.	Dazio in Zloty per 100 kg.
ex 4 p. 2	c) in qualsiasi imballaggio, dal 16 settembre al 30 giugno Prugne d'ogni specie e prugne „Regina Claudia“ alla rinfusa o in imballaggi d'ogni genere	150 „ 12,15 „
ex 4 p. 6	Ciliege e visciole in imballaggi d'ogni specie Albicocche in imballaggi d'ogni specie fino al 1° gennaio 1934	16,20 „ 50 „
ex 7 p. 5	Uva fresca: a) dal 1° settembre al 30 novembre b) dal 1° al 31 agosto	45 „ 84 „
ex 11 p. 1	Frutta seche. Prugne seche: a) alla rinfusa o in imballaggi del peso superiore a 25 kg. b) in imballaggi pesanti da 25 a 10 kg. Noci Noci sgusciate (lorido)	34,40 68,80 80 sommato 144
ex 24 p. 2	Frutta sciropata: a) in imballaggi non ermeticamente chiusi, pesanti oltre 2 kg. compreso il peso dell'imballaggio immediato	300
ex 24 p. 5 b)	Sugo di frutta in imballaggi non ermeticamente chiusi compreso il peso dell'imballaggio immediato	52
ex 24 p. 6	Marmellata di prugne senza aggiunta di zucchero, compreso il peso dell'imballaggio immediato	35
ex 27 p. 1	Vino. Acquavite d'uva, accompagnata dal certificato d'origine del Ministero di Agricoltura romano: a) in fusti o in barili, compreso il loro peso b) in altri recipienti, compreso il peso dell'imballaggio immediato	400 533
ex 28	Vino d'uva:	
ex p. 1	Vino d'uva in fusti, in damigiane della capacità di 50 e più litri, della gradazione fino a 15 gradi inclusivi, compreso il peso dei fusti e delle damigiane	29
ex p. 2	Idem in recipienti diversi dalle damigiane di cui al punto 1°, non spumante, contenente fino a 15 gradi inclusivi, compreso il peso dell'imballaggio immediato	31
28-ex p. 2-b	Vini spumanti compreso il peso delle bottiglie	310
ex 35 p. 1	Formaggi. Formaggio di pecora del tipo cosiddetto Cascaoul, accompagnato dal certificato del Ministero dell'Agricoltura romano	30
ex 35 p. 3	Formaggio di pecora, così detto „Branza de Braila“, „Branza de Burdui“ e „Branza de Putina“	30
ex 39 p. 2	Foraggi. Panelli oleosi	essenti
ex 62 p. 5 d	Semi. Semi di senape	
ex 62 p. 5-e	Semi di zucca di girasole	3,25
ex 62 p. 5-f	Semi di canapa	1,80

Detti dazi sono applicabili con validità dal 25 luglio u. s., pure alle merci di origine e provenienza italiana, sempre in virtù della clausola della Nazione più favorita.

*) Secondo la vigente tariffa la franchigia doganale è stabilita dal 16 luglio al 31 maggio.

stato introdotto il divieto d'importazione per la colla, di cui alla voce 43, punto 4-5 della tariffa doganale.

RESTITUZIONE DI DAZI ALL'ESPORTAZIONE DI FULMICOTONE

(Zwrot dla przy wywozie bawełny strzelniczej).

In forza di un recente provvedimento del Ministero delle Finanze polacco, è stato disposto che all'esportazione di fulmicotone è accordata una restituzione di dazio nella misura di 93 Zloty per ogni 100 kg.

DAZIO DI IMPORTAZIONE RIDOTTO SULLO STRUTTO

(Zniżka dla przywozowego na szmalce).

A norma di una recente ordinanza del Ministero delle Finanze polacco, il dazio d'importazione sullo strutto greggio non raffinato, destinato alla produzione di strutto raffinato, è stato ridotto al 40% di quello normale.

L'applicazione di detta agevolazione avverrà con l'autorizzazione speciale del Ministero delle Finanze.

RESTITUZIONE DI DAZI ALL'ESPORTAZIONE DI CEREALI E LORO PRODOTTI

(Zwrot dla wywozowego na zboże i produkty z niego).

Secondo una recente ordinanza del Ministero delle Finanze polacco, è stato disposto che all'esportazione dei prodotti più sotto indicati debbono essere rimborsati i dazi pagati per i concimi e le materie ausiliarie importate dall'estero ed impiegate nella produzione di dette merci.

La restituzione avviene nella seguente misura:

	Zloty per 100 Kg
Orzo	4
Segala e frumento	6
Orzo perlato, malto e farine 12	

Il provvedimento di cui si tratta, è applicato dal 1° agosto corr. al 31 ottobre p. v.

RIMBORSO DI DAZI ALL'ESPORTAZIONE DI LARDI E PROSCIUTTI

(Zwrot dla przy wywozie słoniny i szynki).

Secondo un'ordinanza del Ministero delle Finanze polacco, pubblicata nello *Dziennik Ustaw* in data 31 luglio u. s., è stato disposto che all'esportazione di lardi e prosciutti, anche in imballaggi ermeticamente chiusi, è accordato un rimborso di dazio nella misura di 25 Zloty per 100 kg.

RESTITUZIONE DI DAZI DOGANALI ALL'ESPORTAZIONE DI PRODOTTI TESSILI

(Zwrot cla wywozowego na wyroby włókiennicze).

In forza di un provvedimento del Ministero delle Finanze, pubblicato nell

Dziennik Ustaw dell'11 giugno corr. è stata decretata la restituzione di dazi doganali, riscossi sulle materie prime ed accessorie impiegate nella produzione di vari prodotti tessili destinati alla esportazione.

Detto rimborso avverrà nella seguente misura:

Denominazione della Merce	Dazio in Zloty per 100 kg.	
	imbianchiti	tinti
1) Tessuti di cotone contententi oltre 15 mq. per 1 kg. ed aventi su un cm ² tra catena e trama:		
a) fino a 40 fili incl.	100	150
b) oltre 40 e fino a 70 fili incl.	300	350
c) oltre i 70 fili	450	500
2) Idem contententi oltre 10 e fino a 15 mq. inclusi per kg. ed aventi su un cm ² fra catena e trama:		
a) fino a 70 fili incl.	150	200
b) oltre 70 fili	250	300
3) Idem contententi oltre 4 e fino a 10 mq. per kg. ed aventi su un cm ² tra catena e trama:		
a) fino a 50 fili incl.	70	120
b) oltre 50 fili	120	170
4) Idem contententi fino a 4 mq. incl. per 1 kg.	50	90
5) Velluti di cotone, con striscie ed operati	110	160
6) Velluti di cotone a fondo unito	200	250
7) Tessuti di cotone a maglia, in pezza, prodotti di filo:		
a) fino al n. 38 incl.	80	130
b) da oltre il n. 38 e fino al n. 60 incl.	140	190
c) di oltre n. 60	230	250
8) Manufatti di cotone finiti, senza aggiunte, prodotti di filo:		
a) fino al n. 38 incl.	130	180
b) di oltre n. 38 e fino al n. 60 incl.	180	230
c) di oltre n. 38 e fino al n. 80 incl.	250	300
d) di oltre il n. 80	450	500
9) Idem, con aggiunta di tessuti, bottoni, ecc. prodotti di filo:		
a) fino al 38 incl.	150	200
b) di oltre il n. 38 e fino al 60 incl.	200	250
c) di oltre n. 60	280	330
10) Tende di cotone	60,—	
11) Tulle di cotone, pesanti per mq.:		
a) fino a 50 gr. incl.	520,—	
b) oltre 50 e fino a 75 gr. incl.	270,—	
c) oltre 75 gr.	240,—	
12) Tessuti di lana tinti	95,—	
13) Tessuti di mezza lana tinti	69,30	
14) Tessuti di seta artificiale tinti	61,60	
15) Tessuti di mezza seta tinti	51,50	
16) Tessuti e guide di juta, tinti	44,—	
17) Tessuti a maglia di lana, tinti	95,—	
18) Idem di mezza lana	69,30	
19) Idem di seta artificiale	51,50	
20) Idem di mezza seta	51,50	
21) Abiti di cotone tinti	51,50	
22) Idem di lana	95,—	
23) Idem di mezza lana	69,30	
24) Feltri di lana, tinti, in pezza	85,—	

Il provvedimento in parola è entrato in vigore il 16 giugno corr. e sarà

applicato fino al 31 marzo 1931.

DAZI DI ESPORTAZIONE PER LE PENNE E PIUME

(Cla wywozowa na pióra i puch).

In forza di un recente provvedimento del Ministero delle Finanze è stato stabilito il dazio di esportazione di Zloty 1.000 per 100 kg. le penne di qualsiasi specie.

La franchigia sarà accordata all'esportazione per le penne esportate con certificato rilasciato dal Ministero dell'Industria e Commercio.

Nello stesso tempo è stato introdotto un dazio di Zloty 3.000 per le piume di uccelli ed è stata stabilita la franchigia per le spedizioni munite di apposito certificato del Ministero dell'Industria e Com-

mercio.

RIDUZIONE DEL DAZIO D'IMPORTAZIONE DELLE SUSINE SECCHE

(Zniżka cla przywozowego na śliwki suszone).

Secondo notizie desunte dalla stampa periodica estera, tra il Governo polacco e quello jugoslavo sono avvenute delle trattative circa la conclusione di un accordo addizionale al trattato commerciale, in cui è previsto un dazio doganale di 20 Zloty per 100 kg. di susine secche in imballaggi superiori ai 70 kg., rispetto al dazio ora esistente di 34.40 Zloty per 100 kg.

Della riduzione, della quale potranno godere tutti gli Stati, che hanno concluso un trattato di commercio con la Polonia sulla base della Nazione più favorita, non è ancora entrata in vigore.

FIERE ED ESPOSIZIONI

VENEZIA ALL'ESPOSIZIONE DI POZNAN

(Wenecja na wystawie w Poznaniu).

Il 6 luglio a. c. si è inaugurata a Poznań, l'Esposizione Internazionale di trasporti e turismo.

Assistevano alla cerimonia S. E. il Ministro delle Comunicazioni di Polonia Alfonso Kühn, altri Ministri e sottosegretari, il Primate di Polonia Cardinale Hlond ed il signor De Lancher, Presidente del Congresso dell'Unione Internazionale dei trasporti. E' noto come a questa grande esposizione che raccolse le mostre della Francia, del Belgio, della Bulgaria, della Cecoslovacchia, della Grecia, dell'Ungheria, dell'Olanda, della Romania, della Norvegia, della Svezia e della Svizzera abbia partecipato anche l'Italia e, con singole mostre, i suoi porti più importanti.

All'inaugurazione assisteva pure, in rappresentanza dell'Italia S. E. Pennavaria, Sottosegretario alle Comunicazioni, accolto con singolari manifestazioni di cortesia dalle autorità polacche.

Dopo i discorsi ufficiali pronunciati dinanzi ad una folla di 2500 persone S. E. Kühn ha aperto l'esposizione tagliando il nastro simbolico, e liberando a volo un piccione viaggiatore a cui ne seguì uno stuolo di ben tremila, i quali si sparsero in tutte le direzioni. Ogni piccione portava questo gentile messaggio: «Che l'Esposizione Internazionale dei Trasporti e Turismo contribuisca al riavvicinamento ed alla stretta collaborazione di tutti i popoli».

Dopo la cerimonia, S. E. Kühn, i ministri ed i delegati esteri sono passati a visitare i padiglioni della Esposizione cominciando da quelli delle organizzazioni polacche e passando poi ai padiglioni esteri, dove furono ricevuti dai commissari dei singoli Governi.

Nel padiglione italiano, allestito per conto del Ministero delle Comunicazioni, i visitatori poterono ammirare quanto di più moderno esiste nel sistema

dei trasporti, sia come mezzi di propulsione, sia come veicoli. Vi sono, fra l'altro, due grandi locomotive a vapore del tipo italiano rapido, capaci di raggiungere i 130 chilometri all'ora e due locomotori elettrici trifasi della Ditta Bre da atti a toccare i 140 chilometri. Desti poi il più vivo interesse una stazione elettrica di trasformazione viaggiante, stazione che può sostituirsi in qualsiasi momento alle sostituzioni statiche di linea, mirabile insieme di congegni che fu sperimentato, usato e sviluppato in Europa soltanto dalle Ferrovie Italiane. Nel padiglione ci sono anche esemplari delle magnifiche carrozze tramviarie di Milano e Torino, a scatto automatico per la salita e la discesa delle persone, e i grandi autobus di Roma col sistema di apertura e chiusura ad aria compressa. Accanto a quella delle ferrovie sta la mostra della Confederazione italiana dei trasporti e dell'Enit, che ostenta grafici e vedute interessantissime.

Seguono le sezioni delle varie direzioni del Ministero delle Comunicazioni: Poste e Telegrafi, Marina mercantile e Ippolitato, con la rappresentazione del movimento delle ferrovie secondarie, delle reti automobilistiche, delle funicolari e funivie, ecc.

Nella sezione internazionale dei Porti e delle Comunicazioni Marittime, mentre la Polonia presenta alcuni nautici ed i fotografi del nuovo porto di Gdynia, e fotografie del porto di Danzica l'Italia figura con i padiglioni dei porti di Venezia, Genova, Trieste, Napoli e Piuma.

Il Provveditorato al Porto di Venezia ha montato un superbo salone di stile classico parato all'interno di stoffa di

Fortuny e decorato con mobili originali del XVI secolo offerti dalla Ditta Cesana, la quale pure ha prestato alcune vecchie giarre di terracotta, che riempiono graziosamente i vani delle finestre ed in cui sono piantate bellissime palme. L'illuminazione, di un tono caldo e suggestivo, è data da due grandi lumiere da muro di vetro di Murano a molti bracci offerte dalla ditta Cappellini. L'architettura del padiglione è ravvivata da colonne rostrate col Fascio littorio e da bassorilievi variamente ripetuti col leone di S. Marco in maestà e adante.

Nel mezzo della sala troneggia un plastico della città e della laguna dalla bocca del Porto di Lido al Porto Industriale, plastico che da un'esatta e insieme pittoresca visione del cammino delle navi, degli edifici, degli impianti della Marittima e di quelli di Marghera. Dello plastico, eseguito espressamente a Milano per l'esposizione, misura metri 10 per 7, ed è cosa perfettissima.

A maggiore attrattiva del visitatore vi sono fotografie a diapositive colorate riproducenti vedute particolari dell'attrezzamento del porto e le più belle e caratteristiche di Venezia, sicché lo Sland costituisce anche una opportuna propaganda turistica.

Si è pure curata la stampa di un opuscolo da distribuire ai visitatori, scritto in polacco e colla descrizione del porto e del suo attrezzamento nelle due sezioni della Marittima e di Marghera. Per non ingombrare soverchiamente la sala, sono stati eliminati questa volta tutti i quadri diagrammatici, visto dall'esperienza lo scarso interesse che essi destano nelle persone non tecniche.

Il padiglione veneziano, frequentato da una folla sempre rinnovantesi di ammiratori, è opera lodata dell'ing. Max Locatelli direttore tecnico del Provveditorato al Porto.

Dopo le mostre particolari degli altri grandi porti italiani, il Ministro Kühn, guidato dal commendatore Roscoe delegato generale per l'Italia della Esposizione, ha visitato anche la nostra mostra dell'aeronautica, in cui sono esposti vari modelli di veli e di motori Asso e un paracaduta italiano di nuova tipo, con la tenuta del paracaduta.

VARIE

ALTO RICONOSCIMENTO POLACCO DELLE ATTIVITÀ DI TRASPORTO ITALIANE

(Uznanie przez Polskę iłaskiej działalności przewozowej)

Il Governo polacco ha conferito alla "Confederazione nazionale lasciata dei trasporti terrestri e della navigazione interna" il Grand Prix per la sua partecipazione all'Esposizione di trasporti e turismo, che si è tenuta a Poznań.

Nell'importante manifestazione internazionale, che ha costituito un'ampia rassegna dello sviluppo e del perfezionamento tecnico delle attività di trasporto, la dimostrazione del progresso raggiunto dall'Italia è stata molto apprezzata ed ammirata, e nel quadro hanno degnamente figurato anche le aziende private. Oltre il Grand Prix alla Confederazione, sono stati infatti assegnati due diplomi d'onore, uno alle ferrovie nord Milano e uno all'Azienda tramviaria municipale di Torino.

CREDITO E FINANZE

SITUAZIONE DELLA BANCA DI POLONIA.

Spécifika	M i l i a r d i z ł o t y							
	31.X 1929	30.XI 1929	31.XII 1929	30.VII 1930	31.VIII 1930	20.IX 1930	30.IX 1930	10.X 1930
Oro	682 348	682 519	700 517	703 194	703 424	703 505	561 885	561 912
Argento	2 281	2 299	—	—	—	—	—	—
Valute, divise e altri crediti esteri:								
a) compresi nella copertura	412 021	422 832	418 571	221 773	225 728	176 242	321 853	297 110
b) non compresi nella copertura	100 280	94 151	107 577	110 702	119 249	120 497	115 229	117 313
Monete d'argento e divisionali	822	757	159	2 814	2 987	2 495	2 361	2 598
Portafoglio di sconto	744 901	721 017	704 220	610 681	616 489	654 123	704 758	720 830
Anticipazioni su titoli	74 931	74 791	76 947	74 359	79 547	73 874	79 740	73 893
Tesoro dello Stato	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Biglietti in circolazione	1 392 177	1 366 123	1 340 263	1 320 997	1 355 192	1 258 509	1 372 964	1 336 489
Obbligazioni pagabili immediatamente	411 505	414 247	467 855	242 410	242 531	272 020	192 142	205 908
Conti speciali del Tesoro dello Stato:								
a) conti di giro delle Casse dello Stato	271 904	266 957	260 125	84 591	93 049	87 345	64 126	46 919
b) altri conti di giro	114 518	119 660	177 404	128 815	123 764	160 049	99 241	134 254
c) conto dei fondi statali di credito	2 859	3 087	2 231	4 471	4 942	3 842	3 342	3 342
Conti speciali del Tesoro dello Stato	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000
Copertura % statutaria	60,80	62,21	61,89	59,16	58,15	57,47	56,47	55,67

Corso delle divise

UNITÀ	M E D I A M E N S I L E											
	C o r s o				Indice parità 100				Valore Rapp. risp. la parità			
	1930				1930				1930			
	VII	VIII	IX	X	VII	VIII	IX	X	VII	VIII	IX	X
	C o r s i d e l l a B o r s a d i V a r s a v i a											
1 lira sterlina . .	43.37	43.40	43.36	43.34	100,0	100,0	100,0	99,9	100,0	100,0	100,0	100,1
1 dollaro degli Stati Uniti	8.90	8.90	8.91	8.91	99,9	99,9	100,0	100,0	100,1	100,1	100,0	100,0
100 franchi francesi	35.07	35.05	35.03	35.00	100,4	100,4	100,3	100,2	99,8	99,8	99,7	99,8
100 „ belgi . .	124.55	124.65	124.43	124.43	100,5	100,6	100,4	100,4	99,5	99,4	99,6	99,6
100 „ svizzeri	173.17	173.27	173.11	173.23	100,7	100,7	100,7	100,7	99,3	99,3	99,3	99,3
100 lire italiane	46.70	46.69	46.72	46.71	99,5	99,5	99,6	99,6	100,5	100,5	100,4	100,4
100 fiorini olandesi .	358.57	359.06	359.35	359.55	100,1	100,2	100,3	100,4	99,9	99,8	99,7	99,6
100 corone svedesi	239.53	239.64	239.68	239.45	100,3	100,3	100,3	100,2	99,7	99,7	99,7	99,8
100 „ ceche .	26.44	26.43	26.47	26.46	100,1	100,1	100,2	100,2	99,9	99,9	99,8	99,8
100 schil. austriaci	125.88	125.94	125.94	125.82	100,4	100,4	100,4	100,3	99,6	99,6	99,6	99,7

IL SUCCESSO DELLA DITTA POLACCA ALL'ESPOSIZIONE INTERNAZIONALE A LIEGI, 1930.

Il Comitato del Jury dell'Esposizione Internazionale a Liegi, 1930, accordò il „Grand Prix" alla ben nota Ditta polacca **SANDOMIERSKO — WIELKOPOLSKA HODOWLA NASION (CULTURA DI SEMENTI DI SANDOMIERZ E POZNAN S. A.)**.

I semi di barbabietole da zucchero, esportati dalla ditta in parola, sono molto apprezzati e ricercati in Italia, e noti da molti anni da risultati eccellenti. La Ditta è rappresentata in Italia dal sig. **ETTORE BORA**, Genova, Piazza 5 Lampadi 14-121.

SUKCES FIRMY POLSKIEJ NA MIĘDZYNARODOWEJ WYSTAWIE W LEODJUM.

Sędziowski Komitet na Międzynarodowej wystawie w Leodjum 1930 r. przyznał „Grand Prix" znanej firmy nasiennej polskiej: **SANDOMIERSKO — WIELKOPOLSKA HODOWLA NASION, S. A.**

Nasiona buraków cukrowych, eksportowane przez Sandomiersko-Wielkopolską Hodowlę Nasion, S. A., cieszą się dużym popytem w Italji i znane są od szeregu lat z doskonałych rezultatów. Firma posiada swego przedstawiciela na Italję p. **ETTORE BORA**, Genua, Piazza 5 Lampadi 14-121.

KRONIKA

PRZEMYSŁ I HANDEL

UMOWA KONTYNGENTOWA POLSKO Włoska.

W Nr. 30 z 28 lipca r. ub. „Bolletino Informazioni Commerciale” czytamy, co następuje:

W dniu 22 lipca b. r. zostały zawarte między Italią a Polską dwie umowy handlowe, mianowicie: umowa weterynaryjna, mająca na celu wprowadzenie racjonalnych przepisów sanitarnych przy przywozie i wywozie bydła i przetworów mięsnych, oraz umowa, ustanawiająca

kontyngenty dla wzajemnego przywozu towarów, objętych dotychczas zakazem przywozu. Wspomniane umowy stanowią uzupełnienie umowy handlowej, zawartej między Italią a Polską w dniu 12 maja 1922 r. i regulującej stosunki gospodarcze między obydwoma państwami.

Niżej podajemy dla wiadomości sier zainteresowanych wykaz kontyngentów, ustanowionych dla wywozu z Italii do Polski oraz ważniejsze postanowienia, regulujące wydawanie dla wspomnianych kontyngentów pozwoleń przywozu.

Kontyngenty dla przywozu towarów włoskich do Polski.

		Kontyngent roczny
p. 2 a) 1	Wino: winogrona przywożone w okresie od 15 lutego do 15 czerwca	15,000
6 p. 1	Jabłka świeże, z wyjątkiem jabłek bez opakowania oraz przesyłanych w beczkach lub workach bez opakowania wewnętrznego	2,000
6 p. 2	Świeże owoce i jagody, z wyjątkiem przywożonych bez opakowania, wżgl. w beczkach lub w workach bez opakowania wewnętrznego	20,000
6 p. 4	Pomaracze i mandarynki	80,000
6 p. 6 i nota	Winogrona świeże	20,000
7 p. 1, 3, 6	Owoce i jagody suche lub suszone, niecukrzane, ze skazanych pozycji	20,000
i nota do p. 7	Chleb świętojański	25,000
10 p. 3	Orzechy włoskie i laskowe, z wymienionych w niniejszym pozycji	20
1 p. 1, 2, 3	Kapary, oliwki zielone i czarne	2,500
18 p. 2, 3.	Przyprawy stołowe i jarzyny w wodzie	
24 p. 2, 4 i nota do poz. 24.	Słodczyce, konfitury, marmelady, żelatyny owocowe, preparaty owocowe w proszku w pastylkach, cukrzane, jak również pastylki dla wyrobu wódek, likierów i innych napojów, owoce w likierze, araku, koniaku, owoce suszone w cukrze, czekolada i kakao suszone; konserwy z ananasa; cukrzane marmelady z owoców i jagód, soki owocowe z domieszką alkoholu	300
ex 27 p. 1	Wódki, destylaty winne	8,000
27 p. 1, 2	Wódki na pestkach wiśniowych, likiery, esencje, ekstrakty, esencje i etery owocowe z domieszką alkoholu, bez względu na jakość opakowania	700
35 p. 1	Wina winogronowe, owocowe i jagodowe	15,000
	Sery deserowe wykwinne przeznaczone na sprzedaż w detalu, w skrzynkach drewnianych, olowianych, blaszanych i t. p.	500
37 p. 2	Ryby wszelkiego rodzaju: marynowane, w oliwie, w occie, lasezowane przyprawami, sosami, korzeniami, lub przyrządzone w inny sposób, oddzielnie niewymienione w pudełkach i skrzynkach zamkniętych hermetycznie lub nie	4,000
56 p. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8.	Skóry na futra, z wyjątkiem skór niewyprawionych	200
67 p. 3 i nota i b.	Obuwie skórkowe i lakierowane	300
92 p. 11-c	Drzewka, krzewy, rośliny żywe kwitnące lub nie, rosnące w ziemi lub cięte, niezależnie od rodzaju opakowania; kwiaty, liście, wyroby z kwiatów i liści	800
119 p. 1, 2, 3	Kosmetyki, perfumy, mydła toaletowe i lecznicze, w stanie płynnym lub stałym, wszelkiego rodzaju mydła proszkowane	500

MOŻLIWOŚCI WYWOZU JEZEMCIE. NIA BROWARNEGO I SŁODU DO ITALII.

(Possibilità d'esportazione dell'orzo da birreria e del malto in Italia).

Zapoczątkowany w roku bieżącym proces kartelizacji przemysłu piwowarskiego i „zonifikacji”, czyli podziału klientów poszczególnych prowincji Itali i pomiędzy poszczególne koncerny piwowarskie przeprowadzany był w dalszym ciągu konsekwentnie i uważany był może w chwili obecnej, za rzecz dokonaną. I tak, największy browar mediolański „Birra Italia” wchłonił browar „Ambrosiana”, który produkował 40.000 hl. rocznie, a koncern „Peroni” w Rzymie wykupił browar „Birra Meridionale” w Neapolu. W Itali i istnieją dwie słodownie, a mianowicie: „Mallerie Romane” w Abezzano w okolicy Rzymu i w Vulpiano pod Murano. Ta ostatnia wyrabia w znacznych ilościach słód z jęczmienia bawarskiego i czeskiego, na rachunek kupców berlińskich, którzy słód ten dostarczają browarom lutejszym. Tak kombinacja podobno się opłaca, głównie ze względu na to, że cło od jęczmienia wynosi tylko 7 lirów złotych od q., a od słodu zaś 40 lirów złotych.

Tak słodownie jak i browary przygotowujące słód u siebie, zmuszone są przez rząd włoski do pokrywania częściowo swego zapotrzebowania jęczmieniem pochodzenia włoskiego, mimo że wydajność słodu jest mniejsza o 5 do 6% od czeskiego jęczmienia i że w zapachu słód z włoskiego jęczmienia jest o wiele mniej przyjemny. Zdaniem fachowców browarni jęczmień polski najlepszy gatunku byłby w stanie konkurować z jęczmieniem czeskim i bawarskim, gdyby została wykorzystana taryfa adriatycka przez Tryest.

Statystyka włoska wykazuje w przywozie jęczmienia za 1928 r. 4.695 ton za 5 565.105 lirów.

Według oficjalnej statystyki za 1928 r. sprowadzono do Polski 1 398 ton za 25.548 270 lir. Cło wynosi 40 lir. złotych od q.

Przy omiarach niezbędne jest podanie analizy ekstraktu słodowego według metody Balinga. W zeszłym roku Italia sprowadziła chmielu 3 372 q. za 2 069 781 lir. Zapotrzebowania powyższe pokrywała w 5/6 Czechołowacia i Niemcy, gdyż włoskie browary mają zupełnie zaufanie głównie do marek czeskich Saaz i Auscher i do marki niemieckiej Spall. Wprowadzenie chmielu nowego pochodzenia napotyka na trudności, ale wielką wytrwałość i długie zabiegi dobrze wprowadzonego agenta mogą stopniowo usunąć uprzedzenie do polskiego chmielu i otworzyć mu wejście do włoskiego browaru.

Kontyngent
roczny

MOŻLIWOŚCI ZBYTU MASŁA POL-
SKIEGO W ITALII

(Possibilita di smercio del burro polacco
in Italia).

173 p. 8.	Samochody osobowe	
173 p. 12.	Rowery	
173 p. 13.	Motocykle z częściami dodatkowymi (side-cars) lub bez side-cars do motocykli	10,000
173 nota.	Towary wymienione w powyższych pozycjach, wyłączenie Samochody osobowe zaopatrzone w karoserję z „coupe”	
177 p. 27.	Karty do gry	10
187 p. 3.	Tkaniny bawełniane bielone, wagi powyżej 1 kg. na 15m	
188 p. 2.	Tkaniny na meble	
188 p. 3.	Tkaniny bawełniane z apreturą, farbowane, tkane różno-kolorowymi nitkami, deseniowe, wagi powyżej 1 kg na 15 m ²	1,000
189.	Materiały aksaminowe, pluszowe, aksamitki, taśmy bawełniane — również w desenie	
xx 193.	Tkaniny konopne bielone, farbowane, w desenie drukowa-ny, tkane różnokolorowymi nitkami	600
195-196-197.	Tkaniny i wyroby z jedwabiu czystego i mieszanego — ze wskazanych tu pozycji	300
203 p. 1, 2, 3, 207, 108.	Kaszmiry, i t. p.	25
201	Dywany wełniane, etc.	50
208	Przedmioty wymienione w poz. 209 (bielizna, ubrania, kon-fekcje, kapelusze damskie i dziecięce, obuwie i t. p.)	200
209, nota 3 i noty ogól-ne do Nr. Nr. 183-209		
210 p. 1, 2, 4 i nota 2.	Kapelusze, czapki futrzane lub obramowane futrem	100,000
211 p. 1.	Parasolki, parasole, parasole-laski pokryte tkaniną jedwa-bną lub półjedwabną	50
11 p. 2 a)	Parasolki, parasole, parasole-laski, pokryte innymi tkani-nami, z pokryciem ozdobnem	
2214 p. 2.	Szkoło ziarniste, wyroby z szkła ziarnistego i t. p.	100
215-p 1, 2, 3, 4, 5, 6, a, b, c, e	Wyroby fantazyjne i toaletowe, w oprawie lub bez oprawy, zabawki	300

Kontyngenty dla wywozu do Italii.

Wódki i likiery	700
Tkaniny, konki, tiule haftowane: bawełniane, wełnia-ne, lniane, jedwabne	200
Dywany wełniane	100
Materiały wybuchowe	3000
Wyroby szklane i kryształowe	4000
Meble z drewna i poszczególne ich części	12,000
Gzysmy drewniane i podpórki do gzysmów	200
Perfumy i mydła pachnące	4,000
Kapelusze damskie ubierane	100
Szuczne kwiaty	30
Pióra ozdobne, obrobione	1000
Zabawki i lalki	

Obie strony zawierające traktat obowiązuja się wydawać pozwolenia przywozu, wbrew ustanowionym zakazom, w przeiągu 15 dni od daty złożenia odnośnych podań.

Podania winny być składane przez importera, wzgl. przez przedstawiciela eksportera (ekspedytora) w kraju przywożącym lub wywożącym. W ostatnio wy-mienionym wypadku winno być wskazane nazwisko, wzgl. firma importująca.

Podania te, o przdział kontyngentów mogą być również składane za pośred-nictwem odnośnej Ambassady.

Pozwolenia przywozu będą wydawane na imię importera, wzgl. na imię przed-

stawiciela eksportera (ekspedytora) w kraju przywożącym. Zasirzeża się jednak, iż przedstawiciele ci winni być pro-widlowo wpisani do rejestru handlowego w kraju przywożącym.

Pozwolenia przywozu wydawane będą na okres 3-miesięczny, licząc od daty ich wystawienia. Mogą one być przedłużone na okres dalszych trzech miesięcy nie podlegający już prolongacji. Podania o przedłużeniu winny być składane w ciągu 15 dni od daty upływu okresu ważności

Umowy dotyczące powyższych kon-tyngentów nabrały mocy z dnem 6 sierpnia b. r.

Północna Italia, zwłaszcza Lombardia i Emilia, produkują głównie dzięki sztucz-nemu nawadnianiu tak, tak znacznie ilu-szcie masła, że rynek italski nie potrzebuje właściwie żadnego dowozu masła z zagra-nicy. Najlepsze masło jest lombardzkie, znacznie lepsze od masła emilijskiego, mimo, że Emilia ma wyższe i bogatsze w witaminy trawy. Lombardzja natomiast ma lepiej urządzone mleczarnie i temu należy przypisać, iż masło lombardzkie należy do pierwszego, a emilijskie do drugiego gatunku. Jeżeli import masła mimo samowystarczalności istnieje, to dzieje się to jedynie w zależności od kon-junktur cen masła na rynku międzynarod-owym. Mleczarniom opłaca się się sprawa-dzać z zagranicy tańsze masło I gatunku, mieszając je z emilijskim dla potrzeb rynku krajowego, wysyłając zagranicę nadmiar masła, stworzonego przez import.

Dane statystyczne za rok 1929 wykaza-ują import masła 8.590 q. za Lit. 13.128.496, co oznacza znaczny spadek w porównaniu z rokiem 1928, w którym importowano 15.971 q. Naogół jednak roczny dowóz obraca się około 10.000 q. W roku 1929 Danja dostarczyła prawie połowę masła, bo 4.026 q., Argentyna 3.263 q., Francja 548 q., a inne kraje tylko 751 q. W latach poprzednich każ-de za zapotrzebowanie italskie pokrywa-ła prawie wyłącznie Francja. Konjunk-tura rynkowa w roku 1929 była więc korzystniejsza dla Danji i Argentyny, które wyrugowały prawie całkowicie francuskie masło z Italji, jako za drogie. Również w roku bieżącym Danja jest głównym dostawcą masła. Ukazywały się też po raz pierwszy 2 wagony pol-skiego masła.

Tęgoroczny dowóz z zagranicy masła nie przewyższy według przewidywań ze-sztoroczny.

Eksport masła z Italji, jak zwykle, i w roku 1929 szedł głównie do Szwaj-carii (połowa całego eksportu — prze-ważnie z Emilji, do przetapiania), tro-chę do Słanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, natomiast należy podkreślić, że zupełnie pominięty jest rynek angiel-ski.

Razem Italia wywozila w roku 1929 masła świeżego 6.682 - za 9.958.113 li-rów, masła solonego 2.191 q. za 1.868.386 lirów.

Import masła odbywa się w kwiet-niu, maju i czerwcu, to jest w czasie konserwowania masła, oraz w listopadzie i grudniu, jeżeli się przewiduje, że porobione konserwy będą niewystarczają-ce na potrzeby wewnętrznej konsumcji. Konsument italski używa tylko masła niesolonego, na co należy specjalnie zwrócić uwagę naszym eksporterom ma-sła, którzy poniekąd starają się, m mmo wyraźnych wskazówek importerów italskich, dołaczając solone masło do świeże-go. Odbiorcami masła zagranicznego w Mediolanie są głównie wielkie firmy po-

ACCORDO DI CONTINGENTAMENTO FRA LA POLONIA E L'ITALIA

Il 22 corr. sono stati stipulati fra l'Italia e la Polonia una convenzione veterinaria intesa a stabilire una razionale disciplina sanitaria per l'importazione in ciascuno dei due Paesi del bestiame e dei prodotti animali provenienti dall'altro, e un Accordo diretto a fissare congrui contingenti per l'importazione nei due Paesi delle merci tuttora colpite da divieto. Tali Patti vengono ad integrare la Con-

venzione di commercio stipulata fra l'Italia e la Polonia fin dal 12 maggio 1922 e che tuttora regola gli importanti rapporti economici fra i due Stati.

Riproduciamo qui di seguito, per conoscenza degli interessati, gli elenchi dei contingenti stabiliti a favore dell'esportazione italiana in Polonia e dell'esportazione polacca in Italia, nonché le principali disposizioni che regolano il rilascio dei permessi di importazione per tali contingenti.

siadające większą ilość sklepów spożywczych detalizacyjnie sprzedaży, natomiast największą mleczarnia italska Polenghi-Lombardo (25 mil. lirów zakładowego kapitału), która dostarcza detalistom, tylko w ostateczności ucieka się do sprowadzania masła zagranicznego.

Jako opakowanie masła najodpowiedniejsze byłyby skrzyneczki po 25 resp. 50 kg, lecz wystarcza także beczutki dobrze zaopatrzona.

Cło wynosi 18 lir. złotych od 100 kg wagi brutto. to jest z opakowaniem, gdyż według taryfy celnej italskiej wszystkie towary, opłacające mniej niż 30 lir. złotych, placą cło od wagi brutto, natomiast opłacające 30 do 50 lirów złotych placą za wagę brutto mniej 8 proc.

Contingenti per l'importazione di merci italiane in Polonia.

		Contingente (in chili)
p. 1 a) I	Pastate fresche, importate dal 15 febbraio al 15 giugno	15.000
6 p. 2	Mele fresche, ad eccezione delle mele importate alla rinfusa o in fusti o sacchi senza imballaggio interno	2.000
6 p. 2	Frutta e bacche fresche, ad eccezione della frutta e bacche importate alla rinfusa o in fusti o in sacchi senza imballaggio interno	20.000
6 p. 2	Aranci e mandarini	80.000
6 p. 9 nota	Uva fresca	20.000
7 p. 1, 3, 6 e nota della pos. 7	Frutta e bacche secche o seccate, non zuccherate, delle posizioni qui indicate	20.000
10 p. 8	Carrube	
11 p. 1, 2, 3	Noci e nocciole delle posizioni qui elencate	
9	Capperi, olive verdi o neri	20
13 p. 2, 3	Condimenti da tavola e legumi in acqua	2.500
24 p. 2, 4 e nota delle pos. 24	Dolci, confetture, paste e gelatine di frutta; polveri e pasticche con zucchero, nonché pastiglie per la fabbricazione di acquavite, liquori e di altre bevande; frutti nei liquori, nell'arrak o nel cognac, anche seccati allo zucchero; cioccolato e cacao con zucchero; conserva d'ananas; marmellate di frutta o di bacche di zucchero; succhi di frutta con aggiunta d'alcool	300
ex 27 p. 1	Acquavite distillato di vino	3.000
27 p. 1, 2	Acquavite di marasca, liquori, infusi, estratti, essenze ed eteri di frutta addizionati con alcool, in imballaggio di qualsiasi genere	700
28	Vini d'uva, di frutta e di bacche	15.000
35 p. 1	Formaggi fini confezionati per la vendita al minuto, in recipienti di legno, di piombo, di latta, ecc.	500
37 p. 2	Pesci di ogni specie; marinati, sott'olio, sott'aceto, infarcati con condimenti, salse, droghe o diversamente preparati, non specialmente nominati; in recipienti ermeticamente chiusi o no	4.000
56 p. 2, 3, 4, 5, 7, 8,	Pelli da pellicceria; ad eccezione delle pelli da pellicceria grezze	200
57 p. 3 e nota 1-b)	Calzature di pelle o di cuoio verniciato	300
92 p. 11-c, p. 13	Alberi, arbusti e piante vive con fiori o senza terra, in imballaggi di ogni specie; fiori, foglie e lavori di questi articoli	800
119 p. 1, 2, 8	Cosmetici e profumerie; saponi da toilette e medicinali, allo stato liquido o solido, nonché i saponi di ogni specie in polvere	200
173 p. 8	Automobili per il trasporto di persone	
173 p. 12	Ciclette	
173 p. 13	Motociclette, anche con side-cars, nonché side-cars per motociclette	13.000
173-Note	Merci indicate nei paragrafi suddetti, lappezzati Automobili per persone munite di carrozzeria a coupe	
177 p. 27	Carte da gioco	10

BYDŁO POLSKIE NA RYNKU ITALSKIM

(Il bestiame polacco sul mercato italiano).

Podpisanie konwencji weterynaryjnej polsko-italskiej wzbudziło w Medjoianie żywe zainteresowanie dla bydła z Polski. Zainteresowani komisjonerzy i poszczególni kupcy wnieśli natychmiast do italskiego Ministerstwa Rolnictwa podanie o udzielenie im zezwolen na przywóz naszego bydła. Liczni kupcy wybierają się na zakup bydła wprost do Polski.

Należy zauważyć, że jesienią wzrosło zainteresowanie na bydło rzeźne, szczególnie w Piemencie i w Lombardji, potem na bydło hodowlane w prowincji Emilia, gdzie jedna tylko firma sprowadza 300 sztuk bydła hodowlanego tygodniowo, a wreszcie na bydło chude do tuczu w prowincji Brescia.

Byłoby pożądanem, aby, poza Medjoianem, którego targowisko zaopatruje większą część Lombardji, stworzyć drugie środowisko, mogące służyć jako punkt zakupowy bydła polskiego dla innych prowincji, tak, jak to się dzieje z bydlętem rumuńskiem w Pontebbie.

Względem importu bydła żywego do Italji ma większe widoki powodzenia, gdyż z jednej strony długi transport niegrozi zawsze ryzykiem psucia się towaru w drodze, a nadio w Italji wola mięso świeże, uzyskane z uboju na miejscu i za żywy materiał rzeźny placą wyższą cenę.

MOŻLIWOŚCI WYWOZU DO ITALJI SOLONÝCH ŻÓŁTEK JAJ

[Possibilita di esportazione di torli salati in Italia].

Małopolska wysyłała przed wojną do Italji solone żółtka jaj w beczkach na równi z Chinami i Syryą. Po wojnie Małopolska znikła z rynku italskiego z temi dostawami. Italja importuje tego towaru rocznie za 6% miliona lirów.

Oczywiście, że żółtka do użytku przemysłowego muszą konkurować także pod względem jakości z zagranicznymi i odpowiadać wymaganiom: muszą zawierać materiję tłuszczowców 24% przy analizie, przeprowadzonej z pomocą calorimetrum, prócz tego 1½ do 2% kwasu benzojowego.

		Contingente anno
187 p. 3	Tessuti di cotone, imbianchiti, aventi per kg. più di 15 metri quadrati	
188 p. 2	Tessuti per mobili	
189 p. 3	Tessuti di cotone mercerizzati, tinti, tessuti in fili di più colori o stampati aventi per kg. più di 15 metri quadrati	1.000
189 ex 193	Velluti, felpe e nastri di felpa, di cotone anche a disegni	
195-196-197	Tessuti di canapa, imbianchiti, tinti, stampati e tessuti in più colori	600
205 p. 1, 2, 5, 207, 208,	Tessuti ed articoli di seta e di seta mista delle posizioni qui indicate	360
019	Cachemire, ecc.	95
02	Tappeti di lana, ecc.	50
022 nota 3 e note generali dat. n. 183		
300	Articoli della posizione 209 (biancheria, abiti, confezioni, cappelli da donna e bambini, scarpe, ecc.)	300
210 p. 1, 2, 3 e nota 2	Cappelli: berretti di pelliccia o con bordo di pelliccia	
211 p. 1	Ombrelli, parapigioggia e parapigioggia-bastoni, ricoperti di tessuto di seta o di semi-seta	100 (0)
211 p. 2 a)	Ombrelli, parapigioggia e parapigioggia-bastoni, ricoperti di altri tessuti, con copertura ornata	50
214 p. 2	Vetro in grani e lavori di vetro in grani, ecc.	100
215 p. 1, 3, 4, 5, 6, a, b, c, e,	Articoli di fantasia e da toilette, montati o non montati e giocattoli	300

Contingenti all'importazione in Italia.

Acquavite e liquori	700
Tessuti, merletti e tutti ricamati; di cotone, lana, lino e seta	360
Tappeti di lana	100
Prodotti esplosivi	3.000
Lavori di vetro e di cristallo	4.000
Mobili di legno e loro parti	12.000
Cornici di legno e bacchette per cornici	500
Profumeria e saponi profumati	300
Cappelli da donna, guarniti	6.000
Fiori artificiali	100
Penne d'ornamento, lavorate	30
Giocattoli e bambole	1.000

Le due Parti contraenti s'impegnano a rilasciare i permessi d'importazione in deroga ai divieti stabiliti in un periodo di 15 giorni, a partire dalla data della presentazione delle domande.

Le domande potranno essere presentate sia dall'importatore, sia dal rappresentante dell'esportatore (speditore) nel Paese d'importazione o dell'esportazione stesso, il quale dovrà, in questo ultimo caso, indicare l'importatore.

Queste domande, per poter essere ammesse a concorrere alla ripartizione dei contingenti, potranno essere trasmesse attraverso il tramite dell'Ambasciata rispettiva.

I permessi d'importazione saranno ri-

lasciati, sia in nome dall'importatore, sia in nome del rappresentante dell'esportatore (speditore) nel Paese d'importazione. Resta inteso, tuttavia, che questi rappresentanti dovranno essere debitamente iscritti nel registro commerciale del Paese importatore.

I permessi d'importazione saranno validi per 3 mesi, a partire dalla data di rilascio. Essi potranno essere prorogati per un altro periodo di 3 mesi non rinnovabile. Le domande di proroga dovranno essere presentate entro 15 giorni dalla scadenza del periodo di validità.

Gli accordi relativi ai detti contingenti entreranno in vigore il 6 agosto p. v.

Ceny wyniosły funt 55 do 57 za tonnę angielską (1016 kg) pierwszorzędno towaru.

Również istnieje zainteresowanie dla białka suszonego, dopuszczalnego w 100%, w tabliczkach, z dopuszczeniem 20% tabliczek polamanych.

Spóżyte tego produktu w Italii może dochodzić do 50.000 kg. rocznie. Cena za najlepsze białko wynosi 1 szyling i 3/4 pensa za funt angielski.

W SPRAWIE IMPORTU ZIEMNIAKÓW.

(Importazione di patate).

W Nr. 163 „Gazetta Ufficiale” z 14 b. m. ukazał się dekret ministerjalny z 8 b. m. otwierający z dniem 14 lipca r. b. granice Italii dla importu ziemniaków do sadzenia w kampanii 1930/31.

Kontyngent globalny na tę kampanię ogranicza się do 200.000 kwintali, co odpowiada przeciętnemu rocznemu zapotrzebowaniu Italii.

Ziemniaki winny pochodzić z miejscowości wolnych od chorób i pasożytów, jak: *Doripora decemlineata*, *Synchytrium enlobiticum*, *Phthorimea operculata*, *Heterodera rostochiensis*, *Epitrix cucumeris*, przy tolerancji nie wyżej 2% dla *Actinomyces scabies*.

Pozwolenie na przywóz udziela: R. Stazione di Patologia vegetale, via S. Susanna 13, Roma, która sprawdzając zdrowotność upraw, nie wykluczając delegowania rzeczoznawców na miejsce pochodzenia (na koszt importera). Ziemniaki mają być wysyłane w workach opломowanych przez urząd fitopatologiczny kraju pochodzenia i zaopatrzone w świadectwa pochodzenia i zdrowotności według modelu wskazanego w dekreście. Pozwolenia na przywóz otrzymują jedynie te firmy importowe, które przedstawiają odpowiednie gwarancje, że produkt importowany nie będzie użyty do innych celów niż sadzenie.

WALKA Z FALSYFIKATAMI
TŁUSZCZÓW JADALNYCH.

(Lotta contro i falsificati dei grassi commestibili).

Ustawa z dnia 19 maja r. b. Nr. 777 została wprowadzone nowe przepisy o zwalczaniu fałszowania masła, margaryny i innych tłuszczów.

CHŁODNIA DLA JARZYN I OWOCÓW
W WERONIE.

(Impianto frigorifero per ortaggi e frutta a Verona).

Wielka chłodnia w Weronie stanowi najnowszy eksperyment w kierunku ulepszenia eksportu włoskich produktów ogrodnich. Przez chłodnię te podobno przechodzi już obecnie około 60% tego eksportu.

Została ona oddana do użytku dnia 10.VII. 1930 r. i należy do największych w Europie. Głównym jej celem

SYSTEM BEDAUX W ITALII.

(Il metodo di Bedaux in Italia).

jest dostarczanie na rynki zagraniczne produktów włoskiego pochodzenia w najlepszym stanie świeżości i odpowiednio selekcyjonowanych tak, aby mogły konkurować z ogrodnictwem i owocami innego pochodzenia. Chłodnia w Weronie służy zatem wyłącznie do ochładzania selekcyjonowania oraz do ładowania do wagonów ogrodnictwa i owoców w specjalnych galeriach chłodniczych i przyległych do nich magazynach.

Chłodnia wybudowana została z zastosowaniem najnowszych zdobyczy techniki chłodniczej. Składa się ona z okrągłej sali środkowej o średnicy 24 m., w której zmontowana jest ruchoma okrągła platforma, mogąca pomieścić dwa wagony kolejowe. Z tej sali wychodzi 8 galerii szerokości 5,50 m., a każda z nich jest zaopatrzona w szyny połączone z platformą. Jedna z tych galerii połączona jest z dworcem i służy do doprowadzania wagonów poprzez kręcącą się platformę do pozostałych siedmiu galerii, w których odbywa się ochładzanie i ładowanie produktów. Cztery galerie mają po 23 m. długości i mogą mieścić po dwa wagony, wreszcie dwie ostatnie po 41 m. długości przeznaczone są dla czterech wagonów każda. Te dwie ostatnie galerie mogą także wyprowadzać wagony nawiązując z zakładu.

Osiem sal w kształcie klina, położonych pomiędzy galeriami, służy jako składy - chłodnie dla produktów, oczekujących na selekcyjonowanie, albo dla produktów już przebranych i opakowanych. Cała zabudowana przestrzeń ma 107 metrów w diametrze. W wewnętrznej części urządzono, prócz przedłużenia czterech galerii, osiem dużych pomieszczeń, służących do selekcyjonowania i pakowania towarów, a w jednym z nich mieszczą się potrzebne maszyny. Na pierwszym piętrze zabudowania znajdują się również składy dla owoców i warzyw oraz fabryka do wyrabiania lodu. Wagony - chłodnie ładuje się podczas postoju na okrągłej platformie lodem automatycznie ze składu przez odpowiedni otwór w suficie, poczem przechodzą one do galerii, gdzie się je zamraża przez sześć godzin, co jest przez przeciąg czasu potrzebny do zaledowania produktów i ich ochładzania. Dziennie można w tych galeriach zalać, ochłodzić i wyeksportować do 76 wagonów. Magazyny - chłodnie mają 1400 m³ pojemności i mogą przyjąć 2000 q. produktów.

Fabryka lodu może normalnie wytworzyć 600 q. dziennie, a w magazynie pomieścić można 2.000 q. lodu.

Temperatura w galeriach wynosi 0°, a w magazynach 2°. Temperatura może być obniżona aż do zamrażania warzyw. Chłodzenie w galeriach odbywa się za pomocą cyrkulacji powietrza, co pozwala na szybsze ochładzanie wagonów oraz na natychmiastowe wstrzymanie cyrkulacji powietrza przez zatrzymanie odpowiednio pomieszczonych w galeriach wentylatorów. Magazyny - chłodnie ochładzane są mieszanym systemem przez cyrkulację powietrza a obsługiwane przez trzy kompresory wytwarzające 1.200.000 kalorii - godzin.

Nie mogąc w wielu wypadkach przeprowadzać, ze względów budżetowych, modernizacji zakładów i maszyn, zwrócono w Italii w ostatnich czasach główną uwagę na możliwie intensywne wyzyskanie sil robotniczych w przemyśle.

Niezmierznie ciekawymi w tym kierunku rezultatami może się poszczycić „Società Italiana Bedaux”, spółka akcyjna z kapitałem miliona lir., założona przed trzema laty celem wprowadzenia w Italii systemu pracy amerykańskiego inżyniera Bedaux. Spółka, na czele której stoi jedna z najwybitniejszych jednostek włoskiego przemysłu - sen. Agnelli, (między innymi prezes „Fiat’a), za trzyletni okres swej działalności zaprowadziła system ten w przeszło 200 fabrykach, obejmujących najprzeróżniejsze działy wytwórczości.

Jak wykazuje statystyka, dzięki wpro- wadzeniu tego systemu osiągnięto przeciętnie: zwiększenie się wydźwórczości o 44% przy jednoczesnym zmniejszeniu się kosztów robocizny o 20% i podwyższeniu zarobków robotnika o 12%.

System Bedaux jest niesłychanie prosty. Tworzą jego wychodzi przedewszystkiem z założenia, że dla racjonalnego wyzyskania pracy ludzkiej nieodzowne są dwa warunki:

1) ściśle, prawie matematycznie dokładne określenie ilości pracy, którą robotnik musi i którą musi wykonać;

2) udzielenie mu solennego zapewnienia, że po ustatkowaniu powyższych danych i wysokości wynagrodzenia za nie, żadne już zmiany nie zostaną wprowadzone.

Na tem założeniu oparł Bedaux swój system, polegający na placeniu za pracę nie od godziny lub od sztuki, lecz za wykonanie pewnej ilości „jednostek Bedaux”.

Jednostką tą jest według określenia Bedaux: „część minuty pracy i część minuty odpoczynku, stanowiące razem jednostkę; wzajemny ich stosunek zależy jest w każdym poszczególnym wypadku od wielkości wysiłku, potrzebnego dla wykonania danej pracy”.

Nie jest ona zatem pracą, lecz minuty, w której praca i konieczny po niej odpoczynek są odpowiednio uosunkowane. Przeciętny więc robotnik w ciągu godziny wytworzył 60 takich jednostek.

Ustatkowaniem dla każdej poszczególniej czynności wartości jednostki Bedaux, to jest stosunku czasu pracy do czasu odpoczynku, zajmują się wykwalifikowani inżynierowie spółki, delegowani do danego przedsiębiorstwa, którzy, po przeprowadzeniu całego szeregu chronometrycznych poszczególniej czynności w najróżniejszych warunkach, wprowadzają przeciętny czas potrzebny na jej wykonanie i na podstawie tego czasu, biorąc ponadto w rachubę stopień fizycznego wysiłku, takiegoż dana praca wymaga, warunki zewnętrzne w jakich się odbywa i czas potrzebny robotnikowi na wy-

kwalifikowanie się w danej czynności, określają powyższy stosunek. Rzecz ciekawa, że aczkolwiek chodzi tu o operację, w której element subiektywny gra ogromną rolę, to jednak, jak doświadczenie wykazało, rezultaty pomiarów, dokonywane przez różnych inżynierów spółki, nigdy się między sobą nie różniły o więcej nad 3% - wielkość w praktyce zupełnie znikoma.

Sama zapłata za pracę w systemie Bedaux ustatkowiona jest od dwóch współczynników:

1) od zręczności i doświadczenia potrzebnego dla wykonania pracy;

2) od ilości wykonanej pracy. Ustatkowanie wysokości płacy przy pomocy wyżej podanej jednostki czyni zaśadość pierwszemu punktowi.

Wprowadzona w ten sposób i zagwarantowana robotnikowi zapłata, uwarunkowana jednak przez minimum wydajności (60 Bedaux-gdzin), odpowiada drugiemu.

Jak jednak doświadczenia, przeprowadzone od szeregu lat nad setkami tysięcy robotników wykazały, wykwalifikowany pracownik może i winien dość do 80 Bedaux - godzin, a nawet w sprzyjających warunkach do 85-ciu.

Za ten dodatkowy wysiłek, przekraczający 60 Bedaux - godzin, robotnik jest oddzielnie wynagradzany t. zw. „premią Bedaux”.

Z premii tej otrzymuje on 75%, pozostałe 25% rozdziela się pomiędzy tych jego zwierzchników, których współzadziałanie konieczne jest do osiągnięcia nadwyżki.

Wydźwórczość każdego poszczególnego robotnika jest codziennie rejestrowana i osiągnięta premia podawana do wiadomości na specjalnych tablicach. Grupując wyniki pracy robotników danego oddziału, otrzymujemy jego wydajność i postępując w ten sposób dalej, dochodzimy do ustatkowania wydajności całego przedsiębiorstwa; wszystkie najróżnorodniejsze jego czynności doprowadzone są w ten sposób do wspólnego mianownika.

Dzięki takiej surowej codziennej kontroli wszystkich pracowników i całej wydźwórczości dochodzi się stopniowo do klasyfikacji i racjonalnej selekcji personelu, a także uzyskuje się dokładne określenie kosztów produkcji; kontrola sygnalizuje ponadto natychmiast każdy błąd lub wadliwość w funkcjonowaniu całego aparatu.

Jak się z praktyki w Italii okazało, większość nawet doskonale zorganizowanych fabryk, do których wprowadzono system Bedaux, wykazywała poprzednio wydajność 40 do 50 Bedaux - godzin. Wyzyskanie pełnej wydajności produkcji, dzięki zastosowaniu systemu, daje korzyści obu stronom: zmniejsza koszty produkcji pracodawcy, powiększając jednocześnie pracownikowi wysokość jego zarobku.

Jako przykład może służyć mi. in. wielki koncern gumowy Pirelli, który w ciągu 2 lat stosowania systemu Bedaux zaoszczędził około 5 milionów lir. na robociznie i mógł, mimo kryzysu, zatrudnić cały swój personel nie wydając ani jednego robotnika.

To też, aczkolwiek usługi spółki Bedaux są bardzo kosztowne (za jednego inżyniera delegowanego do fabryki około 1.000 lir dziennie), korzyści są tak znaczne, że działalność spółki zatacza coraz szersze kręgi.

KRONIKA KORPORACYJNA

ORGANIZACJA KORPORACYJNA ROLNICTWA ITALSKIEGO

[L'organizzazione corporativa dell'agricoltura italiana].

Organizacja pracodawców.

Faszystowska Konfederacja Narodowa Rolników została powołana do życia w 1926 r., zgodnie z ustawą syndykalistyczną z 3 kwietnia 1926 r. o prawem unormowaniu zbiorowych stosunków pracy i z postanowieniami statutu, zatwierdzonego dekretem Królewskim z 7 października 1926, a zmienionego dekretem Król. z 5 września 1929.

Konfederacja Rolników ma swoją siedzibę w historycznym pałacu, niegdyś rezydencji królowej Małgorzaty. Jej działalność syndykalistyczna rozciąga się na cały obszar Królestwa.

W skład jej wchodzi Stowarzyszenia pierwszego stopnia, złożone z rolników, przedsiębiorstw i osób, zatrudnionych w rolnictwie, z właścicieli ziemskich i dzierżawców, zrzeszeń prowincjonalnych, grupujących całkowicie lub częściowo wspomniane Stowarzyszenia, z narodowych zrzeszeń wyższych kategorii, instytucji i stowarzyszeń opieki społecznej, przewidzianych ustawą syndykalistyczną z 3 sierpnia 1926 r.

Cele Konfederacji.

Główne zadanie Konfederacji polega na popieraniu interesów rolnika w kraju i na harmonizowaniu ich z najwyższymi interesami narodem.

Regulując stosunki między stowarzyszeniami pracodawców i pracowników Konfederacja przyjmuje za podstawę idee ścisłej współpracy.

Na zadanie stron Konfederacja podejmuje się, niezależnie od tego, że jest prawą przedstawicielką poszczególnych kategorii, objętych podlegającami jej stowarzyszeniami, polubownego załatwiania sporów, jakie mogą ewentualnie wynikać między temi ostatnimi a innymi organizmami syndykalistycznymi.

Szczególne doniosła działalność rozwija ona w dziedzinie zbiorowych umów o pracę i w sprawach opieki nad podległymi jej stowarzyszeniami, zawierającymi te umowy. Występuje nawet samodzielnie w ich imieniu, ilekroć wchodzące w grę umowy posiadają charakter ogólny lub wybitnie ważne znaczenie, oraz w wypadkach, gdy stowarzyszenia te nie mogą dojść do porozumienia. Nawet umowy lokalne nabierają mocy dopiero po zatwierdzeniu ich przez Konfederację.

Konfederacja bada ponadto wszelkie zagadnienia gospodarcze, techniczne i prawne, będące w bliskim lub dalszym związku z rolnictwem, dotyczące udoskonalenia metod uprawy zbóż, ochrony lasów, wprowadzania ulepszeń do hodowli bydła, udoskonalania przemysłu rolniczego, stwarzania odpowiednich warunków dla sprzedaży ziemiopłodów, uzyskiwania kredytów rolnych i t. p.

Jedną z najważniejszych atrybucji Konfederacji jest przysługująca jej w myśl ustawy wyborczej prawo proponowania odpowiedniej liczby swych kandydatów przy wyborach na posłów do Parlamentu.

Organa dyrekcyjne:

Rada Narodowa, Rada Administracyjna (Giunta) i Prezesi.

Rada Narodowa jest najwyższym organem Konfederacji; w skład jej wchodzi prezesi wszystkich stowarzyszeń syndykalistycznych, należących do Konfederacji, prezesi instytucji opieki społecznej, założonych w myśl ustawy z 3 kwietnia 1926 r., członkowie Rady Administracyjnej (Giunta), (o ile nie wchodzi w jej skład, już jako prezesi wyżej wymienionych stowarzyszeń i Instytucji), oraz członkowie Najwyższej Rady Technicznej i Gospodarczej.

W skład „Giunty” wchodzi: Prezes Konfederacji, 12-tu członków, wybranych przez Radę Narodową w sposób, zapewniający równość reprezentacji wszystkim kategoriom, objętym syndykalistycznymi stowarzyszeniami pierwszego stopnia, sześciu biegłych w różnych dziedzinach wytwórczości rolnej, wyznaczonych przez Prezesa, oraz Prezesa Najwyższej Rady Technicznej i Gospodarczej.

Prezes Konfederacji, mianowany przez Radę Narodową, pełni powierzone mu czynności w ciągu dwóch lat i może być wybrany ponownie. Nominacja jego winna być zatwierdzona zgodnie z ustawą.

Najwyższa Rada Techniczna i Gospodarcza jest organem doradczym Konfederacji, złożonym z pięciu osób, kompetentnych w rolniczych sprawach naukowych, technicznych i gospodarczych, mianowanych przez Giuntę i zależnych od Rady dla Spraw Technicznych i Gospodarczych.

Organizacją i kierownictwem biur urzędów konfederacyjnych oraz wykonywaniem uchwał organów dyrekcyjnych zajmuje się Sekretarz Generalny Konfederacji.

W zakresie kompetencji organów dyrekcyjnych leżą również środki dyscyplinarne, a więc: sprawy dotyczące wykluczenia, zastosowania cenzury, chwilowego zawieszenia w czynnościach, lub, w wypadkach poważniejszych wykroczeń, usunięcia z urzędu.

Osobom, wobec których zostały zastosowane powyższe środki dyscyplinarne, przysługuje prawo rekursu do Ministerstwa Korporacji.

Obecna działalność Konfederacji.

W każdej Federacji Prowincjonalnej funkcjonują: Urząd Centralny i Urzędy

Okręgowe, liczba których zmienia się w zależności od obszaru prowincji i od stanu miejscowego rolnictwa.

Sekcja hodowców jedwabników założyła 32 nowe suszarnie kokonów, które przyczyniły się w znacznym stopniu do utrzymania należytych cen za zeszlaczoną sznur.

Konsorcjum hodowców ryżu, utworzone w roku ubiegłym, pozyskało już znaczną ilość członków-wytwórców, których praca wyrażała się produkcją 600.000 kwint.; ich działalności zawiadzeć się utrzymanie cen ryżu, pomimo wyjątkowo trudnych warunków rynku, na odpowiednim poziomie.

Konsorcjum S. U. M. A. (Sezione Uso Molini Agricoli — Sekcja Stosowania Molinów Rolniczych) liczy już 87 sekcji i kilka tysięcy stowarzyszeń; rozwój swój zawiadzeć ona pomyślnie inżynierii, która przyczyniła się do znacznego obniżenia cen pszenicy.

Federacja hodowców buraków tworzy wybitnie silną organizację gospodarczą, współdziałającą z przedstawicielami przemysłu cukrowniczego.

Owocem wyników pracy mogą pochwalić się: sekcje hodowców drzew oliwników oraz podsekcje: pasieczników, hodowców kłopoty, lityonu, owoców i t. p.

Konfederacja współpracuje stale z Italią Federacją Konsorcyj Rolniczych, dostarczającą większości rolników środki produkcji i rozwijającą coraz intensywniej działalność w zakresie spółdzielczości rolniczej oraz ze Stowarzyszeniem Konsorcyj Meljoracyjnych.

Niedawno założone 31 konsorcjów na obszarze 329.148 ha; 24 nowe konsorcja na obszarze 562.540 ha są obecnie w stadium tworzenia.

Ponadto, Konfederacja przyczynia się w dalszym ciągu do ułatwiania rolnikom uzyskiwania potrzebnych kredytów, oraz do organizacji wystaw rolniczych, jak np. wystawa górską (uprawy na terenach górskich), otwarta z okazji Targów Medjolańskich.

Biura Konfederacji pracują nad wprowadzeniem naukowych badań nad historią rolnictwa, nad projektem ustaw z zakresu rolnictwa oraz nad szeregami innych spraw, dotyczących rolnictwa.

Prezesem Narodowej Konfederacji Faszystowskiej Rolników jest od chwili jej założenia poseł Gino Cacciari, najwyższym Doradcą technicznym i gospodarczym — senator Antonio Marozzi, a Sekretarzem Generalnym — Carlo Pareschi.

USTAWODAWSTWO

SPOŁECZNE

DZIAŁALNOŚĆ NARODOWEJ KASY UBEZPIECZEŃ OD WYPADKÓW PRZY PRACY

[Attività della Cassa Nazionale di Assicurazioni contro infortuni di lavoro].

Od dn. 1 stycznia 1929 r. wymienione wyżej ubezpieczenia przestały być za-

wierane przez prywatne Towarzystwa Ubezpieczeń, Kasy, Konsercje pracodawców, i przeszły do wyłącznej kompetencji Narodowej Kasy Ubezpieczeń od Wypadków, oraz Syndykatów, opartych na wzajemności. Kasa ta posiada wszystkie cechy instytucji prawo publicznej, znajdując się pod zarządem przedstawicieli i syndykalistycznych organizacji pracodawców i pracowników, oraz Państwa, opiera się na systemie premii ubezpieczeniowej stałej (t. j. nie ulegającej zmianom), niezależnie od wyników cyfrowych umów i bilansów; syndyki, zaś, zorganizowane z inicjatywy grup przemysłowców są rządzone przez ich przedstawicieli i opierają się na zasadzie wzajemności.

W 1929 roku, t. j. w 46 roku swej działalności — Narodowa Kasa Ubezpieczeń od Wypadków wydała 263.172 polskiej ubezpieczeniowej [w 1928 r. 215.171, w 1927 r. 5.162.411, 274].

Ilość robotników, ubezpieczonych na czas trwania pracy, wyrażała się cyfrą 2.527.321 [w 1928 r. 2.063.344, w 1927 — 1.787.262], a ogólna suma ich wynagrodzeń, poddanych sprawdzeniu w celu zastosowania odpowiedniej stawki premijowej — cyfrą 7.251.217.104 lirów [w 1928 — 5.609.446.748, a w 1927 — 5.162.411.274].

Powyższe cyfry nie dotyczą jednak robotników państwowych, ubezpieczonych w Narodowej Kasie na podstawie systemu wyłączności (według kategorii ubezpieczeń, na mocy której odpowiedzialność Kasy ogranicza się jedynie do wypłaty odszkodowań za wypadki).

Wspomniani robotnicy byli ubezpieczeni w 1929 roku w liczbie 88.163 [w 1928 r. — 82.383], a ogólna suma ich wynagrodzeń wyraża się cyfrą 187.338.106.572 [w 1928 — 332.682.422].

W roku 1929 Kasa pobrała tytułem premij sumę 195.094.508 lirów, t. j. o 31.836.921 lirów więcej, niż w roku poprzednim (163.247.586), wypłaciła zaś tytułem odszkodowań:

w 1929 r. 147.296.595
" 1928 " " 118.176.233
" 1927 " " 10.961.179

Różnica między sumą zeinikasowanych premij a wypłaconymi odszkodowaniami została przełana, po potrąceniu kosztów prowadzenia Instytucji, na wypłatę odszkodowań za wypadki, i kile miały miejsce w roku 1929, za które przez jego zamknięcie odszkodowanie nie zostało jeszcze wypłacone.

W 1929 r. zawiadomiono Kasę o 321.711 wypadkach. Okazało się więc iż było one w r. 1929 liczniejsze o 84.300 (35,21%), niż w nonrzednich dwóch latach [w 1928 — 219.411 w 1927 — 212.470].

Kasa wypłaciła odszkodowań za wypadki:

w 1927 r. 217.288
" 1928 " 274.652
" 1929 " 314.338

z których 281.740 t. j. 87,03%, miały miejsce w roku sorawodowczym. Zważywszy, iż w grudniu podano jej do wia-

domości 25.714 nowych wypadków, które, oczywiście, mogły zostać zlikwidowane jedynie w znacznej części, łatwo zrozumieć jednak, iż Instytucja wy-

placiła odszkodowania z należytą szybkością i punktualnością.

Niżej podajemy dane statystyczne, dotyczące następstw wypadków zaszłych w 1929 r. i podlegających odszkodowaniu.

KREDYT I FINANSE

Banki emisyjne (od 1. VII. 1926 — Banca d'Italia*)

D a t a	obieg i rezerwy			głównie operacje				
	Obieg biletów bankowych	Bilety kasowe	Papier kruszcowy	Portfel weakinny	Po-tyczki	Kredyt otwarty	Wkłady na rach. bież. oprócz	Rachunek bież. Skarb. w Banca d'Italia
Koniec roku	2.998,0	657,2	2.798,6	995,0	208,9	312,8	388,9	196,2
1914	11.750,3	2.124,1	2.835,9	1.307,3	936,8	1.172,9	802,2	256,1
1918	16.281,1	2.270,2	2.044,9	2.044,0	1.574,5	1.003,4	726,1	31,1
1920	19.731,6	2.268,3	2.077,8	4.256,5	2.817,8	1.680,0	875,7	325,4
1921	19.208,9	2.267,0	2.998,7	5.181,1	4.879,2	1.981,3	931,9	1.47,3
1922	18.012,0	2.247,0	2.041,5	6.178,6	3.105,5	1.041,1	931,9	1.82,9
1923	17.246,5	2.427,7	1.847,4	7.996,6	3.387,7	1.293,4	1.10,7	2,01
1924	18.114,2	2.400,0	1.829,0	9.191,2	3.107,6	1.771,5	1.191,1	807,2
1925	19.341,6	2.100,0	2.041,9	10.041,6	3.915,4	1.284,2	1.001,3	1.505,7
1926	18.310,1	1.799,0	2.478,5	8.016,1	2.639,6	801,1	1.431,2	95,2
1927 stycz.	17.996,9	1.783,3	2.518,5	8.647,5	2.494,6	788,2	1.857,4	51,1
„ luty	17.882,0	1.765,0	2.580,6	8.713,0	2.028,6	852,5	1.540,3	250,2
„ marzec	16.676,3	1.763,0	2.623,3	7.039,9	1.771,2	754,8	1.529,6	91,4
„ kwiecień	17.758,4	1.789,0	2.748,9	1.888,6	714,4	1.38,3	585,9	585,9
„ maj	17.447,9	1.578,1	2.812,9	7.840,3	1.610,5	643,4	1.897,5	490,0
„ czerwiec	17.474,3	1.291,0	2.866,1	7.877,2	2.037,8	798,2	1.897,8	792,4
„ lipiec	17.644,3	1.171,0	2.903,1	7.524,6	1.411,2	652,8	2.587,4	197,8
„ sierpień	17.780,9	1.117,0	2.904,6	7.275,0	1.209,2	679,2	2.553,9	426,3
„ wrzesień	18.023,3	1.052,7	2.904,6	7.041,1	1.231,9	688,9	2.675,3	14,4
„ październik	18.091,7	982,8	2.902,5	6.444,0	1.510,7	632,5	2.473,5	594,1
„ listopad	17.884,1	880,5	2.902,9	6.281,8	1.204,8	595,1	2.599,5	289,9
„ grudzień	17.992,1	782,0	1.210,9	5.809,5	1.604,5	657,3	2.066,7	1.105,7
1928 stycz.	17.380,7	691,0	1.210,9	5.318,5	1.896,0	659,3	2.976,7	114,5
„ luty	17.270,3	589,0	1.274,7	5.291,1	1.761,5	583,4	3.169,5	352,2
„ marzec	17.264,8	489,0	1.216,1	5.134,0	1.790,0	604,6	3.022,5	181,5
„ kwiecień	17.123,8	399,0	1.251,1	5.044,0	1.002,0	788,7	2.625,9	300,0
„ maj	17.105,0	343,0	1.213,6	2.938,5	1.044,3	701,1	2.449,7	300,0
„ czerwiec	17.923,5	236,0	1.075,5	3.005,2	1.792,6	618,6	2.349,3	300,0
„ lipiec	17.894,5	259,0	1.184,3	2.998,1	1.393,8	600,0	2.677,4	166,4
„ sierpień	17.140,8	220,0	1.245,3	3.013,8	1.626,9	578,3	2.440,9	300,0
„ wrzesień	17.470,2	205,0	1.645,4	3.018,5	1.395,4	559,6	2.010,8	300,0
„ październik	17.235,8	180,0	1.171,1	3.170,3	1.298,1	598,8	1.722,7	300,0
„ listopad	17.118,6	175,0	1.049,3	3.400,5	1.440,2	554,1	1.603,4	300,0
„ grudzień	17.295,4	161,0	1.076,9	3.720,3	1.761,3	716,1	1.525,2	300,0
1929 stycz.	16.589,4	157,0	1.075,3	3.581,0	1.238,6	594,6	1.914,9	300,0
„ luty	16.197,5	120,0	1.572,3	3.475,1	1.730,2	559,4	1.740,5	300,0
„ marzec	16.396,0	110,0	1.604,9	3.699,1	1.514,5	661,1	1.682,9	300,0
„ kwiecień	16.274,2	104,0	1.004,9	3.730,5	1.792,8	530,5	1.813,5	300,0
„ maj	16,50,9	99,0	1.006,5	3.681,1	1.428,4	603,2	1.249,8	300,0
„ czerwiec	16.753,1	94,0	1.006,5	4.010,2	1.994,3	625,9	1.002,7	300,0
„ lipiec	16.887,3	96,0	1.004,5	3.892,5	1.327,0	540,4	1.228,8	300,0
„ sierpień	16.701,1	96,0	1.130,6	3.843,3	1.658,7	405,8	1.226,3	300,0
„ wrzesień	16.816,3	90,0	1.240,0	3.765,9	1.667,1	513,0	1.007,7	300,0
„ październik	16.977,5	89,0	1.376,6	3.838,0	1.597,8	447,9	1.059,3	300,0
„ listopad	16.848,2	80,0	1.356,5	3.887,2	1.307,1	416,1	1.005,9	300,0
„ grudzień	16.774,3	80,0	1.441,0	4.319,7	1.092,2	602,8	1.081,1	300,0
1930 stycz.	16.839,2	76,0	1.000,0	3.542,7	1.120,2	449,5	1.259,9	300,0
„ luty	16.094,8	79,0	1.040,5	3.246,2	1.368,8	462,9	1.198,6	300,0
„ marzec	16.821,5	79,0	1.040,5	3.444,8	1.390,8	448,6	987,4	300,0
„ kwiecień	16.062,4	79,0	1.029,8	2.975,1	1.398,8	472,2	1.046,6	300,0
„ maj	15.84,4	67,8	1.034,9	2.863,1	1.074,9	425,2	1.120,4	300,0
„ czerwiec	15.846,1	—	1.010,9	2.891,0	1.009,9	488,4	1.010,2	300,0
„ lipiec	16.182,1	—	1.029,9	2.791,3	1.072,8	488,8	1.050,0	300,0
„ sierpień	16.074,2	—	1.034,8	2.778,3	1.145,3	380,3	1.20,6	300,0
„ wrzesień	16.171,7	—	1.061,1	2.820,5	1.317,0	473,1	1.242,7	300,0

*) Przywilej emisyj banknotów, który dawniej przysługiwał 3 bankom poczynając od 1 lipca 1926 r. przysługuje jedynie Banca d'Italia.

Notowania średnie walut na giełdach włoskich

Ilość wypadków śmierci wynosiła w 1929 r. 1.152 (w 1928—894), a ogólna suma wypłaconych pozostawił rodzinom odszkodowań 27.004.442 liry.

Ilość wypadków stałej niezdolności do pracy wyraziła się cyfrą 22.652 (w 1928 — 16.708), zaś ogólna suma wypłaconych odszkodowań — cyfrą 93 292.067 lirów (przeciętnie na jednostkę 4. 134).

Z spośród wspomnianych wypadków były 64 wypadki niezdolności 100%owej oraz 569 ponad 50%.

Wypadków przemijającej niezdolności do pracy zanotowano w Kasie 288.804 (w 1928 r.—176.488) na ogólną sumę odszkodowań 37.625.376 lirów.

W celu udzielania poszkodowanym, wzgl. osieroconym rodzinom, zasiłków dodatkowych, nieprzewidzianych przez Ustawę, Kasa założyła w 1926 roku, z własnej inicjatywy, specjalny fundusz, który w roku 1929 wynosił lirów 43.198.674 i był przeznaczony w pierwszej linii na zapewnienie ubezpieczonym odpowiednich warunków zdrowotnych i leczniczych.

Założone z tego funduszu szpitale w liczbie 6-tu, są otwarte. Pierwsze miejsce zajmuje wśród nich szpital im. Benita Mussoliniego.

Ponadto, istnieje już 107 doskonale urządzonych poradni i 5 posterunków Pogotowia Ratunkowego, odwiedzanych przez ok. 2.000 robotników dziennie. Służbę sanitarną pełni przeszło 600 lekarzy.

Liczba pacjentów, przyjętych do szpitali Kasy lub na jej koszt, do innych zakładów leczniczych, wyniosła w 1929 roku 3.646 osób, ogólnie zaś ilość dni przebytych 76.745. Lekarze Instytucji dokonali 4.522 operacji chirurgicznych, udzielili doraźnej pomocy w 88.022 wypadkach. W poradniach udzielono 547.829 porad, przeprowadzono 50.767 badań specjalnych (radiograficznych i innych); przeprowadzono 52.452 sesnów fizjoelektro-terapeutycznych i rozdano 341 próbek.

Koszty, poniesione w 1929 r. na akcje pomocniczo-ratunkowe, łącznie z kosztami lekarskimi, będącymi w ścisłej zależności od działalności ubezpieczeniowej Kasy, dosięgły ok. 10.000.000 lirów. Znaczna ta kwota stanowi dowód gorliwości, z jaką Instytucja niesie opiekę i pomoc zdrowotną robotnikom — ofiarom wypadków przy pracy, umożliwiając im szybkie przywrócenie im utraconej zdolności zarobkowania.

KRONIKA TURYSTYCZNA

DZIAŁALNOŚĆ ENITU W ROKU 1929
(L'attività dell' E. N. I. T. nel 1929).

Prezes Tow. „Enit” przedłożył p. Ministrów Korporacji Bottai, sprawozdanie z działalności Instytucji w roku 1929.

W sprawozdaniu tem m. in. zobrazowana jest działalność wydawnicza Instytucji t. j. działalność odnosząca się do wydawnictw ilustrowanych i przewodników.

Data	Francja	Szwajcaria	London	Berlin	Nowy Jork	Polska	Złoto
Średnio 1925	119,72	484,92	121,15	5,99	25,09	—	584,73
" 1926	83,43	500,72	125,87	6,18	25,93	—	400,20
" 1927	76,96	377,48	95,28	4,66	19,61	—	378,43
" 1928	74,60	366,31	92,56	4,54	19,02	—	367,02
Październik	74,62	367,60	92,62	4,55	19,10	210	3 8,44
Listopad	74,59	367,52	92,57	4,55	19,09	212	96,28
Grudzień	74,67	368,05	92,65	4,55	19,09	215	96,32
Styczeń 1929	74,68	367,66	92,66	4,54	19,09	215	96,32
Luty	74,63	367,49	92,70	4,54	19,09	214	96,28
Marzec	74,60	367,37	92,66	4,53	19,09	214	96,32
Kwiecień	74,63	367,65	92,68	4,53	19,09	214	96,27
Maj	74,63	367,85	92,64	4,54	19,09	214	96,38
Czerwiec	74,73	367,84	92,67	4,56	19,10	214	96,52
Lipiec	74,86	367,80	92,74	4,56	19,10	214	96,58
Sierpień	74,87	368,01	92,78	4,55	19,10	214	96,61
Wrzesień	74,83	368,31	92,88	4,55	19,10	214	96,61
Październik	75,06	369,40	92,88	4,56	19,10	214	96,46
Listopad	75,22	370,46	93,15	4,57	19,09	214	96,40
Grudzień	75,25	371,39	93,23	4,57	19,10	214	96,43
Styczeń 1930	75,09	369,72	93,03	4,57	19,10	214	96,44
Luty	74,81	368,60	92,88	4,56	19,09	214	96,43
Marzec	74,71	369,32	92,84	4,56	19,09	214	96,43
Kwiecień	74,75	369,69	92,78	4,55	19,08	214	96,08
Maj	74,83	369,30	92,71	4,55	19,08	214	96,10
Czerwiec	74,91	369,73	92,76	4,56	19,09	214	96,32
Lipiec	75,10	370,92	92,89	4,56	19,09	214	96,32
Sierpień	75,10	371,18	92,88	4,56	19,09	214	96,34
Wrzesień	75,00	370,65	92,83	4,55	19,08	214	96,32

Paryż: 1 fr. szw. = 5.622,127 lir. it., 1 złoty = 2.131,442 lir. it., 1 f. szt. = 910,46542 lir. it. 1 dol. St. Zj. = 18.00018 lir. it., 1 mk. niem. = 4.625,085 lir. it.

CENY

Wskazniki cen hurtowych

(podług notowań Prowincjonalnej Rady Gospodarczej w Mediolanie)
(podstawa 1913 = 100)

Lata i miesiące	Według rodzaju obróbki					Według rodzaju handlu					Wskaznik cen w złocie
	Surowce przemysłowe	wyroby półfabrykarskie	wyroby gotowe	rolne	krajo-we	artykuły przywozowe	artykuły wywozowe	artykuły ogólnego użytku	asortyment ogólny		
Liczba towarów	26	53	12	26	83	48	23	125			
Średnio 1926	—	—	—	—	—	629,64	700,82	823,36	654,41	131,0	
" 1927	—	—	—	—	—	517,15	550,58	499,88	526,67	139,4	
" 1928	490,20	449,21	512,18	530,72	484,59	509,06	479,82	491,36	491,36	134,9	
" 1929	464,19	449,82	513,92	508,76	475,12	491,75	452,84	480,69	480,69	130,5	
Styczeń 1929	484,99	460,03	528,84	536,31	480,52	506,54	481,38	496,76	496,76	134,7	
Luty	481,1	459,54	532,19	547,40	495,75	506,14	486,20	499,74	499,74	135,3	
Marzec	438,01	446,31	537,78	546,30	484,36	507,89	482,96	498,86	498,86	135,4	
Kwiecień	479,36	458,44	535,60	542,18	487,85	501,05	487,00	492,64	492,64	138,8	
Maj	462,67	449,44	530,19	523,50	481,28	492,52	452,34	484,62	484,62	131,6	
Czerwiec	463,08	444,52	532,19	512,52	475,97	489,93	444,31	480,35	480,35	130,3	
Lipiec	462,13	445,00	515,25	501,53	471,04	490,75	439,47	477,37	477,37	124,5	
Sierpień	461,06	445,89	505,08	489,34	466,29	490,56	435,17	474,05	474,05	128,6	
Wrzesień	457,26	445,75	501,33	479,72	463,34	487,30	435,91	472,31	472,31	128,1	
Październik	449,23	445,57	499,69	461,89	463,32	483,69	443,65	470,19	470,19	127,6	
Listopad	441,69	444,75	486,28	479,61	458,24	476,62	436,96	464,23	464,23	126,0	
Grudzień	438,06	441,70	475,37	474,78	453,55	467,89	422,68	459,18	459,18	124,9	
Styczeń 1930	435,00	437,63	468,18	464,40	448,13	465,84	416,59	453,21	453,21	123,9	
Luty	424,33	415,55	461,21	447,69	440,05	457,33	396,94	444,54	444,54	120,7	
Marzec	410,42	438,78	462,93	431,85	439,95	450,36	385,12	436,49	436,49	118,5	
Kwiecień	410,45	422,18	450,14	427,89	422,86	446,12	371,91	429,24	429,24	116,6	
Maj	394,01	411,54	438,27	418,45	412,15	437,64	360,58	416,80	416,80	114,1	
Czerwiec	386,63	402,19	429,34	415,29	405,94	430,14	348,00	412,49	412,49	112,0	
Lipiec	375,81	392,25	422,93	404,84	394,66	420,24	339,27	401,59	401,59	109,8	
Sierpień	370,83	384,67	431,41	431,41	389,61	413,31	344,47	402,58	402,58	108,3	
Wrzesień	395,37	389,57	436,61	436,61	397,63	406,40	344,76	398,30	398,30	108,1	

ZAPOTRZEBOWANIA I OFERTY ORAZ PRZEDSTAWICIELSTWA

411 a. *Maszynki do kawy „Espresso”* — pragnie importować firma z Medjolanu i poszukuje zastępców na Polskę.

412 a. *Papier przezroczysty z celulozy* — pragnie importować firma z Medjolanu i nawiąże stosunki z zainteresowanymi firmami w Polsce.

413 a. *Bydło w żywych sztukach* — pragnie przywozić z Polski firma z Livorno i nawiąże stosunki z zainteresowanymi eksporterami polskimi.

414 a. *Olejek brzozyowy do obróbki skór* — pragnie przywozić z Polski firma z Gallarate i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanymi firmami polskimi.

415 a. *Izolatory dla pryzmów o najwyższym napięciu* — pragnie przywozić do Polski firma z Medjolanu i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanymi firmami.

416 a. *Parasole* — pragnie przywozić firma z Rzymu i poszukuje zastępców w Polsce.

417 a. *Akcesoria samochodowe* — pragnie przywozić do Polski firma z Rzymu i poszukuje zastępców w Polsce.

418 a. *Kapelusze i plecionki słomkowe oraz rogożowe* — pragnie przywozić do Polski firma z Rzymu i poszukuje przedstawicieli.

419 a. *Marmur* — pragnie przywozić do Polski firma z Seravezza i nawiąże stosunki z zainteresowanymi firmami.

420 a. *Artykuły reklamowe i różnego rodzaju opakowania* — pragnie przywozić do Polski firma z Medjolanu i poszukuje zastępców.

421 a. *Świnie bite* — pragnie przywozić z Polski do Italii firma z Neapolu i nawiąże stosunki z zainteresowanymi firmami.

422 a. *Wyroby z koralu, bursztynu, mozaiki, maszyny perłowej i t. p.* — pragnie przywozić do Polski firma z Torre del Greco i poszukuje zastępców na Polskę.

423 a. *Aparaty elektryczne i ich części* — pragnie przywozić do Polski firma z Bolonii i w tym celu poszukuje zastępców.

424 a. *Szczecińce z dzika* — pragnie sprowadzać z Polski firma z Bolonii i w tym celu nawiąże kontakt z zainteresowanymi firmami.

425 a. *Kapelusze filcowe* — pragnie przywozić do Polski firma z Monzy i poszukuje zastępców.

426 a. *Nasiona buraków cukrowych* — pragnie sprowadzać do Italii z Polski firma z Parmy i nawiąże stosunki z zainteresowanymi firmami polskimi.

427 a. *Makuchy i otręby* — pragnie przywozić z Polski firma z Florencji i nawiąże stosunki z zainteresowanymi firmami.

428 a. *Konse wy z oliwek* — zamierza sprowadzać do Polski firma z Oneglia i poszukuje zastępców na Polskę.

429 a. *Esencje i soki pomarańczowe, cytrynowe, mandarynkowe i t. p.* — pragnie importować do Polski firma z Messyny i poszukuje zastępców.

430 a. *Mieszankę spirytusowo benzynową* — pragnie sprowadzać z Polski firma z Medjolanu i nawiąże kontakt z eksporterami polskimi.

431 a. *Glinki barwne* — pragnie importować do Polski firma z Livorno i poszukuje przedstawicieli.

432 a. *Cebulki irysów florenckich* — pragnie importować do Polski firma z Rzymu i poszukuje przedstawicieli.

433 a. *Przędę konopną* — pragnie przywozić do Polski firma z Rzymu i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanymi firmami.

434 a. *Łożyiska kulkowe* — zamierza przywozić do Polski firma włoska. Poszukuje przedstawicieli w Polsce.

435 a. *Maszyny do wyrobu i wykańczania zamków* — pragnie importować do Polski firma z Turynu i nawiąże stosunki z osobami, pragnącymi podjąć się przedstawicielstwa.

DOMANDE E OFFERTE DE MERCI E RAPPRESENTANZE

157 b. *Acido tartarico*, ditta di Varsavia desidera entrare in relazioni con ditte importatrici di tali articoli.

158 b. *Piante medicinali*, ditta di Varsavia desidera entrare in relazioni con ditte italiane importatrici di tale articolo.

159 b. *Articoli di goma*, ditta di Varsavia desidera entrare in relazioni con ditte italiane importatrici di tali articoli.

160 b. *Letti di ferro e mobili per uso sanitario*, ditta di Varsavia desidera entrare in relazioni con ditte italiane importatrici di tali articoli.

161 b. *Articoli tecnici*, commerciante di Poznań desidera assumere la rappresentanza di ditte italiane per la Polonia.

162 b. *Formaggi*, ditta di Leopoli desidera entrare in relazioni con ditte italiane esportatrici di tale articolo.

163 b. *Ovate in gomme ed articoli di madre perla*, ditta di Varsavia desidera entrare in relazioni con ditte italiane esportatrici di tali articoli.

164 b. *Filati di seta*, ditta di Łódź desidera entrare in relazioni con ditte italiane esportatrici di tale articolo.

165 b. *Articoli tecnici, chimici, farmaceutici, prodotti di ferro e di altri metalli, articoli di costruzione*, ditta di Varsavia desidera entrare in relazioni con ditte italiane produttrici ed esportatrici di tali articoli.

